Otuzbeşinci sene, Sayı - 5657:1300

Gazetemiz bugün
6
SAHİFEDİR

Tasviri Efkâr

MÜSTAKİL YEVMİ [illegible]
Telg. Tasviriefkâr, İstanbul
Telefon: 20520

Perşembe 10 Şubat 1944

Selâm verdim, rüşvet değildir deyü almadılar.
FUZÛLÎ
(Şerhi 2 nci sahifemizde)

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-495-1

Dahiliye Vekili zelzele felâketini izah ediyor

Sarsıntının aynı vasfı zayiatının daha ziyade köylerde oluşudur

Zelzele tahribatına ait son gelen resimlerden biri

Dün gece Bursada şiddetli bir zelzele oldu

Ankara, 9 (A.A.)

Anadolu Ajansının hususi muhabiri bildiriyor:

Son zelzele felâketine maruz kalan mıntakalarda yaptığı tetkiklerden sonra Adapazarına gelen Dahiliye Vekili Hilmi Uran, bugün bana aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«Son zelzelenin geniş ve feci tahribatına maruz kalan Geredeyi, Boluyu görerek Düzce ve Hendek üzerinden buraya geldim. Düzce sarsıntıdan az müteessir olmuştur. Fakat Gerede, gerek Bolu kasabalarımız maatteessüf esaslı tahribata uğramıştır. Buralarda ayakta duruyor görünen binlar da içerisinde emniyetle oturulamıyacak durumdadır. Bu itibarla halkımız tamamen çadırlarda veyahut ta yer yer yaptıkları ve yapmakta oldukları muvakkat barakalardadır. Maamafih şükranla kaydetmek icabeder ki bu kadar geniş bina harabisine mukabil Bolu kasabasında ölenlerin adedi (29), Gerede kasabasında da (61) den ibarettir.

(Devamı Sahife 5, Sütun 3 te)

Türkiye ile Müttefikler arasında

Bazı görüş farkları varmış

Times'in Ankara muhabirinin mektubu

Londra, [illegible] deki Türkçe [illegible]

Times'in Ankara muhabiri gazete[illegible] bir makalede, [illegible] müttefikler arasındaki son müzakerelerde [illegible] görüş ayrılığı olduğunu bildirmiş[illegible]

Muhabire göre müttefiklerle [illegible]lar intikal et[illegible] bulunmaktadır. Bun[illegible]

Bu görü[illegible] Almanyanın T[illegible] mesi tehlikesi[illegible] dığı fikrinde[illegible] arruzu halinde[illegible] nın ne derece [illegible] tiyorlar.

Muhabir, m[illegible] lüzum göster[illegible] pek fazla ve m[illegible] söyledikten so[illegible]

Her mantıki[illegible] daşı pekâlâ bi[illegible] İngiltere. Tü[illegible] davet etme[illegible] vazımını gönde[illegible]

Sonra İngil[illegible] Türkiye, İngil[illegible] mayeye muhta[illegible] de ittifakına [illegible]

Muhabir, ara[illegible] olması temenni[illegible]mektedir.

[illegible]tile egr[illegible] [illegible]erde yaşamış [illegible]lar intikal etmektedir [illegible]bulunmaktadır. Bunlardan biri [illegible]isi şair, mutasavvıf Yunus Emre, diğeri ise onun [illegible]lerinden olduğu kuvvetle muhtemel görülen «Âşık Yunus» tur. [illegible]tâ bu iki adam arasında geçen vak'a bugüne kadar rivayet [illegible]gelmektedir.

[illegible]unus Emre âma olmakla beraber [illegible]n yakınlarına ve muhitine karşı şefik hayırhah ve nüvezişkâr muamelelerile kendini sevdirmiş, saymıştı. Emre herkese karşı gösterdiği bu alâkayı her nedense Âşık Yunustan esirgemekte ve ona karşı da merhametsizce davranmak[illegible]. Bir gün bir vesile ile Âşık [illegible]us aleyhine tahrik edilen Emre [illegible] çıkışır ve:

[illegible] Sen bize intisabındanberi veri[illegible]ler vazifede ihmal ve lâkaydî [illegible]rdin, bu suretle de bizim der[illegible]nıza lâyık olmadığını isbat et[illegible] oluyorsun git, nasibini başka [illegible]rde ara der.

[illegible]k Yunus, şeyhin bu gazabı [illegible]sında müthiş surette üzülür. [illegible]şlanması için Emrenin karısı[illegible] tavassutunu rica eder.

[illegible]dın Âşığın bu tazallumu haline [illegible] ve ona şu suretle hareket et[illegible]ni tenbih eder. Emre sabahleyin [illegible]stini alıp namaza giderken bir [illegible]rda bekle onu, görür görmez [illegible] sana şu çeşme başından peşkiri [illegible] diyeceğim, şeyh, âma olduğu senin kim [illegible]

[illegible]pesinde medfun bulunuşu ve [illegible] itibarile Âşık Yunustan sonra üçüncü gelişi ilmî tasavvufta ihraz ettiği makamı ifade etmektedir.

Bütün bu izahattan vasıl olduğumuz netice; Abdürrezak'ın ismine izafe edilen mahallede medfun bulunan Yunus, şeyh Yunustur. Yunus Emredir.

Eskiden fetihleri müteakip, ilhak edilen yerlerde derhal bir nevi mülkî teşkilât vücude getirirlerdi. Bunun bir neticesi olarak köy ve kasabalara o semtin ilim, irfan bakımından temayüz etmiş kimselerin isimleri verirlerdi.

Bursanın da fetih tarihi 726 ve payitaht haline getirilmesi [illegible] 728 seneleri olduğu halde yukarıda zikredilen mahalle Abdürrezak mahallesi denilmesi o tarihe kadar o mıntakada âlemşümul bir şöhreti haiz diğer bir şahıs gelmediğine delâlet etmektedir. Abdürrezak isminin de, bu zat tarafından hâs addan ziyade mahlas olarak benimsendiği kuvvetle muhtemeldir.

Çünkü kemal derecesine eren ve dinî hususata hayatını vakfeden kimselerin böyle Allaha nisbet ve şükran hisleri ifade edici mahlaslar [illegible]

(1) Mehmet To[illegible] [illegible] okuyucumuzun bu mevzuda gönderdiği değerli bir mektuptan yazıda istifade edilmiştir. Kendisine burada teşekkürlerimi bir kere daha bildiririm.

(2) Yunusun merkadine ait rivayetler muhteliftir. Bunlardan bir kısmı şairin Erzurum mülhakatından Tuzcu köyü yakınında, Salihli ve Kola kazaları arasında Emre köyünde, Keçiburlu kasabası yakınında bir köyde, Bursada ve nihayet Porsuk suyunun Sakaryaya karıştığı yerde mevsuk bulunduğunu iddia eder merkezindedir.

Sırbistanda devam eden mücadelenin masum kurbanları, müslüman boşnaklardan bir grup ve çeteciler tarafından yakılarak tahrip edilen bir cami

Sırbistan kavgasının masum kurbanları

Çeteciler müslüman boşnakları katliamdan geçiriyorlar. Bir çok şehirler baştanbaşa harabe haline geldi. Binlerce müslüman cesedi sokaklarda sürünüyor

Üsküp, Kânunusani (Hususi)

YUGOSLAVYADAKİ karışıklık gitgide had bir şekil almaktadır. Ve şunu kabul etmek lâzımdır ki Yugoslavya tarihinin en kara günlerini idrâk etmektedir. Memleket yıkılmış, istilâya uğramış, kardeş kavgaları yüzünden kısım kısım, dağılmış, askerden dönen kimselerin dağlara iltica etmesile asayiş berbat olmuş, idare kalmamış, ve bu zavallı bölge yokluğun, ıstırabın, istilânın bütün tazyiklerine maruz [illegible]

Her [illegible] mânevi saha[illegible] uzak yaşayan Yugoslavlar, kral Aleksandrın kurduğu birliği de kaybederek, kendi dertlerile inliyorlar. Bir taraftan dağlardan eşkiyalar, diğer taraftan, müttefiklerin ve Rusyanın adamı komünist Tito, ve Mihailoviç kuvvetleri arasındaki, çarpışmalar, Alman kıtalarının bunları tedip etmek için yaptıkları tahribat buralarda bizleri nefes alamıyacak bir duruma getirmiştir.

Devamı sahife 2, sütun 5 de)

NEVYORK NOTLARI

Amerikan esirleri ve Japonlar

Führerin son nutku karşısında - Wandell Willkie'nin kanaati - Harp sonrası iaşe işleri - Amerikada 944 senesi ziraî vaziyet

Finlândiyaya

[illegible]mütenasip [illegible] yerleri temin etmek suretile matlûp kolaylığı daima göstermektedir. Meselâ Adalardan, Bakırköyünden, Beykoz, Sarıyer, Şehremini, Eyüp gibi yerlerden şeker almak üzere şehir merkezine inmeğe zaruret yoktur. Müessesemiz herhangi bir tevziata ait hiçbir hata vâkı olmamasına elinden geldiği kadar çalışmaktadır. Nitekim gazetenize aksettiği gibi Üsküdar tevzii yerinde istihkak sahiplerinden birkaçına fena muamele edildiği idaremizce duyulmuş ve mevzuubahis yazının çıkmasından bir gün evvel memur işinden atılmıştır. Vâkı olacak şikâyetlerin telefonla Müdürlüğümüze bildirilmesi için muhtelif idare âmirlerinden daima rica edilmekte olduğundan bu kabil aksaklıklar çabukça idaremize aksetmekte ve idaremiz de icabeden tedbiri derhal almaktadır.

2 — Hint malı mensucatın tevziatına gelince: Müessesemiz şeker tevziatile beraber aynı zamanda sabit ve dar gelirlilere mensucat da tevzi eylemektedir. Mevcut miktara nazaran evvelâ her ana karne başına beş metre verilmesi kabul edildiğinden izahat almak üzere ilk günlerde gelenlere keyfiyet şifahen bu şekilde bildirilmiş ve fakat bir aileye beş metre gibi az bir miktar kâfi gelmediğinden bu miktarın arttırılması tensip edilmiş ve [illegible] üzerine nüfus başına beş me[illegible] gitilması yoluna gidilm[illegible]

3 — Anbarlardan evvel[illegible] lık bez çıkarılmış olduğundan [illegible]

[illegible]mahlık[illegible] [illegible]ç bir hal[illegible] için sayın [illegible]aygılarım

Arap federasyon müzakereleri sona erdi

Kahire, 9 (A.A.)

Mısır ve Yemen murahhasları arasında Arap federasyonuna dair olarak pazar günü başlanan müzakereler bugün sona ermiştir. Kış mevsiminin bitmesinden evvel Arap devletleri arasında ilk umumi toplantının yapılması kararına varıldığı sanılmaktadır.

Hırvatistanda meşhur bir ilâhiyatçı [illegible] etti

Zagreb, 9 (T.P.)

Türk ressamının, Türk muharririnin, Türk matba[illegible]

BAYAN MEVHİBE İNÖNÜ

Prof. Gieseking'in konserini şereflendirdiler

Ankara, 9 (TASVİR)

Alman profesörü Gieseking bugün Devlet Konservatuvarında Riyaseticümhur orkestrasının iştirakile bir konser vermiştir.

Konseri Bayan Mevhibe İnönü şereflendirmişler ve Ankaranın tanınmış birçok simaları da hazır bu[illegible]

(Devamı Sa. 5 Sü. 3 te)

Günün yazısı

Finlândiya münferit sulh yapabilir mi?

FİNLANDİYANIN münferit sulh yapacağı hakkında ikide birde şayia çıkarmak âdettir. Galiba bu memleketin çok küçük olması ve uzun bir harbe dayanamıyacağının zannedilmesi bu şayiaların çıkmasına sebep oluyor.

Finlândiya filhakika Avrupanın en küçük memleketlerinden biridir. Nüfusu dört milyonu bile bulmaz. Karşısında harp ettiği memleket ise, Avrupanın en büyük cüsseli memleketidir. Bu büyük cüsse sahibinin nüfusu; son sayımda, 193 milyonu bulmuştu. Muharebede verilen telefata rağmen şimdi iki yüz milyonu bulması bile ihtimal dahilindedir.

Şu halde Finlândiya ile Rusya arasındaki kuvvet nisbeti [illegible]

Alman konsolosluk memurlarından biri

80,000 lirayı zimmetine geçirerek, İstanbuldan kaçtı ve Müttefik topraklarına iltica etti

Dr. Erich Vermehren'in hiç bir siyasî vazifeyi haiz bulunmadığı bildiriliyor

Londra, 9 (L.P.S.)

Daily Express gazetesi Türkiyedeki hususi muhabiri Mister Cedric Salter'in aşağıdaki telgrafını neşretmektedir:

Son günlerde Türkiyedeki Alman mahfilleri arasında bir hayli heyecana sebebiyet veren bir hâdise vukubulmuştur. Almanyanın Türkiye Büyük Elçiliğinde ataşemiliter muavini vazifesini gören Erich Vermeh[illegible]

(Devamı Sahife 5, Sütun 4 te)

Nettunoda Alman taarruzu başladı

Müttefik hatlarının bir kaç noktada yarıldığı ve taarruzun hedefine vardığı bildiriliyor

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-495-1

Berlin, 9 (T.P.)

Cenup İtalyada Aprilia kesimininde bulunan Alman kıtaları bugün batı, şimal ve şimal doğu istikametlerinden taarruza geçerek Anzio ve Nettuno köprübaşında bulunan Müttefik kuvvetlerile çarpışmağa başlamıştır. Alman kıtaları bugün öğleye kadar birkaç noktada düşman hatlarını yarmış ve ilk hedeflerine vasıl olmuştur.

KARŞILIKLI TOPLANAN KUVVETLER

Cezayir, 9 (A.A.) — Şimal Afrika Müttefik karargâhındaki Reute[illegible] [illegible]lamışlardır. Soğuk ve fakat kuru bir hava her iki tarafın da kuvvet[illegible]

(Devamı Sahife [illegible], Sütun [illegible] te)

Bakışlar

Kavramak zar[illegible]

Y[illegible]

Nietzsch[illegible]

Zelzelo tahribatına ait son gelen resimlerden biri

Dün gece Bursada şiddetli bir zelzele oldu

Ankara, 9 (A.A.)

Anadolu Ajansının hususi muhabiri bildiriyor:

Son zelzele felâketine maruz kalan mıntakalarda yaptığı tetkiklerden sonra Adapazarına gelen Dahiliye Vekili Hilmi Uran, bugün bana aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«Son zelzelenin geniş ve feci tahribatına maruz kalan Geredeyi, Boluyu görerek Düzce ve Hendek üzerinden buraya geldim. Düzce sarsıntıdan az müteessir olmuştur. Fakat Gerede, gerek Bolu kasabalarımız maatteessüf esaslı tahribata uğramıştır. Buralarda ayakta duruyor görünen binlar da içerisinde emniyetle oturulamıyacak durumdadır. Bu itibarla halkımız tamamen çadırlarda veyahut ta yer yer yaptıkları ve yapmakta oldukları muvakkat barakalardadır. Maamafih şükranla kaydetmek icabeder ki bu kadar geniş bina harabisine mukabil Bolu kasabasında ölenlerin adedi (29), Gerede kasabasında da (61) den ibarettir.

(Devamı Sahife 5, Sütun 3 te)

Sırbistan kavgasının masum kurbanları

Çeteciler müslüman boşnakları katliamdan geçiriyorlar. Bir çok şehirler baştanbaşa harabe haline geldi. Binlerce müslüman cesedi sokaklarda sürünüyor

Üsküp, Kânunusani (Hususi)

YUGOSLAVYADAKİ karışıklık gitgide had bir şekil almaktadır. Ve şunu kabul etmek lâzımdır ki Yugoslavya tarihinin en kara günlerini idrâk etmektedir. Memleket yıkılmış, istilâya uğramış, kardeş kavgaları yüzünden kısım kısım, dağılmış, askerden dönen kimselerin dağlara iltica etmesile asayiş berbat olmuş, idare kalmamış, ve bu zavallı bölge yokluğun, ıstırabın, istilânın bütün tazyiklerine maruz [illegible]

Her tü[illegible] manevi saha[illegible] uzak yaşayan Yugoslavlar, kral Aleksandrın kurduğu birliği de kaybederek, kendi dertlerile inliyorlar. Bir taraftan dağlardan eşkiyalar, diğer taraftan, müttefiklerin ve Rusyanın adamı komünist Tito, ve Mihailoviç kuvvetleri arasındaki, çarpışmalar, Alman kıtalarının bunları tedip etmek için yaptıkları tahribat buralarda bizleri nefes alamıyacak bir duruma getirmiştir.

Devamı sahife 2, sütun 5 de)

BAYAN MEVHİBE İNÖNÜ

Prof. Gieseking'in konserini şereflendirdiler

Ankara, 9 (TASVİR)

Alman profesörü Gieseking bugün Devlet Konservatuvarında Riyaseticümhur orkestrasının iştirakile bir konser vermiştir.

Konseri Bayan Mevhibe İnönü şereflendirmişler ve Ankaranın tanınmış birçok simaları da hazır bu-

(Devamı Sa. 5 Sü. 6 te)

Alman konsolosluk memurlarından biri

80,000 lirayı zimmetine geçirerek, İstanbuldan kaçtı ve Müttefik topraklarına iltica etti

Dr. Erich Vermehren'in hiç bir siyasi vazifeyi haiz bulunmadığı bildiriliyor

Londra, 9 (L.P.S.)

Daily Express gazetesi Türkiyedeki hususi muhabiri Mister Cedric Salter'in aşağıdaki telgrafını neşretmektedir:

Son günlerde Türkiyedeki Alman mahfilleri arasında bir hayli heyecana sebebiyet veren bir hâdise vukubulmuştur. Almanyanın Türkiye Büyük Elçiliğinde ataşemiliter muavini vazifesini gören Erich Vermeh-

(Devamı Sahife 5, Sütun 4 te)

Türkiye ile Müttefikler arasında

Bazı görüş farkları varmış

Times'in Ankara muhabirinin mektubu

Londra, 9 [illegible] deki Türkçe ya[illegible]

Times'in Ankara muhabiri gazetesine [illegible] bir makalede, [illegible] müttefikler arasındaki son müzakerelerde [illegible] görüş ayrılığı olduğunu bildir[illegible]

Muhabire göre mütt[illegible] [illegible] [illegible]

Bu görü[illegible] Almanyanın T[illegible] mesi tehlikesi[illegible] dığı fikrinde[illegible] arruzu halinde [illegible] nın ne derece [illegible] tiyorlar.

Muhabir, m[illegible] lüzum gösterd[illegible] pek fazla ve m[illegible] söyledikten so[illegible]

Her mantıki[illegible] daşı pekâlâ bi[illegible] İngiltere, Tür[illegible] davet etmemi[illegible] vazımını gönde[illegible]

Sonra İngili[illegible] Türkiye, İngilt[illegible] mayeye muhta[illegible] de ittifakına [illegible]

Muhabir, ara[illegible] olması temenni[illegible] mektedir.

NEVYORK NOTLARI

Amerikan esirleri ve Japonlar

R78-495-1

Führerin son nutku karşısında - Wandell Willkie'nin kanaati - Harp sonrası iaşe işleri - Amerikada 944 senesi ziraî vaziyet

[illegible] tile egr[illegible] [illegible]erde yaşamış [illegible]lar intikal et[illegible] [illegible] bulunmaktadır. Bun[illegible] [illegible]an bir[illegible]isi şair, mutasavvıf [illegible] Yunus Emre, diğeri ise onun [illegible]lerinden olduğu kuvvetle muh[illegible]el görülen «Âşık Yunus» tur. [illegible]tâ bu iki ada[illegible] arasında geçen vak'a bugüne kadar rivayet [illegible]gelmektedir.

[illegible]unus Emre âma olmakla beraber [illegible]n yakınlarına ve muhitine kar[illegible]üşfik hayırhah ve nüvezişkâr mu[illegible]eferile kendini sevdirmiş, sey[illegible]mıştı. Emre herkese karşı gös[illegible]iği bu alâkayı her nedense Âşık [illegible]ustan esirgemekte ve ona karşı [illegible] da merhametsizce davranmak[illegible] Bir gün bir vesile ile Âşık [illegible]us aleyhine tahrik edilen Emre [illegible] çıkışır ve:

[illegible] Sen bize intisabındanberi veri[illegible]ler vazifede ihmal ve lâkaydî [illegible]rdin, bu suretle de bizim der[illegible]mıza lâyık olmadığını isbat et[illegible]oluyorsun git, nasibini başka [illegible]rde ara der.

[illegible]ık Yunus, şeyhin bu gazabı [illegible]sında müthiş surette üzülür. [illegible]şlanması için Emrenin karısı[illegible]tavassutunu rica eder.

[illegible]dın Âşığı bu tazallumu haline [illegible] ve ona şu suretle hareket et[illegible]ni tenbih eder. Emre sabahleyin [illegible]stini alıp namaza giderken bir [illegible]rda bekle onu, görür görmez [illegible] sana şu çeşme başından peşkiri [illegible] diyeceğim, şeyh, âma olduğu [illegible] senin kim olduğunu benden so[illegible]ktır. Ben [illegible] diyerek seni [illegible]rlatacağ[illegible], alâkadar o[illegible]

[illegible]esinde medfun bulunuşu ve [illegible] itibarile Âşık Yunustan sonra üçüncü gelişi ilmî tasavvufta ihraz ettiği makamı ifade etmektedir.

Bütün bu izahattan vasıl olduğumuz netice: Abdürrezak'ın ismine izafe edilen mahallede medfun bulunan Yunus, şeyh Yunustur. Yunus Emredir.

Eskiden fetihleri müteakip, ilhak edilen yerlerde derhal bir nevi mülki teşkilât vücude getirirlerdi. Bunun bir neticesi olarak köy ve kasabalara o semtin ilim, irfan bakımından temayüz etmiş kimselerin isimleri verirlerdi.

Bursanın da fetih tarihi 726 ve payitaht haline getirilmesi (1) 728 seneleri olduğu halde yukarıda zikredilen mahalle Abdürrezak mahallesi denilmesi o tarihe kadar o mıntakada âlemşümul bir şöhreti haiz diğer bir şahıs gelmediğine delâlet etmektedir. Abdürrezak isminin de, bu zat tarafından hâs addan ziyade mahlas olarak benimsendiği kuvvetle muhtemeldir.

Çünkü kemal derecesine eren ve dinî hususata hayatını vakfeden kimselerin böyle Allaha nisbet ve şükran hisleri ifade edici mahlaslar

(1) Mehmet To[illegible] [illegible] bir okuyucumuzun bu mevzuda gönderdiği değerli bir mektuptan yazıda istifade edilmiştir. Kendisine burada teşekkürlerimi bir kere daha bildiririm.

(2) Yunusun merkadine ait rivayetler muhteliftir. Bunlardan bir kısmı şairin Erzurum mülhakatından Tuzcu köyü yakınında, Salihli ve Kola kazaları arasında Emre köyünde, Keçiburlu kasabası yakınında bir köyde, Bursada ve nihayet Porsuk suyunun Sakaryaya karıştığı yerde mevsuk bulunduğunu iddia eder merkezindedir.

Finlândiyaya

[illegible] mütemadi tevzi yerleri temin etmek suretile matlûp kolaylığı daima göstermektedir. Meselâ Adalardan, Bakırköyünden, Beykoz, Sarıyer, Şehremini, Eyüp gibi yerlerden şeker almak üzere şehir merkezine inmeğe zaruret yoktur. Müessesemiz herhangi bir tevziata ait mçhûl hata vâkı olmamasına elinden geldiği kadar çalışmaktadır. Nitekim gazetenize aksettiği gibi Üsküdar tevzii yerinde istihkak sahiplerinden birkaçına fena muamele edildiği idaremizce duyulmuş ve mevzuubahis yazının çıkmasından bir gün evvel memur işinden atılmıştır. Vâkı olacak şikâyetlerin telefonla Müdürlüğümüze bildirilmesi için muhtelif idare âmirlerinden daima rica edilmekte olduğundan bu kabil aksaklıklar çabukça idaremize aksetmekte ve idaremiz de icabeden tedbiri derhal almaktadır.

2 — Hint malı mensucatın tevziatına gelince: Müessesemiz şeker tevziatile beraber aynı zamanda sabit ve dar gelirlilere mensucat da tevzi eylemektedir. Mevcut miktara nazaran evvelâ her ana karne başına beş metre verilmesi kabul edildiğinden izahat almak üzere ilk günlerde gelenlere keyfiyet şifahen bu şekilde bildirilmiş ve fakat bir aileye beş metre gibi az bir miktar kâfi gelmediğinden bu miktarın arttırılması tensip edilmiş ve bu[illegible] üzerine nüfus başına beş metre [illegible]gıtılması yoluna gidilm[illegible]

3 — Anbarlardan evvel[illegible]lık bez çıkarılmış olduğundan müracaat edenlere isterlerse astarlık bezden hemen verileceği, kaput bezi istedikleri takdirde bunun anbarlardan gel[illegible] bir müddet beklemek [illegible]

Günün yazısı

Finlândiya münferit sulh yapabilir mi?

FİNLANDİYANIN münferit sulh yapacağı hakkında ikide birde şayia çıkarmak âdettir. Galiba bu memleketin çok küçük olması ve uzun bir harbe dayanamıyacağının zannedilmesi bu şayiaların çıkmasına sebep oluyor.

Finlândiya filhakika Avrupanın en küçük memleketlerinden biridir. Nüfusu dört milyonu bile bulmaz. Karşısında harp ettiği memleket ise, Avrupanın en büyük cüsseli memleketidir. Bu büyük cüsse sahibinin nüfusu; son sayımda, 193 milyonu bulmuştu. Muharebede verilen telefata rağmen şimdi iki yüz milyonu bulması bile ihtimal dahilindedir.

Şu halde Finlândiya ile Rusya arasındaki kuvvet nisbeti, birin yirmi beşe nisbeti gibidir. Bu bakımdan Finlândiyanın tek başına Rusya ile harp etmeği göze aldırabileceği biran bile hatıra gelemezdi.

Öyle olmakla beraber bu harbin başında doğrudan doğruya Rusya basit bir takım sebepleri ileri sürerek Finlândiyaya harp ilân etmişti. O zaman bu harbin dünyanın her tarafında bilhassa Amerikada ne kadar alâka uyandırmış olduğu unutulmamış olsa gerektir. Hele Finlândiyalıların yirmi beşe karşı bir nisbetinde olmalarına rağmen o zamanki Rus taarruzlarına aylarca mukavemet etmiş bulunmaları, dünyanın büsbütün hayret ve takdirini uyandırmış ve bu takdir saikasile Amerika Finlândiyaya maddeten yardıma bile kalkışmıştı. Amerikalıların zaten Finlândiyalılara karşı geçen harptenberi büyük hüsnü nazar ve itimatları vardır ve Finlândiyalıları Avrupanın en namuslu milleti addederler. Bunun da sebebi, geçen harpten sonra Avrupa milletlerinden hiçbiri Amerikaya olan borçlarını ödemedikleri,

TASVİRİ EFKÂR

(Devamı Sa. 5, Sü. 1 de)

Nettunoda Alman taarruzu başladı

Müttefik hatlarının bir kaç noktada yarıldığı ve taarruzun hedefine vardığı bildiriliyor

Berlin, 9 (T.P.)

Cenup İtalyada Aprilia kesiminde bulunan Alman kıtaları bugün batı, şimal ve şimal doğu istikametlerinden taarruza geçerek Anzio ve Nettuno köprübaşında bulunan Müttefik kuvvetlerile çarpışmağa başlamıştır. Alman kıtaları bugün öğleye kadar birkaç noktada düşman hatlarını yarmış ve ilk hedeflerine vasıl olmuştur.

KARŞILIKLI TOPLANAN KUVVETLER

Cezayir, 9 (A.A.) — Şimal Afrika Müttefik karargâhındaki Reuterin hususî muhabiri bildiriyor:

Kesserling'in Anzio köprübaşına karşı yaptığı karşı hücumlar azalmıştır. Müttefikler ve Almanlar köprübaşının 50 kilometre kadar ölan çevresinde birçok devriye faaliyetleri göstermişler ve buralarda topçu düelloları olmuştur. Beklenilen büyük bir karşı taarruzu önlemek için Amerikan ve İngiliz kıtaları Cisterna'nın batısında ve Badiglione'nin şimalinde ve köprübaşının yanlarında mevzilerini sağlamlamışlardır. Soğuk ve fakat kuru bir hava her iki tarafın da kuvvet-

(Devamı Sahife 5, Sütun 4 te)

Marshallardaki Amerikan zaferi

Vaşington, 9 (A.A.)

Marshall adalar grupunun en mühimmi olan Kwajalein şimdi resmen bildirildiğine göre tamamile Amerikalıların eline geçmiş bulunmaktadır. Bu adalar grupu üzerindeki Japon mukavemeti şimdi tamamile durmuştur. Amiral Nimitz, Kwajalein'in zaptı büyük bir stratejik ehemmiyeti haiz olduğunu ve Pasifikte harbi tâcil edeceğini söylemiştir. Amiral, Japon hava kuvvetinin en yüksek noktasını bulmuş olduğunu ve Japonların şimdi kafilelerine refakat edecek kâfi miktarda muhripleri olmadığından pek müşkül bir durumda bulunduklarını ilâve etmiştir.

Bakışlar

Kavramak zar[illegible]

YİRMİNCİ asır gelirken Nietzsche gidiyordu. Birkaç sene evvel onun bir sözüne dikkati çekmiştim: «Beni ilk dünya harbinden sonra anlıyacaklar.»

«Nietzsche ve Avrupa dâvası» adlı yeni bir eserin muharriri Jean - Edouard Spenlé kitabına filozofun bu sözü ile başlıyor ve onun kudret iradesi adlı eserinden de şu satırları alıyor:

«Burada anlattığım şey gelecek olan iki asrın tarihidir. Geleceği hikâye ediyorum, gelmemesi mümkün olmıyan şeyi hikâye ediyorum. Bu günden itibaren o tarih yazılabilir, çünkü zaruretin iş başında olduğu görülmektedir. Gelecek bize sayısız işaretlerle söylüyor; gözlerinizin gördüğü her şey [illegible] önüne geçilmez kaderi haber veriyor; kulaklarımız artık istikbalin bu musikisini duyabilmek için yeter derecede incelmiştir. Bütün Avrupa medeniyetimiz sıkıntılı bir gerginlik içinde yaşıyor; endişeli ve mukavemet edilmez bir hareketle büyük bir felâkete doğru gidiyor.»

Nietzsche[illegible] dığı «İyilik[illegible] ötesinde» [illegible] şu satır[illegible] için müc[illegible] zaman y[illegible]

Bu, tahm[illegible] bir de teşhis var. Nietzsche'nin ne beklediğini bilenler biliir. Ben[illegible] bunu tefsir edecek değilim; yalnız içinde yaşadığımız mahşerin politikacı ve asker gözü ile kavranabilecek her zamanki harplerden biri olmadığını tekrarlamak istiyorum. Yoksa hiçbir filozof ve peygamber bu[illegible] yarım asır evvelden bu kadar vuzuhla göremezdi. [illegible]ebilmişse, bunun sebebi, Avrupanın fikir ve ihtiras tarihine ait zaruretlerin [illegible] hazırlamıya [illegible] âmil olmuş bulunmalarıdır. Dünya hâkimiyeti dâvası bir netice, ekonomi bir netice, politika bir netice, harp bir neticedir. Sebepleri yalnız ekonomi tarihinden, yalnız politika tarihinden, yalnız harp tarihinden evvel insanlığın bizim kafa tarihinde arıyalım. Gazete sahifelerinde gördüğ[illegible] yazıların [illegible] bu tarih içinde[illegible]nin o ntevazı sebepler ar[illegible] a

Arap federasyon müzakereleri sona erdi

Kahire, 9 (A.A.)

Mısır ve Yemen murahhasları arasında Arap federasyonuna dair olarak pazar günü başlanan müzakereler bugün sona ermiştir. Kış mevsiminin bitmesinden evvel Arap devletleri arasında ilk umumî toplantının yapılması kararına varıldığı sanılı[illegible]

Türk ressam[illegible] Türk mu[illegible] Türk [illegible]vaset [illegible]

[illegible]atistanda bir ilâhiyatçı vefat etti

Zagreb, 9 (T.P.)

[illegible] şehrinde Hırvatistanın en [illegible]lüman ilâhiyatçısı ve Ku[illegible] [illegible] diline tercüme [illegible]

[illegible] tarafından bu[illegible]

Ta[illegible] taraflı

Bulgar [illegible] Nazırı Türk dostluğundan bahsediyor

Bükreş, 9 (A.A.)

Anadolu ajansının hususi muhabiri bildiriyor:

Budapeşteden alınan bazı haberler Macaristan tarafından güdülen iki taraflı siyaset yüzünden günden güne gerginleşen Macar - Alman münasebetlerinin buhranlı bir safhaya girdiğini göstermektedir.

Bu siyaset yüzünden hükûmet ve parlâmento âzası arasında görüş ihtilâfları olduğu söylenmektedir.

Macar Genelkurmay şefinin yanında bazı şahsiyetler bulunduğu halde Berlini ziyaret etmesi bu buhranla alâkalı görülmektedir. Bükreşte iyi haber alan mahfiller bu haberleri teyit ediyorlar.

Doğu cephesindeki Macar kuvvetlerinin, sadece asayişi temin ettikleri ve polis vazifesini gördükleri halde Sovyetlerin ısrarla bunun aksini iddia ettikleri söyleniyor. Bu haberlere göre, bu ısrarlı iddialar karşısındadır ki Macarlar şimdi kıtalarını geri çekme[illegible] hususunda Al[illegible]

(Devamı sahife 5, sütun 7 de)

İstanbulda fiyatların yükseltilmesi için baş [illegible] usuller nelerdir? Kooperatifle hükûmetin zayıf tarafları

16 kabzımal mahkemeye verildi

Meyva ve sebze halinde günlük faaliyet

Dünkü nüshamızda kabzımal ve madrabaz denilen kimselerin, mevkiini ve oynadıkları mutavassıtlık rolünde meşru iş görüp görmediklerini tetkik etmiş ve bu müessesenin bir taraftan müstahsilin, diğer taraftan da müstehlikin aleyhine o[illegible]

(Devamı sahife 3, sütun 1 de)

FEN VE HARP

Harp cerrahisinde yaratılan mucize

QUEEN Victoria hastanesinde burunsuz olarak gelen Amerikan pilotu, buradan kalçasından yapılan eskisinden güzel bir burunla çıkmaktadır.

Göz kapakları yokolduğu için gözleri yaşaran insanlar hastaneye geldiklerinden bir müddet sonra kollarının iç kısmının derisinden yapılan kapaklarla bu dertlerinden kurtulmaktadırlar.

İngilterenin kendi halinde kasabalarından Grimstead'de, Yeni Zelandalı Dr. Archibald H. Mc. İndoe'nun idaresindeki hastanede, plâstik ameliyatlar sayesinde mucizeler vücude gelmektedir. Dr. Archibald 10 sene Amerikada Minnesotta eyaletinin Rochester şehrinde bulunan Mayo kliniğinde çalışmalar yapmıştır. Hastane bundan 4 sene evvel kurulmuş o tarihten şimdiye kadar 7000 den fazla ameliyat yapmıştır. Amerikalılar, yeni bir ameliyat kliniği inşası için, İngiltere «Harp Yardım Cemiyetine» 120 bin dolar yardımda bulunmuşlardır. Halihazırda, ameliyatlar çocuk hastanesi kısmında yapılmaktadır.

Burada bulunan hastaların çoğu vaktile aynaya bakıp:

— Ben artık ne çalışabilirim ne de evlenebilirim; hattâ bundan sonra kimseyle yüzyüze gelmemiş.

Demiş insanlardır.

Maamafih, bu iki ameliyattan sonra hepsinin mâneviyatları yükselir ve kendileri gibi ameliyatlı bir diğer arkadaşla birlikte olmak şartile, fabrikalarda çalışmak cesaretini bulurlar. Bazılarının vaktile alt çenesinin bulunduğu yerde bugün tel kafesler vardır, bunlar 2 sene zarfında tamamen iyi olmak için belki yirmi beş ameliyat daha geçireceklerdir. Buna rağmen fabrika idaresi kendilerine harp sonrası için işler teklif etmektedir.

Bunlar arasındaki Fortress uçağı pilotlarından birinin sargılı yüzü karşısında ne söyliyeceğini şaşırınca, o gayet neşeli bir tavırla:

— Siz asıl ilk geldiğim zaman çekilen renkli resimlerimi görmeliydiniz. Şimdi o zamana rağmen çok daha iyiyim.

Bazı pilotların yanıklardan elleri yeşil olmuş, bazılarının da yüzlerinin derileri kabarıp siyahlanmıştır. Ameliyatla harap olmuş bu kısımlara taze deri aşılanmaktadır. Ellerinin

tadır, zira kalça kısmı hem ameliyata müsaittir, hem de buradaki deri kolaylıkla kaldırılmaktadır. Hastane, kazandığı muvaffakiyetin bir kısmını, deriyi incecik kâğıt tabakası gibi zedelemeden yüzen makiyi icat etmiş olan Kansas City'den Amerikalı Dr. E. C. Padgett'e borçludur.

Bu şehirde, ameliyatının ilk safhalarını geçirip de diğer ameliyatlarının yapılması için lâzım gelen zamanın geçmesini bekliyen bir sürü insan dolaşmaktadır. Harp sahasına en yakın şehirlerden biri olan bu köhne ve cefakâr şehrin halkı yaralı görmeğe o kadar alışmıştır ki, kimse dolaşanlara bakmaz. Hastanenin bu mıntakada kurulmasının başlıca sebeplerinden biri de budur.

Burada kullanılan hastabakıcılar yalnız malûmat itibarile değil, güzellik itibarile de seçmedirler. Müessese, kızları bu işe tayin ederken, bunların hastalardan çekinmelerinden ürkmüştür, maamafih, seçilenler hastaları tedavi etmekle kalmayıp, bir kısmı da bunlarla evlenmiştir. Hastanenin kuruluşundanberi sekiz evlenme olmuştur.

Collorado eyaletinin Denver şehrinden hava teğm[illegible] Holebrook Mahn, Şimal denizinin buz gibi sularında 14 gün bir salın üstünde kaldığından bacaklarını kaybetmiştir. Hastanede kendisine bacaklar takılmış aynı zamanda da tuzlu su (saline) banyolarını yapan Amerika ordusu yardımcı kadın teşkilâtından bir gece nöbetçisi ile nişanlanmıştır.

Hastane mümkün olabildiği kadar da neşeli bir yerdir. Hastaların yalnız kalarak başlarına gelene üzülmemelerini temin için birkaçı bir arada yatırılmakta; istiyen şehirde dolaşmakta, dans yerlerine giderek bira içmektedir. Kendilerinden hiç ayrılmayıp beraber yaşıyan, bir R.A.F. çavuşu vardır. Bu çavuş icabında sırdaşları, icabında da içki partisinde kadeh arkadaşı olmaktadır. Yemeklerde arzu eden bira içmekte ve mavi hastane üniformasını giymek mecburiyeti olmadığından hepsi üniformalarile gezmektedirler. Arzu eden bilârdo oynayıp, kitap okumaktadır. Buradaki kitaplar [illegible] kalma kitaplar [illegible]

Havagazı şirketlerinin mahkemesi

Dünkü celsede Belediye fen heyetinin verdiği raporlar okundu. Şirket yapılan ihtarları dinlememiş

Havagazı Şirketi aleyhine açılan dâvaya dün de ikinci Milli korunma mahkemesinde devam olunmuştur. Dünkü celsede, Belediye Fen heyeti müdürlüğünden Nadir ve Fethi isimli iki memur dinlenmişlerdir. Bundan sonra Belediye fen heyeti müdürlüğünün mahkemeye verdiği tahriri cevap okunmuştur. Bu cevapta, şirketin 1942 senesi içinde iki defa kontrol edilebildiği, birçok kusurları görüldüğünden, bu kusurların tashih edilmesi için Belediyenin ihtarda bulunduğu zikredilmekte, fakat bu ihtarlara rağmen şirketin eski vaziyette devam ettiği bildirilmektedir.

Mahkeme, Havagazı Şirketlerini kontrol eden memurların Belediyeye verdikleri rapor suretlerinin getirilmesine ve Nafia Vekâleti Şirketler Komiserliğindeki alâkalı memurların da dinlenmesi için duruşmayı başka bir güne bırakmıştır.

Yoksul Çocuklara Yardım Cemiyetinin müsameresi

C. H. P. İstanbul vilâyeti ilk okullarda okuyan Yoksul Çocuklara Yardım Cemiyeti Eminönü kaza şubesi tarafından 25 şubat cuma günü akşamı Çemberlitaş sinemasında büyük bir müsamere tertip edilmiştir. Müsamerenin hasılâtı doğrudan doğruya Yoksul Çocuklara Yardım Cemiyetine terkedilecektir. Biletler 2,5 liradır.

RTB-495-2

Belediye fakirlere odun dağıtıyor

Belediye geçenlerde fakir halka 100 ton odun temin etmişti. Dün de 75 ton odun temin ederek fakirlere dağıtılmıya başlamıştır.

Kamyonun yaraladığı çocuk

Mustafanın idaresindeki 4098 numaralı kamyon Sultanahmetten geçerken, Binbirdirekte oturan 9 yaşında Nurtene çarpıp yaralamıştır. Suçlu şoför yakalanmıştır.

Türk Hava Kurumu Kadıköy şubesinin müsameresi

Türk [illegible] şubat cuma [illegible] Kadıköy [illegible] belli gün [illegible] komisyonundadır.

Nevyork notları

Amerikan esirleri ve Japonlar

(1 inci sahifeden devam)

Bu husustaki umumi düşünceyi hulâsa eden Washington Post gazetesi «bundan böyle Almanya önderlerinin nutuklarında ifade edilen bir mânadan ve bunun tefsirlerinden ziyade, biribirini takip eden hava bombardımanlarımızın gerek halk gerekse önderleri üzerinde bıraktığı tesirleri aramak lâzımdır» diyor. Umumiyetle Hitler'in sözlerinde Nazi ihtilâlinin bir nevi daüssıla mevzuu olduğuna işaret edilmekte, bununla beraber Führer'in Alman milletine ve şehirlerine müyessir olan tahrip karşısında duyduğu derin acıyı gizliyemediği belirtilmektedir.

★ — Japonların harp esirlerine çok fena ve dürüşt muamele yaptıkları iddiası hükûmet tarafından resmi bir tebliğ olarak neşredilmiştir. Esasen Pearl Harbourdanberi Japonlara karşı [illegible] bir kin besliyen halkı bu haber büsbütün galeyana getirmiştir. Bütün gazeteler bu hususta çok şiddetli yazılarla doludur. Buna karşılık hükûmet «hiç bir Amerikalının, Japonlara karşı bir misilleme yapılmasını istemiyeceği tabiidir» diyerek halkı itidale davet etmektedir.

Salı günkü gazeteciler konferansında Cümhurreisi Roosevelt bu husustaki hükûmet tebliğinden bahisle:

«Uzun zamandır istihbar ettiğimiz bu vekayii şimdiye kadar efkârı umumiyeye bildirmememizin sebebi yaşamakta olduklarını bildiğimiz Japonyadaki esir vatandaşlarımıza gıda ve hediye paketleri gönderebilmek imkânlarını bulmak ihtimaliydi. Bütün uğraşmalarımıza rağmen maatteessüf bu ümitlerimiz de boşa gittiğinden artık uzun zamandır bilinen bu malûmatı açığa vurmak ve bu yüzden Japonlarda mukabil bir infial uyandırmak korkusu kendiliğinden zail olmaktadır.

Tabii olarak bu hâdiselerin müsebbiplerini takip edeceğiz, bunları adalet pençesine vererek kendilerinden hesap soracağız!»

★ Japonyaya ait tebliğ diğer taraftan da biran evvel harbi bitirmek arzularını körüklemiş bulunuyor. Memleketin her tarafında halk harp kadar, harp sonrası dünyası plânlarile çok [illegible] alâkadar olmaktadır. «Tek Bir Dünya» isimli kitabile sulh esaslarının şimdiden tesbit edilmesinin harbi kazanmak kadar ehemmiyetli bir mesele olduğunu belirten W[illegible] Willkie son beyanatında sulhu devamlı kılacak [illegible] devlet [illegible] korun[illegible] [illegible]inde ısrar

[illegible] cümhuriyetçi[illegible] [illegible]amzetliğine se[illegible] Willkie taraftar [illegible] siyaset progra[illegible] [illegible]tuklar vermek[illegible] [illegible]en hafta Nev[illegible] nutukta, harbin [illegible] yüklediği feda[illegible] [illegible]rek harbi bir [illegible] halkın daha [illegible]mül etmesi ge[illegible] ve yarınki sulh

«İleri sürdüğüm düşünce istikbal için en büyük ümidimizin küçük devletlerin haklarını muhafaza eden beynelmilel bir teşkilâtın kurulmasında ve bu sayede, iktısadi işbirliği temin edilerek, hürriyet içtihatlarının kökleşmesi ve gelişmesinde âmil olmaktadır» demiştir. Willkienin görüşüne göre bundan böyle iç siyaseti dış siyasetten ayırarak bunları yekdiğerile ilgisiz ayrı hücrelere koymağa imkân kalmamıştır.

★ — Harp sonrasında, istilâya uğramış memleketlerde gıda, yersizlik, düzen gibi zorlukları önlemek ümidile kurulan müttefik devletler kurumu çalışmalarına devam etmektedir.

Çin Merkez bankasında ve Çindeki ecnebi sermayeli şirketlerde hukuk müşaviri olarak çalışmış olan Dr. Huin Huang'ın umumi müsteşar muavini vazifesile Vaşingtondaki merkeze tayin edilmesi umumiyetle ileri bir adım olarak telâkki edilmektedir. Kurumun sosyal yardım şubesi müdiresi bayan Mary Mc Geachy istilâ altındaki memleketlerin mevcut yardım cemiyetlerinden ileride büyük istifadeler görülebileceğini bildirmektedir.. Bu memleketlerden gelen gizli haberlere göre, yardım cemiyetlerinin güç şartlara rağmen gayelerinden uzaklaşmadıklarını belirtmektedir.

Diğer taraftan bu hususta Amerikanın hissesine düşen bir milyar üç yüz elli milyon dolarlık tahsisat lâyihası âyan meclisine havale edilmiştir. Evvelce mebuslar meclisinden geçen lâyiha orada büyük bir ekseriyetle kabul edilmiştir. Bu birliğe işaret eden Philadelphia Record gazetesi «bu ittifak reyi aynı zamanda, artık Amerikanın beynelmilel meselelerle ehemmiyetle alâkadar olacağını belirtmektedir» diyor.

★ — Ziraat Nazırı Claude R. Wickard'ın beyanatına göre 1944 yılında gıda meselesi geçen yıllara nisbetle daha zorlaşacaktır. Buna karşılık Nazır bu güçlüğün Mihver devletlerininkine nazaran daha ümit verici bir mahiyette olduğuna işaret etmektedir.

Diğer taraftan harp işçileri kurumu reisi Paul V. Mc. Nutt konservecilere bu yıl 500 bin işçi bulunabileceğine dair teminat vermiştir.

Fikret TANRIKUT

Sırbistan kavgasının masum kurbanları

(1 inci sahifeden devam)

Eski kinler yine alevlenmiş, müslümanlık, hıristiyanlık dâvaları baş göstermiş, ve din uğrunda katliâmlar başlamıştır.

Fatih Sultan Mehmet zamanından beri müslümanlığın orta Avrupada müdafaasını yapan Boşnakların durumu acınacak haldedir. Almanlar bunların erkeklerini askere almış oldukları için şehir ve köylerdeki nüfus hamisiz ve müdafaasızdır.

Bu vaziyetten istifade eden Çetnikler, ki bunlar harp esnasında muntazam askerler iken, bilâhare Mihailoviçe iltihak eden kimselerdir. Müslüman ve Boşnak ahaliye muazzam zulüm yapmaktadırlar. Bütün Bosna ve Hersekten bilhassa Drina nehri veYenipazar boyunca bütün Karadağ hududu imtidadınca müslüman ahali şekavetin elinde esirdir.

Malûmdur ki bu havalide bir milyon üç yüz otuz bin müslüman vardır. Bunlardan 200.000 i müdafaasız kadın, çocuk ve ihtiyarlar katledilmişlerdir. 250 bin kişi muhaceretle Saray-Bosna ve merkezdeki kasabalara iltica etmişlerdir. 33.000 öksüz ve kimsesiz yavru sokaklarda sürünmektedir.

Almanlarla, Mihailoviç taraflarının elinde köyler zaman zaman sahip değiştirdiğinden, her yeni gelen içerde facialar yaratmakta binbir bahane ile halka işkence etmektedir.

İtalyanlar harplerden 20 bin kadar esir almışlardı, son zamanlarda Almanlardan şüphe ederek onlardan korkmağa başladıkları zaman, icabında Almanlara mukavemet etsinler diye bunlar memleketlerine iade edildi ve İtalyanlar tarafından silâhlandırılarak, Sırp ve Karadağlı zabitlerin kumandasına verildi. Bu çeteler de ilk iş olarak İtalyan zabitlerinin ve yüksek memurlarının gözleri önünde silâhsız müdafaasız Boşnakları öldürmeğe çeşitli cinayetler ika etmeğe başladılar.

Yaptıkları müteaddit işler arasında Foça kasabasında Sinana ait Alaca camiinin bütün halılarını da aldılar. Malûmdur ki bu halılar Avusturya veliahtı Roudolphe tarafından Foça camiine hediye edilmişti, size yalnız şu kadarını söyliyeyim ki, 38.000 nüfuslu Foça şehrinden bugün zihayat tek bir insan yoktur. Ve şehir iki defa katliâm görerek bu hale getirilmiştir.

Hayatın tahammül edilmez taraflarına temas etmek istemiyoruz. Enflâsyon yüzünden pahalılık aklın almıyacağı bir duruma yükselmiştir. Kefenlik bir yatak çarşafı Türk parasile 150 liradır. Bir kilo tereyağın fiyatı 122 liradır. Kadınlar yırtılan eskiyen entarilerinin vücutlarını açık bırakan yerlerini ellerile kapamakta, sokaklarda çıplak ve yalınayak dolaşmaktadırlar. Zavallı Boşnak halkı sesini hiçbir tarafa duyuramamakta hiçbir yerden en ufak bir yardım görmemektedir.

Altı Teşrinievvel gecesi bir müslüman şehrini basan Mihailoviç kuvvetleri, halk uykuda iken durup dururken mezalime başladılar, vaziyet öyle feci oldu ki, anneler, yavrularının düşman süngüsile öldürülmemesi için, çocuklarını Drina nehrine attılar. Bir gecede 3500 müslümanın cesedi sokaklara yayıldı. Bir kısım halk da Simeç dağına iltica etti.

Şurası da şayanı dikkattir ki, İngiliz tayyareleri Almanları bombardıman etmek için şehirlerimizin üzerinde uçtukları zaman yanlarına aldıkları harp kılavuzları yüzünden ne askeri garnizonları ne Almanları bombardıman etmişler, ölüm ve afeti müslüman mahallelerinin üzerine bilmiyerek atmışlardır.

Büyük Sokulların doğduğu kasaba olan Vişegrad da bugün enkazdan ibaret kalmıştır.

Bir taraftan hayat ve yaşama imkânlarının kalmaması, diğer taraftan, katliâmlar yüzünden Boşnak ve müslüman halkın çektiği ıstırabı anlatmağa imkân yoktur. Bu hususta Hırvat devleti bir kitap neşrederek durumunu belirtmek istemiş fakat şimdiye kadar hiçbir netice alınmamıştır. Bu zulüm devrinin ektiği tohumlar filiz verdiği zaman bilmiyoruz, dünyanın bu köşesi ne hal alacak ve bu manzara karşısında

Siyasi vaziyet

Finlandiyayı tazyik

ALMANYANIN müttefiklerini kendisinden ayırmak için müttefikler siyasi tazyiklere devam ediyorlar. Son günlerde bu muamelelere en ziyade Finlândiya hedef olmuştur. Finlândiyanın Almanyadan ayrılması için ilk tazyikı yapan Sovyetler Birliğidir. Ultimatom şeklinde bir teşebbüsle Finlândiya silâhını teslime davet olunmuştur.

Bu teşebbüse karşı Finlândiyanın aldırmadığını gören Sovyet hükûmeti askeri cihetten tazyık için Helsinki üzerine birkaç yüz bomba tayyaresi ile akın yaptırmıştır. Bu akının büyük tahribat yaptığı âşikârdır.

Bu gibi akınlar Fin milletinin mânevi kuvvetini sarsmamış resmî ağızlar bilâkis sonuna kadar harbe devam edileceğini bildirmişlerdir.

Sovyetlerin tazyikını Amerika Müttehit Hükûmetleri [illegible] nin yarı dostane yarı dürüştane tehdidi takip emiştir. Şöyle ki Amerika Hariciye Nazırı Hull Finlândiya ile Amerika arasında diplomasi münasebetin kesilmemiş olmasından istifade ederek Fin hükûmetine bir nota vermiş ve burada Amerikanın teveccüh ve muhabbeti devam eylemesi Finlândiyanın, müttefiki Almanyadan ayrılmasına bağlı bulunduğunu ehemmiyetle kaydetmiştir.

Bu gûya dostane teşebbüsün arkasında Amerikan tavsiyesi kabul edilmediği takdirde Sovyet kuvvetlerinin bütün ağırlığı ile yüklenmesine karşı Vaşington hükûmeti mâni olmıyacağı ihsas edilmiştir.

Finlândiya hükûmeti bu dostane tazyika karşı derhal vaziyetini tayin etmiştir. Vaşingtondaki Finlândiya Sefiri şüphesiz metbuu hükûmetten aldığı talimat [illegible] beyanatta bulunarak Finlândiyanın hiçbir zaman müttefiki Almanyadan ayrılmıyacağını ve payitahtı Helsinki yerle yeksan olsa bile yine Finlândiya bütün azim ve gayretile Sovyetlere karşı savaşa devam edeceğini söylemiştir.

Fin hükûmeti her ihtimale karşı Helsinkiyi çoluk çocuktan ve şehirde bulunması zaruri olmıyan sivil halktan tahliye ediyor. Finlândiyanın tazyik edilmesi için başka bir sebep daha vardır. Fin körfezinin cenup sahilleri Estonyaya aittir.

Burasının işgali takdirinde Helsinkinin karşısında ve 60 kilometre mesafede Rus üsleri kurulacaktır. Böyle bir ihtimal Fin milletinin ruhi haleti üzerinde fena tesirler yapmış olması düşüncesile gerek Sovyet gerek Amerika hükûmeti Finlândiyayı tazyik için münasip zaman geldiği zahabına düşmüşlerdir.

Fin milleti şimdiki harbin kendisinin varlığını veya yokluğunu tayin edeceği kanaatinde bulunduğundan her ne bahasına olursa olsun harbe devam etmektedir.

Şimdi Finlândiya hükûmetinin başında bulunan Tanner'in şahsı ve kanaati dahi bu devletin herhangi münferit sulh yapmıyacağı merkezindedir.

Çünkü Finlândiyanın ilk taarruza uğradıktan sonra Moskovada sulh müzakeresi yapan ve Sovyet Rusyanın Finlândiya hakkında neler düşündüğünü yakından öğrenen bu Fin devlet adamı Sovyetlerle bir daha mağlûp bir vaziyette herhangi bir sulh akdetmemeğe azmetmiştir.

Sovyetler Birliği siyasetinin en büyük hasmı ve muhalifi bulunan bu adamın iş başında bulunmasına Moskova fena halde kızmaktadır. Maahaza Rusya ile Amerika Fin umumi efkârı üzerinde tesir yapmağı düşünerek son teşebbüsleri yapmış olmalıdırlar.

Muharrem Feyzi TOGAY

Gureba hastanesinde şüpheli bir ölüm

Karagümrükte Karabaş mahallesinde İpekkaytan sokağında 24 numaralı evde oturmakta olan Kezban adındaki 35 yaşlarında bir kadın dört gün evvel Gureba hastahanesine getirilerek tedavisine başlanmıştır. Vücudunda bir takım yara bere izleri görülen bu kadın hastahanede evvelki sabah ölmüştür. Hâdiseden hastahane idaresi Müddeiumumiliği haberdar etmiştir. Nöbetçi Müddeiumumi Saim Göknil, adliye tabibile beraber hastahaneye gitmiştir.

Bir tavsiye:
Emlâk Almak ve Satmak
İstiyenlere
FERDİ SELEK
Türk Emlâk Bürosu:
Ömer Abet han 2/23. Galata
Tel: 42368. Pk. 1063

Üsküdar Asliye Hukuk Hâkimliğinden:

Fazlı Ak tarafından karısı Sacide Ak aleyhine açılan boşanma dâvası neticesinde tarafların boşanmalarına ve çocukların hakkı velâyetinin babaya tevdiine dair 29/1/944 tarihinde verilen karar M. aleyh Sacidenin ikametgâhının meçhul olduğundan dolayı tebliğ edilememiş ve tebliğ makamına kaim olmak üzere ilâmın bir sureti mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan müddeti zarfında M. aleyh temyiz etmediği surette hükmün kat'ileşeceği ilân olunur.

[illegible] Kanunundan 141, 142, 143 üncü maddelerine tevfikan [illegible]uhali ile muhakeme gününü gösterir dâvetiyenin mahkeme divanhanesine asılmasına ve 944/544 numarada kayıtlı işbu dâvaya müddeialeyhin 15 gün içinde cevap vermesine karar verilmiş ve bermucibi karar arzuhal ile dâvetiye mahkeme divanhanesine asılmış olmakla Yani Diyonis yukarıda yazılı müddet zarfında dâvaya cevap vererek tayin kılınan 15/3/944 çarşamba günü saat 10 da mahkemede hazır bulunması veya kanuni bir vekil göndermesi lüzumu tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

GÖZ HEKİMİ
Dr. Murat R. Aydın
Beyoğlu Parmakkapı, İmam
sokak No. 2; Tel: 41553
Salı ve cuma saat 16 dan 18 e
kadar parasız

mı tıkmalı
atmalı? Bu
nız artık b
düşmer

arış Dünyası
ikir hayatımızda görülmemiş
alâka uyandırmıştır.
İkinci Sayısı Çıkıyor
bir fikir hamlesi olan birçok değerli yazılardan
[illegible] bir anavatandır - Ahmet Hamdi Başar); (Os-
[illegible] ilk inkılâp hareketi - İsmail Hâmi Danişment);
[illegible]ının yolcusu - Şükûfe Nihal); (Düzenlik - Prof.
[illegible] dâvası - Kemal Cenap); (Âlimler meclisinde -
[illegible]nde; İmralı tecrübesi; eski ve yeni vesaire).
[illegible]en büyük ve en ileri fikir mecmuasını yarın mü-
[illegible]iz.
Sayısı : 20 kuruş
Posta kutusu İstanbul: [illegible]

RTB-495-2

gelmektedir. Dr. Archibald 10 sene Amerikada Minnesotta eyaletinin Rochester şehrinde bulunan Mayo kliniğinde çalışmalar yapmıştır. Hastane bundan 4 sene evvel kurulmuş o tarihten şimdiye kadar 7000 den fazla ameliyat yapmıştır. Amerikalılar, yeni bir ameliyat kliniği inşası için, İngiltere «Harp Yardım Cemiyetine» 120 bin dolar yardımda bulunmuşlardır. Halihazırda, ameliyatlar çocuk hastanesi kısmında yapılmaktadır.

Burada bulunan hastaların çoğu vaktile aynaya bakıp:

— Ben artık ne çalışabilirim ne de evlenebilirim; hattâ bundan sonra kimseyle yüzyüze gelmemiş.

Demiş insanlardır.

Maamafih, bu iki ameliyattan sonra hepsinin mâneviyatları yükselir ve kendileri gibi ameliyatlı bir diğer arkadaşla birlikte olmak şartile, fabrikalarda çalışmak cesaretini bulurlar. Bazılarının vaktile alt çenesinin bulunduğu yerde bugün tel kafesler vardır, bunlar 2 sene zarfında tamamen iyi olmak için belki yirmi beş ameliyat daha geçireceklerdir. Buna rağmen fabrika idaresi kendilerine harp sonrası için işler teklif etmektedir.

Bunlar arasındaki Fortress uçağı pilotlarından birinin sargılı yüzü karşısında ne söyliyeceğini şaşırınca, o gayet neşeli bir tavırla:

— Siz asıl ilk geldiğim zaman çekilen renkli resimlerimi görmeliydiniz. Şimdi o zamana rağmen çok daha iyiyim.

Bazı pilotların yanıklardan elleri yeşil olmuş, bazılarının da yüzlerinin derileri kabarıp siyahlanmıştır. Ameliyatla harap olmuş bu kısımlara taze deri aşılanmaktadır. Ellerinin

halkı yaralı görmeğe o kadar alışmıştır ki, kimse dolaşanlara bakmaz. Hastanenin bu mıntakada kurulmasının başlıca sebeplerinden biri de budur.

Burada kullanılan hastabakıcılar yalnız malûmat itibarile değil, güzellik itibarile de seçmedirler. Müessese, kızları bu işe tayin ederken, bunların hastalardan çekinmelerinden ürkmüştür, maamafih, seçilenler hastaları tedavi etmekle kalmayıp, bir kısmı da bunlarla evlenmiştir. Hastanenin kuruluşundanberi sekiz evlenme olmuştur.

Collorado eyaletinin Denver şehrinden hava teğmeni Holebrook Mahn, Şimal denizinin buz gibi sularında 14 gün bir salın üstünde kaldığından bacaklarını kaybetmiştir. Hastanede kendisine bacaklar takılmış aynı zamanda da tuzlu su (saline) banyolarını yapan Amerika ordusu yardımcı kadın teşkilâtından bir gece nöbetçisi ile nişanlanmıştır.

Hastane mümkün olabildiği kadar da neşeli bir yerdir. Hastaların yalnız kalarak başlarına gelene üzülmemelerini temin için birkaçı bir arada yatırılmakta; istiyen şehirde dolaşmakta, dans yerlerine giderek bira içmektedir. Kendilerinden hiç ayrılmayıp beraber yaşıyan, bir R.A.F. çavuşu vardır. Bu çavuş icabında sırdaşları, icabında da içki partisinde kadeh arkadaşı olmaktadır. Yemeklerde arzu eden bira içmekte ve mavi hastane üniformasını giymek mecburiyeti olmadığından hepsi üniformalarile gezmektedirler. Arzu eden bilârdo oynayıp, kitap okumaktadır. Buradaki kitaplar [illegible] kalma kitaplar [illegible]

nin ihtarda bulunduğu zikredilmekte, fakat bu ihtarlara rağmen şirketin eski vaziyette devam ettiği bildirilmektedir.

Mahkeme, Havagazı Şirketlerini kontrol eden memurların Belediyeye verdikleri rapor suretlerinin getirilmesine ve Nafia Vekâleti Şirketler Komiserliğindeki alâkalı memurların da dinlenmesi için duruşmayı başka bir güne bırakmıştır.

Yoksul Çocuklara Yardım Cemiyetinin müsameresi

C. H. P. İstanbul vilâyeti ilk okullarda okuyan Yoksul Çocuklara Yardım Cemiyeti Eminönü kaza şubesi tarafından 25 şubat cuma günü akşamı Çemberlitaş sinemasında büyük bir müsamere tertip edilmiştir. Müsamerenin hasılâtı doğrudan doğruya Yoksul Çocuklara Yardım Cemiyetine terkedilecektir. Biletler 2,5 liradır.

RTB-695-2

Belediye fakirlere odun dağıtıyor

Belediye geçenlerde fakir halka 100 ton odun temin etmişti. Dün de 75 ton odun temin ederek fakirlere dağıtılmıya başlamıştır.

Kamyonun yaraladığı çocuk

Mustafanın idaresindeki 4098 numaralı kamyon Sultanahmetten geçerken, Binbirdirekte oturan 9 yaşında Nurtene çarpıp yaralamıştır. Suçlu şoför yakalanmıştır.

Türk Hava Kurumu Kadıköy şubesinin müsameresi

Türk Hava [illegible] şubat [illegible] cuma [illegible] Kadıköy [illegible] belli gün [illegible] komisyonundadır.

★ [illegible]

çok fena ve dürüşt muamele yaptıkları iddiası hükûmet tarafından resmî bir tebliğ olarak neşredilmiştir. Esasen Pearl Harbourdanberi Japonlara karşı sonsuz bir kin besliyen halkı bu haber büsbütün galeyana getirmiştir. Bütün gazeteler bu hususta çok şiddetli yazılarla doludur. Buna karşılık hükûmet «hiç bir Amerikalının, Japonlara karşı bir misilleme yapılmasını istemiyeceği tabiidir» diyerek halkı itidale davet etmektedir.

Salı günkü gazeteciler konferansında Cümhurreisi Roosevelt bu husustaki hükûmet tebliğinden bahisle:

«Uzun zamandır istihbar ettiğimiz bu vekayii şimdiye kadar efkârı umumiyeye bildirmememizin sebebi yaşamakta olduklarını bildiğimiz Japonyadaki esir vatandaşlarımıza gıda ve hediye paketleri gönderebilmek imkânlarını bulmak ihtimaliydi. Bütün uğraşmalarımıza rağmen maatteessüf bu ümitlerimiz de boşa gittiğinden artık uzun zamandır bilinen bu malûmatı açığa vurmak ve bu yüzden Japonlarda mukabil bir infial uyandırmak korkusu kendiliğinden zail olmaktadır.

Tabii olarak bu hâdiselerin müsebbiplerini takip edeceğiz, bunları adalet pençesine vererek kendilerinden hesap soracağız!»

★ Japonyaya ait tebliğ diğer taraftan da biran evvel harbi bitirmek arzularını körüklemiş bulunuyor. Mem[illegible] her tarafında halk harp kadar, harp sonrası dünyası plânlarile çok [illegible] alâkadar olmaktadır. «Tek Bir Dünya» isimli kitabile sulh esaslarının şimdiden tesbit edilmesinin harbi kazanmak kadar ehemmiyetli bir mesele olduğunu belirten We[illegible] Willkie son beyanatında sulhu devamlı kılacak [illegible] devlet[illegible] korun[illegible] [illegible]inde ısrar [illegible]

[illegible] cümhuriyetçi[illegible] namzetliğine se[illegible] Willkie taraftar[illegible] siyaset progra[illegible] nutuklar vermek[illegible] [illegible]en hafta Nev[illegible] nutukta, harbin [illegible] yüklediği feda[illegible] [illegible]erek harbi bir [illegible]in halkın daha [illegible]mül etmesi ge[illegible] ve yarınki sulh

Çin Merkez bankasında ve Çindeki ecnebi sermayeli şirketlerde hukuk müşaviri olarak çalışmış olan Dr. Huin Huang'ın umumî müsteşar muavini vazifesile Vaşingtondaki merkeze tayin edilmesi umumiyetle ileri bir adım olarak telâkki edilmektedir. Kurumun sosyal yardım şubesi müdiresi bayan Mary Mc Geachy istilâ altındaki memleketlerin mevcut yardım cemiyetlerinden ileride büyük istifadeler görülebileceğini bildirmektedir.. Bu

★ — Ziraat Nazırı Claude R. Wickard'ın beyanatına göre 1944 yılında gıda meselesi geçen yıllara nisbetle daha zorlaşacaktır. Buna karşılık Nazır bu güçlüğün Mihver devletlerininkine nazaran daha ümit verici bir mahiyette olduğuna işaret etmektedir.

Diğer taraftan harp işçileri kurumu reisi Paul V. Mc. Nutt konservecilere bu yıl 500 bin işçi bulunabileceğine dair teminat vermiştir.

Fikret TANRIKUT

Sırbistan kavgasının masum kurbanları

(1 inci sahifeden devam)

Eski kinler yine alevlenmiş, müslümanlık, hıristiyanlık dâvaları baş göstermiş, ve din uğrunda katliâmlar başlamıştır.

Fatih Sultan Mehmet zamanından beri müslümanlığın orta Avrupada müdafaasını yapan Boşnakların durumu acınacak haldedir. Almanlar bunların erkeklerini askere almış oldukları için şehir ve köylerdeki nüfus hamisiz ve müdafaasızdır.

Bu vaziyetten istifade eden Çetnikler, ki bunlar harp esnasında muntazam askerler iken, bilâhare Mihailoviçe iltihak eden kimselerdir. Müslüman ve Boşnak ahaliye muazzam zulüm yapmaktadırlar. Bütün Bosna ve Hersekten bilhassa Drina nehri veYenipazar boyunca bütün Karadağ hududu imtidadınca müslüman ahali şekavetin elinde esirdir.

Malûmdur ki bu havalide bir milyon üç yüz otuz bin müslüman vardır. Bunlardan 200,000 i müdafaasız kadın, çocuk ve ihtiyarlar katledilmişlerdir. 250 bin kişi muhacereten Saray-Bosna ve merkezdeki kasabalara iltica etmişlerdir. 33,000 öksüz ve kimsesiz yavru sokaklarda sürünmektedir.

Almanlarla, Mihailoviç taraflarının elinde köyler zaman zaman sahip değiştirdiğinden, her yeni gelen içerde facialar yaratmakta binbir bahane ile halka işkence etmektedir.

İtalyanlar harplerden 20 bin kadar esir almışlardı, son zamanlarda Almanlardan şüphe ederek onlardan korkmağa başladıkları zaman, icabında Almanlara mukavemet etsinler diye bunlar memleketlerine iade edildi ve İtalyanlar tarafından silâhlandırılarak, Sırp ve Karadağlı zabitlerin kumandasına verildi. Bu çeteler de ilk iş olarak İtalyan zabitlerinin ve yüksek memurlarının gözleri önünde silâhsız müdafaasız Boşnakları öldürmeğe çeşitli cinayetler ika etmeğe başladılar.

Yaptıkları müteaddit işler arasında Foça kasabasında Sinana ait Alaca camiinin bütün halılarını da aldılar. Malûmdur ki bu halılar Avusturya veliahtı Roudolphe tarafından Foça camiine hediye edilmişti, size yalnız şu kadarını söyliyeyim ki, 38,000 nüfuslu Foça şehrinden bugün zihayat tek bir insan yoktur. Ve şehir iki defa katliâm görerek bu hale getirilmiştir.

Hayatın tahammül edilmez taraflarına temas etmek istemiyoruz. Enflâsyon yüzünden pahalılık aklın almıyacağı bir duruma yükselmiştir. Kefenlik bir yatak çarşafı Türk parasile 150 liradır. Bir kilo tereyağın fiyatı 122 liradır. Kadınlar yırtılan eskiyen entarilerinin vücutlarını açık bırakan yerlerini ellerile kapamakta, sokaklarda çıplak ve yalınayak dolaşmaktadırlar. Zavallı Boşnak halkı sesini hiçbir tarafa duyuramamakta hiçbir yerden en ufak bir yardım görmemektedir.

Altı Teşrinievvel gecesi bir müslüman şehrini basan Mihailoviç kuvvetleri, halk uykuda iken durup dururken mezalime başladılar, vaziyet öyle feci oldu ki, anneler, yavrularının düşman süngüsile öldürülmemesi için, çocuklarını Drina nehrine attılar. Bir gecede 3500 müslümanın cesedi sokaklara yayıldı. Bir kısım halk da Simeç dağına iltica etti.

Şurası da şayanı dikkattir ki, İngiliz tayyareleri Almanları bombardıman etmek için şehirlerimizin üzerinde uçtukları zaman yanlarına aldıkları harp kılavuzları yüzünden ne askerî garnizonları ne Almanları bombardıman etmişler, ölüm ve afeti müslüman mahallelerinin üzerine bilmiyerek atmışlardır.

Büyük Sokulların doğduğu kasaba olan Vişegrad da bugün enkazdan ibaret kalmıştır.

Bir taraftan hayat ve yaşama imkânlarının kalmaması, diğer taraftan, katliâmlar yüzünden Boşnak ve müslüman halkın çektiği ıstırabı anlatmağa imkân yoktur. Bu hususta Hırvat devleti bir kitap neşrederek durumunu belirtmek istemiş fakat şimdiye kadar hiçbir netice alınmamıştır. Bu zulüm devrinin ektiği tohumlar filiz verdiği zaman bilmiyoruz, dünyanın bu köşesi ne hal alacak ve bu manzara karşısında medeniyet ve insaniyet ölçüleri içinde düşünenler ne yapabileceklerdir.

ya ile Amerika arasında diplomasi münasebetin kesilmemiş olmasından istifade ederek Fin hükûmetine bir nota vermiş ve burada Amerikanın teveccüh ve muhabbeti devam eylemesi Finlândiyanın, müttefiki Almanyadan ayrılmasına bağlı bulunduğunu ehemmiyetle kaydetmiştir.

Bu gûya dostane teşebbüsün arkasında Amerikan tavsiyesi kabul edilmediği takdirde Sovyet kuvvetlerinin bütün ağırlığı ile yüklenmesine karşı Vaşington hükûmeti mâni olmıyacağı ihsas edilmiştir.

Finlândiya hükûmeti bu dostane tazyika karşı derhal vaziyetini tayin etmiştir. Vaşingtondaki Finlândiya Sefiri şüphesiz metbuu hükûmetten aldığı talimat [illegible] beyanatta bulunarak Finlândiyanın hiçbir zaman müttefiki Almanyadan ayrılmıyacağını ve payitahtı Helsinki yerle yeksan olsa bile yine Finlândiya bütün azim ve gayretile Sovyetlere karşı savaşa devam edeceğini söylemiştir.

Fin hükûmeti her ihtimale karşı Helsinkiyi çoluk çocuktan ve şehirde bulunması zaruri olmıyan sivil halktan tahliye ediyor. Finlândiyanın tazyik edilmesi için başka bir sebep daha vardır. Fin körfezinin cenup sahilleri Estonyaya aittir.

Burasının işgali takdirinde Helsinkinin karşısında ve 60 kilometro mesafede Rus üsleri kurulacaktır. Böyle bir ihtimal Fin milletinin ruhi haleti üzerinde fena tesirler yapmış olması düşüncesile gerek Sovyet gerek Amerika hükûmeti Finlândiyayı tazyik için münasip zaman geldiği zehabına düşmüşlerdir.

Fin milleti şimdiki harbin kendisinin varlığını veya yokluğunu tayin edeceği kanaatinde bulunduğundan her ne bahasına olursa olsun harbe devam etmektedir.

Şimdi Finlândiya hükûmetinin başında bulunan Tanner'in şahsı ve kanaati dahi bu devletin herhangi münferit sulh yapmıyacağı merkezindedir.

Çünkü Finlândiyanın ilk taarruza uğradıktan sonra Moskovada sulh müzakeresi yapan ve Sovyet Rusyanın Finlândiya hakkında neler düşündüğünü yakından öğrenen bu Fin devlet adamı Sovyetlerle bir daha mağlûp bir vaziyette herhangi bir sulh akdetmemeğe azmetmiştir.

Sovyetler Birliği siyasetinin en büyük hasmı ve muhalifi bulunan bu adamın iş başında bulunmasına Moskova fena halde kızmaktadır. Maahaza Rusya ile Amerika Fin umumî efkârı üzerinde tesir yapmağı düşünerek son teşebbüsleri yapmış olmalıdırlar.

Muharrem Feyzi TOGAY

Gureba hastanesinde şüpheli bir ölüm

Karagümrükte Karabaş mahallesinde İpekkaytan sokağında 24 numaralı evde oturmakta olan Kezban adındaki 35 yaşlarında bir kadın dört gün evvel Gureba hastahanesine getirilerek tedavisine başlanmıştır. Vücudunda bir takım yara bere izleri görülen bu kadın hastahanede evvelki sabah ölmüştür. Hâdiseden hastahane idaresi Müddeiumumiliği haberdar etmiştir. Nöbetçi Müddeiumumî Saim Göknil, adliye tabibile beraber hastahaneye gitmiştir. Yapılan muayenede Kezbanın vücudunda hakikaten bazı yara ve bere izleri müşahede edilmiştir. Ölümün dayak veya herhangi bir tazyikle mi olduğunun tayin edilmesi için ceset Morga naklolunmuştur.

Vecizelerin şerhi

Selâm verdim, rüşvet değildir deyû almadılar.

FUZULI

Fuzulinin Nişancı Mehmet paşaya yazdığı ve «Şikâyetname» unvanile meşhur mektubundaki bu söz beş asırdanberi dilden dile gezmektedir. Şaire Evkaftan dokuz akçe tahsisat verilmesine mâni olan memurların rüşvet itiyadını keskin bir istihza ile hulâsa ve ifade eden bu cümle, yazık ki bazı hallerde bugün de doğru ve taze olmağa devam ediyor. Birçok suiistimallerin kökü rüşvet olduğu için Fuzulinin sözü asırdan asra intikal etmektedir.

(Büyük Türk şairi Fuzulinin Milâdi 1404 tarihlerinde doğduğu tahmin ediliyor. 1555 de vefat ettiği muhakkaktır).

Bir tavsiye:

Emlâk Almak ve Satmak İstiyenlere

FERDİ SELEK

Türk Emlâk Bürosu:

Ömer Abet han 2/23. Galata

Tel: 42368. Pk. 1063

Üsküdar Asliye Hukuk Hâkimliğinden:

Fazlı Ak tarafından karısı Sacide Ak aleyhine açılan boşanma dâvası neticesinde tarafların boşanmalarına ve çocukların hakkı velâyetinin babaya tevdiine dair 29/1/944 tarihinde verilen karar M. aleyh Sacidenin ikametgâhının meçhul olduğundan dolayı tebliğ edilememiş ve tebliğ makamına kaim olmak üzere ilâmın bir sureti mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan müddeti zarfında M. aleyh temyiz etmediği surette hükmün kat'ileşeceği ilân olunur.

[illegible]leri kanununun 141, 142, 143 üncü maddelerine tevfikan [illegible]uhali ile muhakeme gününü gösterir dâvetiyenin mahkeme divanhanesine asılmasına ve 944/544 numarada kayıtlı işbu dâvaya müddeialeyhin 15 gün içinde cevap vermesine karar verilmiş ve bermucibi karar arzuhal ile dâvetiye mahkeme divanhanesine asılmış olmakla Yani Diyonis yukarıda yazılı müddet zarfında dâvaya cevap vererek tayin kılınan 15/3/944 çarşamba günü saat 10 da mahkemede hazır bulunması veya kanuni bir vekil göndermesi lüzumu tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

GÖZ HEKİMİ

Dr. Murat R. Aydın

Beyoğlu Parmakkapı, İmam sokak No. 2; Tel: 41553

Salı ve cuma saat 16 dan 18 e kadar parasız

atmalı? [illegible]
nız artık [illegible]
düşmenize [illegible]
gördü[illegible]
[illegible]nin edecek

arış Dünyası

[illegible]fikir hayatımızda görülmemiş alâka uyandırmıştır.

[illegible] İkinci Sayısı Çıkıyor

[illegible] bir fikir hamlesi olan birçok değerli yazılardan [illegible] bir anavatandır - Ahmet Hamdi Başar); (Os[illegible]ilk inkılâp hareketi - İsmail Hâmi Danişment); [illegible]nın yolcusu - Şükûfe Nihal); (Düzenlik - Prof. [illegible] dâvası - Kemal Cenap); (Âlimler meclisinde - [illegible]nde; İmralı tecrübesi; eski ve yeni vesaire).

[illegible]en büyük ve en ileri fikir mecmuasını yarın mü[illegible]giz.

Sayısı: 20 kuruş

Posta kutusu İstanbul: 701

RTB-695-2

Büyük Sır

Edebî Tefrika: 56 *Simenondan Çeviren: Cihad Baban*

— Birisi yok mu ortalıkta?..

Charlotte bir iskemleye oturmuş çocuğa meme veriyordu, burada mutlak birisi olmalı idi... Dakikalar geçti. Birden yaylı kapı açıldı içeriye elli yaşlarında bir adam girdi, gömleği terden sırsıklam olmuştu, uykudan yeni kalktığı gözlerini oğuşturmasından belli oluyordu. Evvelâ Charlotte'u gördü.

— Kimsiniz siz, dedi.

— Kaptan Mopps buralarda mı?

— Burada amma, bu saatte değil, kapıda da otomobili duruyor.

— Ya kendisi?

— Şu dakikada Tito'da öğle uykusuna yatmış olacak.

Bu (öğle uykusu) lâfı Mittel'in canını sıktı.

Mopps'un gemisini, ateşçilik ettiği zamanları hatırladı. Charlotte'un yüzüne de o maksatla baktı, fakat genç kadın hiçbir şey anlamıyan gözlerle onu süzdü.

İki saat geçmişti. Felix, Mittel ile Charlott'u ilk karşılıyan adam gidip yüzünü yıkamış, saçlarını taramış geldi, yeni dostlarile yârenliğe başlamıştı.

— Ona burada kumandan derler, bir aydanberi, klübün reisi odur ve burası onun evi gibidir.

— Gemilerde çalışmıyor mu?

— Bazan... Saat şimdi dört buçuk nerede ise gelir, sonra gider limanda viskisini içer, yine buraya uğrar.

Sıcağa rağmen havada, Kolumbiyada duymadıkları bir hafiflik vardı, ve geniş pencerelerden içeriye dünyanın en güzel kokuları sızıyordu.

— Burada mı birleşeceksiniz?

— Belki, pek karar vermedik, evvelâ Mopps'la bir görüşelim de...

— Galiba geliyor...

Heyecan ve tahassürle bekledikleri an gelip çatmıştı, Mittel kalbinin burkulduğu[illegible], hemen yerinden kalktı, Charlotte onun saradığını farketmişti. dışarı çıktı, kaptan Mopps' daha uzakta idi, ağır ağır geliyordu. Ayni boy, ayni bos. Evet gelen Mopps'du, açık yakalı bir gömlek, geniş bir hasır şapka, açık renk hâki bir elbise... Uzaktan Mittel'i gördü mü? Delikanlı pek anlıyamadı, yüzünde hiçbir çizgi değişikliği olmadı, Mittel ona doğru koşmak, boynuna atılmak ihtiyacını hissetti. Ne tuhaf, bu adamı menfaati icabı seviyordu. Sonradan Charlotte ile onun hayali yanyana gelince, nefretten kuduruyordu. Beş adım kala, Mopps kafasını kaldırdı, yüzünde hiçbir hayret alâmeti belirmedi. Sanki birbilerinden yarım saat evvel ayrılmışlar gibi.

— Evlât, sen misin dedi?

Sırtını okşarken limanda gözlerile birşeyler aradı.

— Nasıl geldin? Ne vakit geldin? Charlotte da berabe mi?

Klübün pencerelerinden onları seyreden Charlotte çiçeklerin arkasından:

— Kuku!... diye bağırdı.

Mittel, nefret ettiği Mopps'un boynuna sarılmak ihtiyacını [illegible] neden? bilmiyordu. Gözleri dolu dolu olmuştu.

— Bizi yata aldılar, ve şu yatla geldik.

Kapının önündeydiler, Charlotte da kucağında bebekle onları karşılamıya çıkmıştı. Mopps işte o anda bir sendeleme geçirdi, fakat kendini çabuk topladı:

— Bak hele şuna... dedi..

Sonra da Mittelin gözünden kaçırarak Charlotte ile çocuğa müşterek bir öpücük yolladı.

— Gelin bakalım şöyle bir oturalım, Felis bize şampanya getir.

— Başüstüne...

Yeni vaziyete alışmak uzun sürmedi, bir iki dakika içinde aradaki uzun zamanların getirdiği soğukluğu aşmışlardı. Mopps eski kaba adam değildi, Mittel onun biraz değişmiş olduğunu bile hissetti, gemideki gibi kat'i ifadelerle konuşmuyor, daha insani bir hal almış gibi hareket ediyordu. Biraz daha şişmanlamış, yüzü biraz daha kızarmış, bakışlarına [illegible] yorgunluk çökmüş, gözlerinin altı[illegible] [illegible] peyda olmuş[illegible] [illegible]ce bir de burada [illegible]nem[illegible] geldiniz öyle mi?

Eski dostlarını gördüğüne pek sevinmemişti. Yahut da sevindiğini göstermek istememişti, suallerinden, âdeta Mittel ile Charlotte'u Tahitiye çağıranın o olmadığı bile zannedilebilirdi.

— Sıhhatinize... Mittel'in veliahdi şerefine! Yok... yok... Mittelin değil, Gentil ailesinin az daha unutacaktım... Hem aldırmayın, burası rahat bir yerdir, yerli yerinde edebinizle oturduğunuz takdirde kimse, gözlerinizin üstünde kaşınız var, demez.

Birkaç kere bebeği okşadı, her defasında Mittel garip bir rahatsızlık duydu.

— Charlotte, pek fazla değişmemişsin! Yolculuk iyi geçti mi?

— Mükemmel.

Nihayet Mittel cesaret ederek sordu:

— Kaptan dedi, Croix de feu, şu bizim meşhur gemi ne oldu?

— Artık böyle birşey yok...

— Nasıl yok?

— Evvelâ Meksikada onu elden çıkardım, tabii muvazaa yolile, eski ismile bütün limanlar tarafından maruftu. Onu için birdenbire Santa - Maria oluverdi. Ha, zenci yok mu, Napo, Vera Oruz'da evlendi ve orada yerleşti.. Limandaki romorkörlerin birinde makinist oldu, karısı en aşağı yüz on kilo var.

— Diğerleri?

— Onları bırak. Sonra haber aldım ki, Tahitide adalar arasında sefer yapacak bir vapur arıyorlarmış, bizim eşhur Santa - Maria ile buraya geldim ve tabii işi aldım. Geminin kaptanı sıfatile de senede 60 bin frankla bağlandım.

— Süvarilik etmiyor musunuz?

Mopps derin bir nefes aldı.

— Her zaman gitmiyorum, dedi, bazan işi bizim yavrulara bıraktığım da oluyor, üç dört gün sonra buradadırlar. Kısa seferler zaten..

Halinden pek memnun görünmüyordu.

— Hadi, yahu dedi, biraz çakıştırın. Evvelâ size buralarda bir yer temin etmek lâzım, şimdi beraberce Pacifique oteline gidelim, fena yer değildir, ufaktır amma derli topludur. Onun sahibi de Marsilyalıdır, ve memleketin meşhur balık çorbasını mükemmel pişirir. Sonra da bir şeyler düşünürüz. Felix, eşyaları benim daireye götür. *(Devamı var)*

HARİCÎ HABERLER

Dnieperdeki Alman kuvvetleri

Şimdi büyük bir tehdit altında bulunuyor. Berlinden verilen bir habere göre Ruslar Curson hattına kadar gelip duracaklarmış. Nikopol nasıl işgal edildi?

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-495-3

Moskova, 9 (A.A.)

Reuterin hususi muhabiri bildiriyor: Dnieper dirseğinde ricat halinde bulunan von Manstein kuvvetleri şimdi büyük bir tehdit altında bulunmaktadırlar. Şimdi cereyan etmekte olan ileri hareket neticesinde birbirlerile Ukrayna'da birleşen general Vatutin, Koniev, Malinovski ve Tolbukin ordularının şimal doğu ve şimalden buraya yetişmeleri muhtemeldir. Zira büyük bir Sovyet ordusu, Dnieper ağzının öte sahilinin cenup müntehasında bulunmaktadır. Bununla beraber von Manstein, Odesa - Lvov yolile bilhassa Odesa şehrini muhafaza etmek maksadile Nikolaev'de mukavemet göstermeğe teşebbüs edecektir.

Spola'nın şimalinde kapana düşürülen Alman tümenlerinin, Alman başkumandanlığının emri üzerine son neferine kadar harbetmeleri von Manstein'in Bug üzerinde müdafaa hattını tesis etmek için vakit kazanmasına yardım edecektir. Burada çember içine alınmış veyahut Nikopol şimalinde çevrilmiş olan Almanlar şimdi teslim olmak veyahut ölmek şıklarından birini kabul etmek mecburiyetindedirler. Nikopol bölgesinde üç teşkil vardır. Bunlardan biri doğuda, biri şehrin içinde ve üçüncüsü de şehrin cenubundadır.

NİKOPOL NASIL İŞGAL EDİLDİ

Stokholm, 9 (A.A.) — Britanova: Nikopol 48 saat süren ve evden eve yapılan şiddetli çarpışmalardan sonra işgal edilmiştir. Şehrin sokaklarında sonsuz askerî kafileler durmakta idi. Führerin her ne pahasına olursa olsun Nikopolda tutunmak emri Manstein'a aşağı Dnieper kesiminde bıraktığı bütün bir orduya malolmuştur.

Almanlar şehirle birlikte harp endüstrileri için hayatî bir ehemmiyeti olan manganez kaynaklarının bir kısmını bırakmışlardır.

Alman fedaî mangaları Nikopol köprübaşında kalmışlardır. Diğer teşkillere mensup yüzlerce asker Dnieper'in buzlu sularında boğulmuştur. Alman kuvvetlerinin üst tarafı yokedilmiştir. İkinci, üçüncü ve dördüncü Ukrayna orduları şimdi ayni cephede irtibatı temin ederek batı istikametinde yeni bir taarruza geçebileceklerdir. Bu ordular üç hafta içinde 20 Alman tümenini muharebe harici bırakmışlar ve diğer on tümeni sarmışlardır. Bütün Alman cenup cephesi dağılmak üzeredir.

ALMANLARIN KURTARMA GAYRETLERİ

Londra, 9 (R.S.) — Daily Telegraph gazetesinin Moskova muhabiri yazıyor: Dnieper havzası içerisinde çemberlenmiş olan Alman tümenlerinin hatları üzerine, muazzam Yunkers taşıt uçakları sefer yapmıya başlamışlardır. Bu uçaklar yiyecek getirdikleri gibi, yüksek rütpeli Alman subaylarının da tahliyesini temin ediyorlarmış.

RUSLAR CURSON HATTINDA DURACAKMIŞ

Cenevre, 9 (A.A.) — Berlinde dolaşan bir şayiaya göre Tahran anlaşması mucibince Ruslar harekâtı Curson hattında durduracaklar, ayni zamanda Müttefikler batıdan taarruza geçeceklerdir.

★

Moskova, 9 (A.A.) — Resmîdir: Nikopol şehrinin zaptı için yapılan şiddetli muharebelerde düşman muharebe meydanında 15.000 ölü bırakmıştır.

ALMAN RESMÎ TEBLİĞİ

Führerin umumi karargâhı, 9 (T.P.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Nikopol civarında, Çerkasi batısında, Şaşkof doğusunda, Beresina cenubunda, İlmen gölünün cenup ve batısında ve Luga kesiminde Bolşevikler şiddetli taarruzlarla yarma teşebbüslerinde bulunmuşlarsa da, açılan mevzii ve mahallî gedikler kapatılarak, düşman tardedilmiştir. Nikopol köprü başında askerî değeri haiz olan bütün tesisat verilen emir mucibince imha edildikten sonra burası tahliye edilmiştir. Şaşkofun doğusunda yapılan müdafaa savaşlarında 58 düşman nakil vasıtası tahrip edilmiştir. Beresina cenubunda dahi 15 tank tahrip edilmiştir. Vitebsk kesiminde Sovyetlerin son günlerdeki kayıpları çoğaldığından, münferit ve mahallî taarruzları topçu ateşimizle dağıtılmıştır. Pripet ile Beresina arasında yapılan şiddetli müdafaa savaşlarında 36 ncı ve 134 üncü piyade tümenlerimiz fevkalâde temayüz etmişlerdir.

BİR ŞEHİR DAHA ZAPTOLUNDU

Moskova, 9 (A.A.) — Sovyet tebliği: Bugün Luga istikametinde taarruz hareketlerine devam eden kıtalarımız Leningrad çevresinde bölge idare merkezi olan Vredezh ile büyük bir demiryol durağını ve 30 dan fazla meskûn yerleri almışlardır.

Kabzımallar ve muamelecileri

(1 inci sahifeden devam)

larak tufeylî bir şekilde yaş sebze ve meyva fiyatları üzerinde müessir olduklarını kaydetmiş, ve kabzımal olmağa ehil olmıyan birçok kimselerin bu işe giriştiklerini, aralarında, katilden mahkûm, hukuku âmmeden iskat edilmiş, bulunanların mevcut olduğunu, zamanına göre tabanca, bıçak kullanarak tehditle iş gördüklerini, sahte firma, sahte fatura, noksan tartı gibi töhmetlerle haklarında tahkikat yapılanların mevcut olduğunu bildirmiştik.

BEŞ YAZIHANE KAPATILDI

Bu arada dün de beş kabzımalın yazıhanesi kapatılmıştır. Bunlardan 16 numaralı kabzımal ise evvelki gün, kabzımallar tarafından gazetemize gönderilen tavzih mektubunu imzalıyanlardan biridir ve kendilerini tebriye etmek için gönderdikleri mektuba imzasını attıktan bir gün sonra da yazıhanesinin kapanmasına şahit olmuştur.

Bu itibarla tavzih mektubundaki müdafaa ve isnatların ne derece doğru olduğu da 24 saat içinde meydana çıkmıştır.

FİYATLARI NASIL YÜKSELTİYORLAR?

Hemen şunu da ilâve etmek lâzımdır ki, bugün sebze ve meyva fiyatlarının pahalı olmasında yalnız kabzımallar ve madrabazlar mesul değildirler. İstihsal mıntakalarındaki sebze ve meyvaların ancak dörtte biri ihraç edilebilmektedir. Bu itibarla müstahsil, senelik masrafını bu dörtte bir satışla temin etmek mevkiindedir. İhracatın mebzulen yapılamamasına sebep de münakalât işlerindeki kifayetsizliktir. Üstelik malların yollarda sürünmesi, çürümesini ve bozulmasını da intaç ettiği için, bozuk ve çürük malların zararı da mevcuda ilâve edilerek, maliyet yükseltilmektedir.

Harp durumu ve fevkalâde ahvalin sebep olduğu bu yükselme keyfiyeti eğer sunî yükselmelerle karmasa, dâva yine üzerinde durulacak kadar mühimdir, fakat iş bununla da bitmemektedir.

İstanbula gelen mal halde yeni bir arz ve talebe tâbi olmakta ve bu müstahsile parasını vermez, müstahsil, seyyar bir vaziyette olan muameleciyi bulamaz, bu borcu kabzımal tanımaz. Bu suretle de bedavadan mal alır ve satar.

Kooperatiflerin ve hükûmetin zayıf tarafları da buradadır.

Kooperatifler, muameleci göndermezler, müstahsilin sıkışık zamanında velev yüksek faiz getirecek dahi olsa avans açamazlar, muamelecide kırtasi muamele yoktur. Resmî bir müessesenin korkutucu donukluğu mevcut değildir. Köylünün evine kadar nüfuz edebilir. Ve onun için de devlet elile kurulan teşekküllerin muvaffakiyetine engel olur. Şu izahat aynı zamanda kooperatiflerin eksikliğini de ortaya koymaktadır'

HALDE KABZIMALLARIN MİKTARI

Halde ortak olarak çalışanlar da dahil bunların miktarı 70-80 arasındadır. Fakat, gizli ve kaçamak iş görenlerle beraber bu miktar bu gün 170-180 raddesindedir. Her yazıhanenin senevî iş hacmi tahminî olarak — çünkü hakikî rakamları bilmeğe imkân yoktur — 50 ilâ 200 bin lira arasındadır.

Bundan başka, kabzımallar arasında, hal resmî ödememek için, başka yerlere sebze ve meyva çıkaranlar da vardır. Yolsuzluklara imkân hazırlıyan ahvalin mevcudiyetini kabzımalların bizzat kendileri de kabul etmekte ve bunun mesuliyetini belediyeye yüklemektedirler. Bu nazariyeye göre belediye şahıslar üzerinde hiçbir araştırma yapmadan yazıhaneleri kiraya vermiş ve şimdi de millî korunma kanunu hükümleri mucibince, kimseyi dışarı çıkarmamaktadır.

Bununla beraber eski meyvahoş sistemi ile bugün arasında hal ve belediyecilik lehine mühim farklar vardır. Fakat bozuklukları önlemek için de yeniden mühim gayretler sarfetmek lâzımdır.

Bunların nelerden ibaret olduğunu, kabzımallık müessesesinin nasıl tasfiye edilmesi lâzımgeldiğini hal idaresinin ne suretle çalışması icap ettiği hakkındaki mütalâalarımızı da yarın bildireceğiz.

Dr. Funkun yeni nutku

Almanyanın gayesi Avrupaya iktısadî hürriyetini kazandırmaktır

Berlin, 9 (T.P.)

İktısat Nazırı ve Alman Devlet Bankası Umum Müdürü Dr. Funk Reichsbank'ın idare meclisi toplantısında bir nutuk söylemiştir. Alman iktısadiyatının bu harpteki vazifelerinden bahseden Dr. Funk ezcümle şöyle demiştir: Alman iktısadiyatının bu harpte bir tek vazife ve gayesi vardır: O da harp istihsalâtını imkânın en son raddesine kadar çıkarmaktır. Hükûmetin takip ettiği para ve kredi siyasetinin hedefi de ayni istikamete yöneltilmiştir. Rayhsmark'ın kıymeti sabit kalmış ve her türlü sarsıntıdan korunabilmiştir. Bu harpte cereyan eden malzeme meydan muharebelerinin maddî imkânını Alman iktısadiyatı hazırlamaktadır. Geçen yıl kuvvetlerin daha sıkı bir surette toplanması ve mevcut işçi ihtiyaçlarının seferber edilmesi sayesinde malzemei harbiye imalâtımız kemiyet ve keyfiyet bakımından yükselmiştir. Avrupa ve Büyük Doğu Asya iktısat bölgelerinin Almanya ve Japonyanın önderliği altında yeni bir nizama bağlanması daha şimdi-

---

Üzerinde durulacak bir dâva

Yunus Emrenin mezarı (1)

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-495-3

ESKİŞEHİRDE halk şairlerinin, aralarında topladıkları 1000 lira ile Yunus Emrenin Sarıköydeki (2) mezarını yaptıramağa ve her yıl burada bir ihtifal tertip etmeğe karar verdiklerini gazeteler küçük bir haberle bildirdiler.

Eskişehirli halk şairlerinin 1000 lira gibi mütevazi bir para ile giriştikleri bu büyük teşebbüsün hakikatteki payı muazzam, memleket ölçüsünde ve kökü 7 asra işliyen bir derinliktedir.

Türk tasavvufunda bir burç ve Türk halk şiirinde irtifaı 20 inci asra kadar sivrilen bir âbide ki; elektrik devrinin, radyum keşfinin göz kamaştırıcı ışıklarına rağmen hâlâ karanlıklar içinde, meçhuller diyarındadır.

Birkaç sene evvel (Halk Birliği Derneği) folklor işlerine büyük bir gayretle sarılmış ve bu arada Yunusun da bir broşürünü çıkararak 15 Nisanı şairi anma günü olarak kabul etmişti. Ne yazık ki bu sahalardaki bütün araştırma ve faaliyetler gibi bu da geri kaldı ve unutuldu.

Münevverlerimizi ilim adamlarımızı ellerindeki irfan meş'alelerile bu dâvanın karanlık yollarına davet ediyoruz. Yunus meçhul kalamaz, kalmamalıdır Sanat namına, ilim namına, memleket tarihi namına ayıptır, gaflettir.

★

Yunus Emre remizler şarihi Niyazinin tasrih ettiği gibi bir şeyhtir. Tekke ve türbesi vardır. (Hattâ son defa türbenin başından sökülerek içerisine konulmuş olan ve asırlarca yağmur ve hava tesirinde kalmış bulunmasına rağmen fırçadan yeni çıkmış gibi parlak ve temiz bir kitabe mevcuttur) kitabede türbenin 1143 senesinde Ali Efendi adında bir zatın himmetile tamir edildiği tasrih edilmektedir. Kabirlerin intizamlı vaziyeti ve senelerin tahribatından kurtulmuş büyük bilûri kandillerin mevcudiyeti de böyle bir tamiratın yapıldığını ifade etmektedir.

Türbenin bugünkü vaziyeti ve göze çarpan bazı noktalara biraz sonra temas etmek üzere Yunusun hayat ve şahsiyetine geçelim:

Mevcut eserlerin delâletile öğreniyoruz ki; aynı tarihlerde yaşamış ve adları bugüne kadar intikal etmiş iki Yunus bulunmaktadır. Bunlardan birincisi şair, mutasavvıf şeyh Yunus Emre, diğeri ise onun müritlerinden olduğu kuvvetle muhtemel görülen «Âşık Yunus» tur. Hattâ bu iki adaş arasında geçen bir vak'a bugüne kadar rivayet edilegelmektedir.

Yunus Emre âma olmakla beraber bütün yakınlarına ve muhitine karşı müşfik hayırhah ve nüvezişkâr muamelelerile kendini sevdirmiş, saydırmıştı. Emre herkese karşı gösterdiği bu alâkayı her nedense Âşık Yunustan esirgemekte ve ona karşı biraz da merhametsizce davranmaktadır. Bir gün bir vesile ile Âşık Yunus aleyhine tahrik edilen Emre ona çıkışır ve:

— Sen bize intisabından beri verilen her vazifede ihmal ve lâkaydî gösterdin, bu suretle de bizim dergâhımıza lâyık olmadığını isbat etmiş oluyorsun git, nasibini başka yerlerde ara der.

Âşık Yunus, şeyhin bu gazabı karşısında müthiş surette üzülür. Bağışlanması için Emrenin karısının tavassutunu rica eder.

Kadın Âşığın bu tazallumu haline acır ve ona şu suretle hareket etmesini tenbih eder. Emre sabahleyin aptestini alıp namaza giderken bir kenarda bekle, onu, görür görmez ben sana şu çeşme başından peşkiri getir diyeceğim, şeyh, âma olduğu için senin kim olduğunu benden soracaktır. Ben Yunus diyerek seni

saniyen Divanhanesinde Niyazinin imâsı ile, salisen İsmail Hakkının Muhammediye şerhinde ve nihayet büyüklüğünü telkin eden adamın her türlü lisanı tahsilden âzâde, sade beyanile yazılmış olması gibi delil ve karinelerle Emrenin âma olduğu sabit olmakta ve biz de bunu böylece kabul etmek zorunda bulunmaktayız.

Kabrine gelince; yukarıda da işaret ettiğimiz gibi bu mesele, hâlâ vuzuhsuz ve münakaşalıdır. Bununla beraber biz, bazı delillere ve mehazlara dayanarak Emrenin, Bursada Emir Sultan köyünün Abdürrazak mahallesinde medfun bulunduğunu tesbit etmiş bulunmaktayız.

Belediyenin bilâhare, ismini her nedense değiştirdiği bu mahallede Yunusun kabrini ziyaret ettim. Karamazak sokağının 17 ve 20 numaralı binaları arasında bulunan türbenin ön kısmında geniş bir avlu bulunmaktadır.

Methalden girilir girilmez üç ayrı kabirle karşılaşılmaktadır. Kabirlerin üzerindeki taşlar, tarihsizdir. Ancak taşlarda (merkadi Yunus Emrem), (merkadi Âşık Yunus), ve (merkadi Abdürrezak) ibareleri yazılı bir şekilde okunmaktadır.

Bunlardan biri Emreye, ikincisinin Âşık Yunusa ve üçüncüsünün de Abdürrezak'a ait olduğu 1143 de türbe ve tekkeyi tamir ettiren bir zatın bıraktığı kitabeden istihraç etmekteyiz. Yunusun kanaat ve duygularının tercümanı olan «Divan» da; Tapduk Emreye hürmet ve minnetini yer yer tebarüz ettiği gibi Abdürrezak'a da takdirkârane bir muhabbet beslediğini görmekteyiz.

Dört yüz mürit elli hac
Terk eyledi Abdürrezak

Bunlardan anlaşıldığına göre, Abdürrezak o zamanlar Bursada çok yüksek bir mânevî şahsiyet haline geldiği halde bilâhare Yunusa intisap etmiş ve bütün şöhret ve unvanını feda ederek kulluğa şitap etmiştir. Abdürrezak'ın bugünkü şöhretinin tesiriledir ki bugün türbelerinin bulunduğu mahal onun ismile adlandırılmıştır. Abdürrezak'ın şeyhler türbesinde medfun bulunuşu ve sıra itibarile Âşık Yunustan sonra üçüncü gelişi ilmî tasavvufta ihraz ettiği makamı ifade etmektedir.

Bütün bu izahattan vasıl olduğumuz netice: Abdürrezak'ın ismine izafe edilen mahallede medfun bulunan Yunus, şeyh Yunustur. Yunus Emredir.

Eskiden fetihleri müteakip, ilhak edilen yerlerde derhal bir nevi mülkî teşkilât vücude getirirlerdi. Bunun bir neticesi olarak köy ve kasabalara o semtin ilim, irfan bakımından temayüz etmiş kimselerin isimleri verirlerdi.

Bursanın da fetih tarihi 726 ve payitaht haline getirilmesi de 728 seneleri olduğu halde yukarıda zikredilen mahalle Abdürrezak mahallesi denilmesi o tarihe kadar o mıntakada âlemşümul bir şöhreti haiz diğer bir şahsı gelmediğine delâlet etmektedir. Abdürrezak isminin de, bu zat tarafından hâs addan ziyade mahlas olarak benimsendiği kuvvetle muhtemeldir.

Çünkü kemal derecesine eren ve dinî hususata hayatını vakfeden kimselerin böyle Allaha nisbet ve şükran hisleri ifade edici mahlaslar kullanmağı itiyat edindikleri malûmdur.

Aynı mevkie Yunusun divanında bahsettiği Abdürrezaktan başka bir adaşının isminin verilmesi meselesi ise daha uzak bir ihtimal görülmektedir.

Çünkü semtin tevsiminde Yunusun teveccühünü kazanabilecek kadar şöhret sahibi olmuş diğer bir Abdürrezak tasavvur etmek muhal görülmektedir.

Bursa fethinin 726 senesine tesadüf ettiğine ve o sıralarda da mezkûr mahalde tekke ve türbenin mevcut olduğuna göre Abdürrezakın Yunusa intisabı 707 seneleri olması yakın görülmektedir. Bir saikle, şeyhine intisabı ile şöhretinin temerküzünü de 20-30 sene olarak kabul ve tahmin etmek suretile divanda zikredilen:

Tarih dahi yedi yüz yed idi
Yunus canı bu yolda kodu idi

beytin de istihracen meydana çıkarmış olmaktayız. Bütün bu izahatla Yunus Emrenin sekizinci hicrî asırda Bursada tekkenin mevcut olduğu mahalde vazifeyi irşadı ifa eden âma bir şeyh olduğu anlaşılmaktadır.

TEKKE VE TÜRBENİN BU GÜNKÜ HALİ

Tasavvufun bu yüce mürşidi ve Türk halk şiirinin bu eşsiz hâdiminin, bugünkü kabri maalesef alelâde bir ev olarak kullanılmaktadır.

Türbe ve tekkenin bugünkü sahibi, buranın mülkiyetini Evkaf idaresinden satın almıştır. Bugün ev, bir müddet sonra da ahır veya samanlık olarak kullanılması muhtemel olan bu değerli eserlerin lâkaydi yüzünden mahvolmalarına göz yummamalıyız.

Türbe ve tekke ilk şekilleri ve bütün güzelliklerile her şeye rağmen hâlâ mahfuzdur ancak bugün için mevcut olan ve kurtarılmalarına imkân bulunan bu eserlerin yarımını teminat altına almak ilim ve sanat haysiyeti namına vazifemizdir.

Hüsnü Söylemezoğlu

---

(1) Mehmet Toyranlı adlı bir okuyucumuzun bu mevzuda gönderdiği değerli bir mektuptan yazıda istifade edilmiştir. Kendisine burada teşekkürlerimi bir kere daha bildiririm.

(2) Yunusun merkadine ait rivayetler muhteliftir. Bunlardan bir kısmı şairin Erzurum mülhakatından Tuzcu köyü yakınında, Salihli ve Kola kazaları arasında Emre köyünde, Keçiburlu kasabası yakınında bir köyde, Bursada ve nihayet Porsuk suyunun Sakaryaya karıştığı yerde mevsuk bulunduğunu iddia eder merkezindedir.

Türk ressamının, Türk muharririnin, Türk matbaacısının şaheseri

---

Arap federasyon müzakereleri sona erdi

Kahire, 9 (A.A.)

Mısır ve Yemen murahhasları arasında Arap federasyonuna dair olarak pazar günü başlanan müzakereler bugün sona ermiştir. Kış mevsiminin bitmesinden evvel Arap devletleri arasında ilk umumi toplantının yapılması kararına varıldığı sanılmaktadır.

Hırvatistanda meşhur bir ilâhiyatçı vefat etti

Zagreb, 9 (T.P.)

Moster şehrinde Hırvatistanın en

ŞİKÂYETLER TEMENNİLER

Biriktirme Sandığından parasını alamıyan bir P. T. T. memuru

İstanbul Posta Memurluğundan tekaüde sevkedilen Abdullah Dürerin mektubu:

«Bilâ fasıla P. T. T. idaresinde 28 sene çalışan emektar bir memurum. 2 senedenberi geçirdiğim hastalık yüzünden istirahat ve tedavi edildim. Miad müddeti ikmal ettiğimden otuz seneyi tamamlamadan bir ay evvel tekaüde sevkedilmemi istedim. Bu husus Umum Müdürlüğe yazıldı. Ancak P. T. T. memurlarının Ankarada «Biriktirme ve Yardım Sandığı» ünvanlı resmî bir teşekkülü var, buna ben de kayıtlıyım, idareden ayrılanlara mevduatile birlikte ikramiyesi derhal verilir. İstanbul P. T. Müdürlüğü sandık reisliğine gerek tezkere ve gerek telgrafla sefalet ve zarurette bulunduğumdan paranın acele gönderilmesini bildirdi. Bu ane kadar [illegible] gelmediği gibi para da gönderilmedi.

4 çocuk babasıyım Bu pahalılıkta ekmek parasına muhtaç bir haldeyim. Buna son vermek için sayın gazetenizin tavassutunu saygılarımla dilerim.»

●

Memurlar Kooperatifinin bir izahı

İstanbul Memurlar İstihlâk Kooperatifi Müdürlüğünden şu mektubu aldık:

«Gazetenizin 2 şubat 1944 günlü ve 5649/1292 sayılı nüshasının 2 [illegible] sayfasında (Dağıtma ofislerinden şikâyet, Bay Vali ve Belediye reisimizin dikkat nazarına) başlığı altında çıkan yazının aşağıdaki şekilde tavzihini saygılarımızla rica ederiz.

1 — Bu yazıda, şeker istihkakını almak üzere Beykozdan Üsküdar şeker tevzi yerimize gelen mutemetlere sert muamele edildiği gibi bunların (bugün git, yarın gel) sözlerile oyalandığı ve bu suretle tahammül edilmez güçlükler çıkarıldığı yazılıdır.

Müessesemiz şeker tevziatını bilhassa İstanbulda mevcut Malmüdürlüklerinin bulunduğu semtlerde birer tevzi yeri açmak suretile yapmaktadır. Ayni zamanda bu bayiler dar gelirlilere de şeker tevzi etmekte olduklarından bunların da uzak yerlerden şeker almaları için yorulmalarına meydan bırakılmamaktadır.

Müessesemiz Malmüdürlüklerinin bulundukları yerlerden başka İstanbulun muhtelif ve uzak semtlerinde de müteaddit tevzi yerleri temin etmek suretile matlûp kolaylığı daima göstermektedir. Meselâ Adalardan, Bakırköyünden, Beykoz, Sarıyer, Şehremini, Eyüp gibi yerlerden şeker almak üzere şehir merkezine inmeğe zaruret yoktur. Müessesemiz herhangi bir tevziata ait hiçbir hata vâkı olmamasına elinden geldiği kadar çalışmaktadır. Nitekim gazetenize aksettiği gibi Üsküdar tevzii yerinde istihkak sahiplerinden birkaçına fena muamele edildiği idaremizce duyulmuş ve mevzuubahis yazının çıkmasından bir gün evvel memur işinden atılmıştır. Vâki olacak şikâyetlerin telefonla Müdürlüğümüze bildirilmesi için muhtelif idare âmirlerinden daima rica edilmekte olduğundan bu kabil aksaklıklar çabukça idaremize aksetmekte ve idaremiz de icabeden tedbiri derhal almaktadır.

2 — Hint malı mensucatın tevziatına gelince: Müessesemiz şeker tevziatile beraber aynı zamanda sabit ve dar gelirlilere mensucat da tevzi eylemektedir. Mevcut miktara nazaran evvelâ her ana karne başına beş metre verilmesi kabul edildiğinden izahat almak üzere ilk günlerde gelenlere keyfiyet şifahen bu şekilde bildirilmiş ve fakat bir aileye beş metre gibi az bir miktar kâfi gelmediğinden bu miktarın artırılması tensip edilmiş ve bu üzerine nüfus başına beş metre dağıtılması yoluna gidilmiştir.

3 — Anbarlardan evvelce astarlık bez çıkarılmış olduğundan müracaat edenlere isterlerse astarlık bezden hemen verileceği, kaput bezi

[illegible] bulunmaktadır.

Bununla beraber von Manstein, Odesa - Lvov yolile bilhassa Odesa şehrini muhafaza etmek maksadile Nikolaev'de mukavemet göstermeğe teşebbüs edecektir.

Spola'nın şimalinde kapana düşürülen Alman tümenlerinin, Alman başkumandanlığının emri üzerine son neferine kadar harbetmeleri von Manstein'in Bug üzerinde müdafaa hattını tesis etmek için vakit kazanmasına yardım edecektir. Burada çember içine alınmış veyahut Nikopol şimalinde çevrilmiş olan Almanlar şimdi teslim olmak veyahut ölmek şıklarından birini kabul etmek mecburiyetindedirler. Nikopol bölgesinde üç teşkil vardır. Bunlardan biri doğuda, biri şehrin içinde ve üçüncüsü de şehrin cenubundadır.

yeti olan manganez kaynaklarının bir kısmını bırakmışlardır.

Alman fedaî mangaları Nikopol köprübaşında kalmışlardır. Diğer teşkillere mensup yüzlerce asker Dnieper'in buzlu sularında boğulmuştur. Alman kuvvetlerinin üst tarafı yokedilmiştir. İkinci, üçüncü ve dördüncü Ukrayna orduları şimdi ayni cephede irtibatı temin ederek batı istikametinde yeni bir taarruza geçebileceklerdir. Bu ordular üç hafta içinde 20 Alman tümenini muharebe harici bırakmışlar ve diğer on tümeni sarmışlardır. Bütün Alman cenup cephesi dağılmak üzeredir.

ALMANLARIN KURTARMA GAYRETLERİ

Londra, 9 (R.S.) — Daily Telegraph gazetesinin Moskova muhabiri yazıyor: Dnieper havzası içerisinde taarruza geçeceklerdir.

★

Moskova, 9 (A.A.) — Resmîdir: Nikopol şehrinin zaptı için yapılan şiddetli muharebelerde düşman muharebe meydanında 15.000 ölü bırakmıştır.

ALMAN RESMÎ TEBLİĞİ

Führerin umumî karargâhı, 9 (T.P.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Nikopol civarında, Çerkasi batısında, Şaşkof doğusunda, Beresina cenubunda, İlmen gölünün cenup ve batısında ve Luga kesiminde Bolşevikler şiddetli taarruzlarla yarma teşebbüslerinde bulunmuşlarsa da, açılan mevzii ve mahallî gedikler kapatılarak, düşman tardedilmiştir. Nikopol köprü başında askerî değeri haiz olan bütün tesisat verilen emir mucibince imha edildikten sonra burası tahliye edilmiştir. Şaşkofun doğusunda yapılan müdafaa savaşlarında 58 düşman nakil vasıtası tahrip edilmiştir. Beresina cenubunda dahi 15 tank tahrip edilmiştir. Vitebsk kesiminde Sovyetlerin son günlerdeki kayıpları çoğaldığından, münferit ve mahallî taarruzları topçu ateşimizle dağıtılmıştır. Pripet ile Beresina arasında yapılan şiddetli müdafaa savaşlarında 36 ncı ve 134 üncü piyade tümenlerimiz fevkalâde temayüz etmişlerdir.

BİR ŞEHİR DAHA ZAPTOLUNDU

Moskova, 9 (A.A.) — Sovyet tebliği: Bugün Luga istikametinde taarruz hareketlerine devam eden kıtalarımız Leningrad çevresinde bölge idare merkezi olan Vredezh ile büyük bir demiryol durağını ve 30 dan fazla meskûn yerleri almışlardır.

Kabzımallar ve muamelecileri

(1 inci sahifeden devam)

larak tufeyli bir şekilde yaş sebze ve meyva fiyatları üzerinde müessir olduklarını kaydetmiş, ve kabzımal olmağa ehil olmıyan birçok kimselerin bu işe giriştiklerini, aralarında, katilden mahkûm, hukuku âmmeden iskat edilmiş, bulunanların mevcut olduğunu, zamanına göre tabanca, bıçak kullanarak tehditle iş gördüklerini, sahte firma, sahte fatura, noksan tartı gibi töhmetlerle haklarında tahkikat yapılanların mevcut olduğunu bildirmiştik.

BEŞ YAZIHANE KAPATILDI

Bu arada dün de beş kabzımalın yazıhanesi kapatılmıştır. Bunlardan 16 numaralı kabzımal ise evvelki gün, kabzımallar tarafından gazetemize gönderilen tavzih mektubunu imzalıyanlardan biridir ve kendilerini tebriye etmek için gönderdikleri mektuba imzasını attıktan bir gün sonra da yazıhanesinin kapanmasına şahit olmuştur.

Bu itibarla tavzih mektubundaki müdafaa ve isnatların ne derece doğru olduğu da 24 saat içinde meydana çıkmıştır.

FİYATLARI NASIL YÜKSELTİYORLAR?

Hemen şunu da ilâve etmek lâzımdır ki, bugün sebze ve meyva fiyatlarının pahalı olmasında yalnız kabzımallar ve madrabazlar mesul değildirler. İstihsal mıntakalarındaki sebze ve meyvaların ancak dörtte biri ihraç edilebilmektedir. Bu itibarla müstahsil, senelik masrafını bu dörtte bir satışla temin etmek mevkiindedir. İhracatın mebzulen yapılamamasına sebep de münakalât işlerindeki kifayetsizliktir. üstelik malların yollarda sürünmesi, çürümesini ve bozulmasını da intaç ettiği için, bozuk ve çürük malların zararı da mevcuda ilâve edilerek, maliyet yükseltilmektedir.

Harp durumu ve fevkalâde ahvalin sebep olduğu bu yükselme keyfiyeti eğer sunî yükselmelerle kabarmasa, dâva yine üzerinde durulacak kadar mühimdir, fakat iş bununla da bitmemektedir.

İstanbula gelen mal halde yeni bir arz ve talebe tâbi olmakta ve burada piyasa yeniden kurulmaktadır. Burada da buna kabzımal madrabaz âmil olmaktadır.

1 — Evvelâ istihsal mıntakalarına hakikati göstermiyen faturalar tanzim ile,

2 — Buraya gelen külliyetli malı kabzımalın diğer kabzımallara devretmesile,

3 — Kabzımalların madrabazları araya koyarak, gayri resmî ve gayri kanunî olarak dükkânlarını dışarıdan gelenlere kiraya vermeleri ve mallarını onlara satmalarile,

4 — Manavlara, yüksek faturalar vermek suretile,

5 — Gelen malların resimlerini ödemeden başka yerlere çıkarmak suretile,

6 — Bazı tufeyliler, uydurma firmalar uydurarak araya girmek suretile.

MUAMELECİ KİMDİR?

Muameleci istihsal mıntakalarında kabzımalın nam ve hesabına hareket eden adam demektir. Bu muhterem zat müstahsile avanslar verir, onları bağlar, zarar daima müstahsile kaydedilir, kabzımal eksik veya fazla kazanır, fakat hiçbir zaman zarar etmez, zaman zaman muameleci kendi namına da mal gönderir. Çok defa müstahsilin malını kabzımalın ismine yollar, fakat müstahsile parasını vermez, müstahsil, seyyar bir vaziyette olan muameleciyi bulamaz, bu borcu kabzımal tanımaz. Bu suretle de bedavadan mal alır ve satar.

Kooperatiflerin ve hükûmetin zayıf tarafları da buradadır.

Kooperatifler, muameleci göndermezler, müstahsilin sıkışık zamanında velev yüksek faiz getirecek dahi olsa avans açamazlar, muamelecide kırtasi muamele yoktur. Resmî bir müessesenin korkutucu donukluğu mevcut değildir. Köylünün evine kadar nüfuz edebilir. Ve onun için de devlet elile kurulan teşekküllerin muvaffakiyetine engel olur. Şu izahat aynı zamanda kooperatiflerin eksikliğini de ortaya koymaktadır'

HALDE KABZIMALLARIN MİKTARI

Halde ortak olarak çalışanlar da dahil bunların miktarı 70-80 arasındadır. Fakat, gizli ve kaçamak iş görenlerle beraber bu miktar bugün 170-180 raddesindedir. Her yazıhanenin senevî iş hacmi tahminî olarak — çünkü hakikî rakamları bilmeğe imkân yoktur — 50 [illegible] 200 bin lira arasındadır.

Bundan başka, kabzımallar arasında, hal resmî ödememek için, başka yerlere sebze ve meyva çıkaranlar da vardır. Yolsuzluklara imkân hazırlıyan ahvalin mevcudiyetini kabzımalların bizzat kendileri de kabul etmekte ve bunun mesuliyetini belediyeye yüklemektedirler. Bu nazariyeye göre belediye şahıslar üzerinde hiçbir araştırma yapmadan yazıhaneleri kiraya vermiş ve şimdi de millî korunma kanunu hükümleri mucibince, kimseyi dışarı çıkarmamaktadır.

Bununla beraber eski meyvahoş sistemi ile bugün arasında hal ve belediyecilik lehine mühim farklar vardır. Fakat bozuklukları önlemek için de yeniden mühim gayretler sarfetmek lâzımdır.

Bunların nelerden ibaret olduğunu, kabzımallık müessesesinin nasıl tasfiye edilmesi lâzımgeldiğini hal idaresinin ne suretle çalışması icap ettiği hakkındaki mütalâalarımızı da yarın bildireceğiz.

16 KABZIMAL MİLLÎ KORUNMA MAHKEMESİNE VERİLDİ

Belediye iktısat müdürlüğü murakıpları 10 gündenberi meyva halindedir. Kabzımalların hesaplarını kontrol etmektedirler. Bu arada bir çok yolsuzlukların mevcut olduğu meydana çıkmış bulunmaktadır.

Memurların üzerinde durdukları noktalar, bilhassa millî korunma kanunu bakımından suç sayılan maddelerdir. Bunlar da fahiş fiyat, faturasız satış ve hususî fatura gibi hususlardır.

Salı akşamına kadar yapılan kontroller neticesinde 50 kabzımaldan 16 sının yukarıda zikredilen maddelerden dolayı yolsuzlukları görülmüş ve millî korunma mahkemesine verilmişlerdir.

Bu kabzımalların haldeki numaraları şunlardır: 7, 8, 10, 15, 23, 24, 26, 27, 33, 52, 56, 38, 51...

Tahkikat ve kontrollerin dün akşama kadar neticelendirilmesi icap ediyordu. Bu neticeye göre yeniden bazı kabzımalların da kontrol sonunda yukarıdaki listeye ithal edilmiş olmaları muhtemeldir.

Diğer taraftan hal idaresinde de bir takım yolsuzlukları tahkik etmek üzere mülkiye müfettişlerinden Sadettin ve İhsanın giriştikleri tahkikat on güne kadar neticelenecektir.

Dr. Funkun yeni nutku

Almanyanın gayesi Avrupaya iktısadî hürriyetini kazandırmaktır

Berlin, 9 (T.P.)

İktısat Nazırı ve Alman Devlet Bankası Umum Müdürü Dr. Funk Reichsbank'ın idare meclisi toplantısında bir nutuk söylemiştir. Alman iktısadiyatının bu harpteki vazifelerinden bahseden Dr. Funk ez cümle şöyle demiştir: Alman iktısadiyatının bu harpte bir tek vazife ve gayesi vardır: O da harp istihsalâtını imkânın en son raddesine kadar çıkarmaktır. Hükûmetin takip ettiği para ve kredi siyasetinin hedefi de ayni istikamete yöneltilmiştir. Rayhsmark'ın kıymeti sabit kalmış ve her türlü sarsıntıdan korunabilmiştir. Bu harpte cereyan eden malzeme meydan muharebelerinin maddî imkânını Alman iktısadiyatı hazırlamaktadır. Geçen yıl kuvvetlerin daha sıkı bir surette toplanması ve mevcut işçi ihtiyaçlarının seferber edilmesi sayesinde malzemei harbiye imalâtımız kemiyet ve keyfiyet bakımından yükselmiştir. Avrupa ve Büyük Doğu Asya iktısat bölgelerinin Almanya ve Japonyanın önderliği altında yeni bir nizama bağlanması daha şimdiden epey ilerlemiş bulunmaktadır. Almanyanın gayesi, Avrupaya iktısadi hürriyetini kazandırmak ve Avrupa milletlerinin hayat seviyesini yükseltmektir.

İran şahı Moskovaya davet olundu

Stokholm, 9 (T.P.)

Svenska Dagbladet muhabirinin Ankaradan bildirdiğine göre, Sovyetler Yakınşarkta büyük bir faaliyete geçmişlerdir. Türkmenistanda sevkulceyş önemi olan müteaddit demir yolları inşa edilmektedir. Sovyetler İran Şahı ile Başvekil Süheylîyi resmî bir ziyaret için Moskovaya davet etmişlerdir.

Mihailoviç Kahirede mi?

Budapeşte, 9 (T.P.)

Macar telgrafla muhabere bürosunun Stokholmdan bildirdiğine göre, Yugoslavya mülteci hükûmeti Harbiye Nazırı Mihailoviç, 14 günden beri Kahirede bulunmaktadır.

Madritte benzin kıtlığı

Madrit, 9 (T.P.)

Benzin ambargosu neticesinde Madritte işliyen otomobillerin sayısı 40 binden 2 bine düşmüştür.

Türk halk şiirinde irtifaı 20 inci asra kadar sivrilen bir âbide ki; elektrik devrinin, radyum keşfinin göz kamaştırıcı ışıklarına rağmen hâlâ karanlıklar içinde, meçhuller diyarındadır.

Birkaç sene evvel (Halk Birliği Derneği) folklor işlerine büyük bir gayretle sarılmış ve bu arada Yunusun da bir broşürünü çıkararak 15 Nisanı şairi anma günü olarak kabul etmişti. Ne yazık ki bu sahalardaki bütün araştırma ve faaliyetler gibi bu da geri kaldı ve unutuldu.

Münevverlerimizi ilim adamlarımızı ellerindeki irfan meş'alelerile bu dâvanın karanlık yollarına davet ediyoruz. Yunus meçhul kalamaz, kalmamalıdır Sanat namına, ilim namına, memleket tarihi namına ayıptır, gaflettir.

★

Yunus Emre remizler şarihi Niyazinin tasrih ettiği gibi bir şeyhtir. Tekke ve türbesi vardır. (Hattâ son defa türbenin başından sökülerek içerisine konulmuş olan ve asırlarca yağmur ve hava tesirinde kalmış bulunmasına rağmen fırçadan yeni çıkmış gibi parlak ve temiz bir kitabe mevcuttur) kitabede türbenin 1143 senesinde Ali Efendi adında bir zatın himmetile tamir edildiği tasrih edilmektedir. Kabirlerin intizamlı vaziyeti ve senelerin tahribatından kurtulmuş büyük billûri kandillerin mevcudiyeti de böyle bir tamiratın yapıldığını ifade etmektedir.

Türbenin bugünkü vaziyeti ve göze çarpan bazı noktalara biraz sonra temas etmek üzere Yunusun hayat ve şahsiyetine geçelim:

Mevcut eserlerin delâletile öğreniyoruz ki; aynı tarihlerde yaşamış ve adları bugüne kadar intikal etmiş iki Yunus bulunmaktadır. Bunlardan birisi şair, mutasavvıf şeyh Yunus Emre, diğeri ise onun müritlerinden olduğu kuvvetle muhtemel görülen «Âşık Yunus» tur. Hattâ bu iki adaş arasında geçen bir vak'a bugüne kadar rivayet edilegelmektedir.

Yunus Emre âma olmakla beraber bütün yakınlarına ve muhitine karşı müşfik hayırhah ve nüvezişkâr muamelelerile kendini sevdirmiş, saydırmıştı. Emre herkese karşı gösterdiği bu alâkayı her nedense Âşık Yunustan esirgemekte ve ona karşı biraz da merhametsizce davranmaktadır. Bir gün bir vesile ile Âşık Yunus aleyhine tahrik edilen Emre ona çıkışır ve:

— Sen bize intisabındanberi verilen her vazifede ihmal ve lâkaydî gösterdin, bu suretle de bizim dergâhımıza lâyık olmadığını isbat etmiş oluyorsun git, nasibini başka yerlerde ara der.

Âşık Yunus, şeyhin bu gazabı karşısında müthiş surette üzülür. Bağışlanması için Emrenin karısının tavassutunu rica eder.

Kadın Âşığın bu tazallumu haline acır ve ona şu suretle hareket etmesini tenbih eder. Emre sabahleyin aptestini alıp namaza giderken bir kenarda bekle, onu, görür görmez ben sana şu çeşme başından peşkiri getir diyeceğim, şeyh, âma olduğu için senin kim olduğunu benden soracaktır. Ben [illegible] diyerek seni hatırlatacağım, [illegible] alâkadar olur, bizim Yunus mu diye mukabele ederse ayağına kapanır af dilersin. Fakat seni reddederse artık başının çaresine bakar ve kendine başka bir muin ararsın der.

Âşık Yunus bu suretle hareket eder ve şeyhinin yeniden teveccühünü kazanır. Yunusun âma olduğunu bu küçük fıkra anlatmakla beraber, Niyazinin remizler şerhinde de Yunusun bir imâsını tefsir ederken; «âma olan kişi cümlerenkleri siyah sandığı gibi aziz bu hali kendisine nisbet eylese caizdir» dedikten sonra tefsiri derinleştirerek «bir zamanlar böyle mürşitsiz alışıp bir şey hasıl edemeyip mürşi kâmile mukarin olmuş ola...

İsmail Hakkı da Muhammediye şerhinde Yunusu tahlil ederek der ki: «Tariki hakta iksabı kemalin tahsile vabeste olmadığı ve Yunus Emrenin her türlü tahsil kabiliyetinden mahrum, anadan doğma bir âma iken sonradan gönülleri fazla ve irfanına meftun ve hayran bıraktığı» nı sarahatle kaydeder.

«Yunus Emre oldu fakir
«Ecel ensesi dokur
«Gönül kitabdan okur»
....

Bu yazıları böylece hulâsa eder[illegible] Emrenin o mütevazi hikâyede hazlara dayanarak Emrenin, Bursada Emir Sultan köyünün Abdürrazak mahallesinde medfun bulunduğunu tesbit etmiş bulunmaktayız.

Belediyenin bilâhare, ismini her nedense değiştirdiği bu mahallede Yunusun kabrini ziyaret ettim. Karamazak sokağının 17 ve 20 numaralı binaları arasında bulunan türbenin ön kısmında geniş bir avlu bulunmaktadır.

Methalden girilir girilmez üç ayrı kabirle karşılaşılmaktadır. Kabirlerin üzerindeki taşlar, tarihsizdir. Ancak taşlarda (merkadi Yunus Emrem), (merkadi Âşık Yunus), ve (merkadi Abdürrezak) ibareleri yazılı bir şekilde okunmaktadır.

Bunlardan biri Emreye, ikincisinin Âşık Yunusa ve üçüncüsünün de Abdürrezak'a ait olduğu 1143 de türbe ve tekkeyi tamir ettiren bir zatın bıraktığı kitabeden istihraç etmekteyiz. Yunusun kanaat ve duygularının tercümanı olan «Divan» da; Tapduk Emreye hürmet ve minnetini yer yer tebarüz ettiği gibi Abdürrezak'a da takdirkârane bir muhabbet beslediğini görmekteyiz.

Dört yüz mürit elli hac Terk eyledi Abdürrezak

Bunlardan anlaşıldığına göre, Abdürrezak o zamanlar Bursada çok yüksek bir mânevi şahsiyet haline geldiği halde bilâhare Yunusa intisap etmiş ve bütün şöhret ve unvanını feda ederek kulluğa şitap etmiştir. Abdürrezak'ın bugünkü şöhretinin tesiriledir ki bugün türbelerinin bulnduğu mahal onun ismile adlandırılmıştır. Abdürrezak'ın şeyhler türbesinde medfun bulunuşu ve sıra itibarile Âşık Yunustan sonra üçüncü gelişi ilmî tasavvufta ihraz ettiği makamı ifade etmektedir.

Bütün bu izahattan vasıl olduğumuz netice: Abdürrezak'ın ismine izafe edilen mahallede medfun bulunan Yunus, şeyh Yunustur. Yunus Emredir.

Eskiden fetihleri müteakip, ilhak edilen yerlerde derhal bir nevi mülki teşkilât vücude getirirlerdi. Bunun bir neticesi olarak köy ve kasabalara o semtin ilim, irfan bakımından temayüz etmiş kimselerin isimleri verirlerdi.

Bursanın da fetih tarihi 726 ve payitaht haline getirilmesi [illegible] 728 seneleri olduğu halde yukarıda zikredilen mahalle Abdürrezak mahallesi denilmesi o tarihe kadar o mıntakada âlemşümul bir şöhreti haiz diğer bir şahıs gelmediğine delâlet etmektedir. Abdürrezak isminin de, bu zat tarafından hâs addan ziyade mahlas olarak benimsendiği kuvvetle muhtemeldir

Çünkü kemal derecesine eren ve dinî hususata hayatını vakfeden kimselerin böyle Allaha nisbet ve şükran hisleri ifade edici mahlaslar düf ettiğine ve o sıralarda da mezkûr mahalde tekke ve türbenin mevcut olduğuna göre Abdürrezakın Yunusa intisabı 707 seneleri olması yakın görülmektedir. Bir salikin, şeyhine intisabı ile şöhretinin temerküzünü de 20-30 sene olarak kabul ve tahmin etmek suretile divanda zikredilen:

Tarih dahi yedi yüz yedi idi
Yunus canı bu yolda kodu idi

beytin de istihracen meydana çıkarmış olmaktayız. Bütün bu izahatla Yunus Emrenin sekizinci hicri asırda Bursada tekkenin mevcut olduğu mahalde vazifeyi irşadı ifa eden âma bir şeyh olduğu anlaşılmaktadır.

TEKKE VE TÜRBENİN BU GÜNKÜ HALİ

Tasavvufun bu yüce mürşidi ve Türk halk şiirinin bu eşsiz hâdiminin, bugünkü kabri maalesef alelâde bir ev olarak kullanılmaktadır.

Türbe ve tekkenin bugünkü sahibi, buranın mülkiyetini Evkaf idaresinden satın almıştır. Bugün ev, bir müddet sonra da ahır veya samanlık olarak kullanılması muhtemel olan bu değerli eserlerin lâkaydî yüzünden mahvolmalarına göz yummamalıyız.

Türbe ve tekke ilk şekilleri ve bütün güzelliklerile her şeye rağmen hâlâ mahfuzdur ancak bugün için mevcut olan ve kurtarılmalarına imkân bulunan bu eserlerin yarınını teminat altına almak ilim ve sanat haysiyeti namına vazifemizdir.

Hüsnü Söylemezoğlu

---

(1) Mehmet Toyranlı adlı bir okuyucumuzun bu mevzuda gönderdiği değerli bir mektuptan yazıda istifade edilmiştir. Kendisine burada teşekkürlerimi bir kere daha bildiririm.

(2) Yunusun merkadine ait rivayetler muhteliftir. Bunlardan bir kısmı şairin Erzurum mülhakatından Tuzcu köyü yakınında, Salihli ve Kola kazaları arasında Emre köyünde, Keçiburlu kasabası yakınında bir köyde, Bursada ve nihayet Porsuk suyunun Sakaryaya karıştığı yerde mevsuk bulunduğunu iddia eder merkezindedir.

Arap federasyon müzakereleri sona erdi

Kahire, 9 (A.A.)

Mısır ve Yemen murahhasları arasında Arap federasyonuna dair olarak pazar günü başlanan müzakereler bugün sona ermiştir. Kış mevsiminin bitmesinden evvel Arap devletleri arasında ilk umumî toplantının yapılması kararına varıldığı sanılmaktadır.

Hırvatistanda meşhur bir ilâhiyatçı vefat etti

Zagreb, 9 (T.P.)

Moster şehrinde Hırvatistanın en yaşlı müslüman ilâhiyatçısı ve Kuranı Kerimi Hırvat diline tercüme eden Hacı Ali Rıza Karabey, 71 yaşında vefat etmiştir. Mumaileyh 934 senesinde Kudüste panislâmist kongresine Hırvat mümessili olarak iştirak etmişti.

DOKTOR
Sedad Kumbaracılar
ÜROLOG - OPERATÖR
İdrar yolu ve tenasül hastalıkları mütehassısı
Ademi iktidar ve belgevşekliği, gece işeyen çocukların tedavisi. Sirkeci, Ankara Cad. Semih Lûtfi apartımanı. (Tan Matbaası karşısı).

Türk ressamının, Türk muharririnin, Türk matbaacısının şaheseri
Tarihdeki güzel kadınlar
Taçlı fahişeler

Yakında çıkıyor!
Tarih ve Sanat Kütüphanesi
Posta Kutusu 210 — İstanbul

TURAL
Öksürük ilâcı — 35 kuruş

gelmediği gibi para da gönderil[illegible]

4 çocuk babasıyım Bu pahalılıkta ekmek parasına muhtaç bir haldeyim. Buna son vermek için sayın gazetenizin tavassutunu saygılarımla dilerim.»

Memurlar Kooperatifinin bir izahı

İstanbul Memurlar İstihlâk Kooperatifi Müdürlüğünden şu mektubu aldık:

«Gazetenizin 2 şubat 1944 [illegible] ve 5649/1292 sayılı nüshasının [illegible] sayfasında (Dağıtma ofislerin[illegible] şikâyet, Bay Vali ve Belediye [illegible] simizin dikkat nazarına) başlı[illegible] altında çıkan yazının aşağıdaki [illegible] kilde tavzihini saygılarımızla rica ederiz.

1 — Bu yazıda, şeker istihkakını almak üzere Beykozdan Üsküdar şeker tevzi yerimize gelen mutemetlere sert muamele edildiği gibi bunların (bugün git, yarın gel) sözlerile oyalandığı ve bu suretle tahammül edilmez güçlükler çıkarıldığı yazılıdır.

Müessesemiz şeker tevziatını bilhassa İstanbulda mevcut Malmüdürlüklerinin bulunduğu semtlerde birer tevzi yeri açmak suretile yapmaktadır. Aynı zamanda bu bayiler dar gelirlilere de şeker tevzi etmekte olduklarından bunların da uzak yerlerden şeker almaları için yorulmalarına meydan bırakılmamaktadır.

Müessesemiz Malmüdürlüklerinin bulundukları yerlerden başka İstanbulun muhtelif ve uzak semtlerinde de müteaddit tevzi yerleri temin etmek suretile matlûp kolaylığı daima göstermektedir. Meselâ Adalardan, Bakırköyünden, Beykoz, Sarıyer, Şehremini, Eyüp gibi yerlerden şeker almak üzere şehir merkezine inmeğe zaruret yoktur. Müessesemiz herhangi bir tevziata ait mühim hata vâki olmamasına elinden geldiği kadar çalışmaktadır. Nitekim gazetenize aksettiği gibi Üsküdar tevzii yerinde istihkak sahiplerinden birkaçına fena muamele edildiği idaremizce duyulmuş ve mevzuubahis yazının çıkmasından bir gün evvel memur işinden atılmıştır. Vâki olacak şikâyetlerin telefonla Müdürlüğümüze bildirilmesi için muhtelif idare âmirlerinden daima rica edilmekte olduğundan bu kabil aksaklıklar çabukça idaremize aksetmekte ve idaremiz de icabeden tedbiri derhal almaktadır.

2 — Hint malı mensucatın tevziatına gelince: Müessesemiz şeker tevziatile beraber aynı zamanda sabit ve dar gelirlilere mensucat da tevzi eylemektedir. Mevcut miktara nazaran evvelâ her ana karne basına beş metre verilmesi kabul edildiğinden izahat almak üzere ilk günlerde gelenlere keyfiyet şifahen bu şekilde bildirilmiş ve fakat bir aileye beş metre gibi [illegible] bir miktar kâfi gelmediğinden bu miktarın art[illegible] tırılması tensip edilmiş ve [illegible] üzerine nüfus başına beş m[illegible] gitilmesi yoluna gidilm[illegible] devam)

3 — Anbarlardan evvel[illegible] lık bez çıkarılmış olduğundan müracaat edenlere isterlerse astarlık bezden hemen verileceği, kaput bezi istedikleri takdirde bunun anbarlardan gelmesi için bir müddet beklemek icabettiği söylenilmiş ve bu söze mutemetler astarlık bezi aldığı gibi bir kısım da kaput bezinin anbarlardan gelmesine intizar etmişlerdir.

Bu tavzihimizin aynı sütunlarda ve ilk çıkacak nüshada neşrini saygılarımızla tekraren rica ederiz.»

Londra Üniversitesi şarkiyat enistitüsü doçentliği

Londra, 9 (RADYO)

İstanbul üniversitesi Edebiyat fakültesi doçentlerinden Fahir Ezin, üç sene müddetle Londra üniversitesi Şarkiyat doçentliğine tayin edilmiştir.

Bakır Karavana Alınacak
D. Demiryolları 8ci İşletme Komisyonundan:
Mecmuu (1085) lira muhammen bedelle (70) adet bakır karavana şartnamesi vechile satın alınacaktır. Açık eksiltmesi 28/Şubat/944 tarihinde saat 15 de İzmir Alsancakta işletme binasında komisyonumuzca yapılacaktır.
İsteklilerin (81.38) liralık muvakkat teminat makbuzlarile muayyen vakitte komisyona gelmeleri lâzımdır. Şartnamesi işletmemizden alınabilir. (1576)

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No [illegible]-135-3

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
RTB-1,95-4

KADIN köşesi

Ev kadını neler bilmelidir ?

Sigara külleri

Sigara ve püro küllerini sakın atmayınız. Bu küllerle parlaklığı kaçmak üzere olan cam kablarınızı silecek olursanız derhal eski pırıltılı hallerini iktisap ederler. Yalnız o kabları küllerle ovarken sıcak su kullanmalı, sonra derhal yeni temiz sudan geçirmeli.

KIRILMIŞ YUMURTALAR

Kırılmış yumurtaların dışarıya atıp beyazlarının sarılarından ayrılması ne fenadır. Sarıların bozulmamasını temin için onları üzerine biraz süt döküp pek fazla hava ile temas etmiyecekleri bir yere bırakmak kâfidir.

SERT ETLER

Sert etleri yumuşatmak için muhtelif usuller vardır. Fakat şu tarif edeceğimiz metod en kolay ve en pratiğidir. Üstüne herhangi alkollü bir maddeden bir miktar serpiniz. Bu etin miktarına ve cinsine göre bir veya iki çorba kaşığı olabilir. Eti bu vaziyette havadar bir yerde bıraktığınız takdirde on beş yirmi dakika sonra alkolün kokusu uçar ve et yumuşak bir hale gelmiş olur.

ÇAY LEKESİ

Masanın beyaz örtüsü üzerine çaydanlığınızın ucundan çay döküldü değil mi, birçokları çay lekesi çok güç çıkar derler ama, telâş etmeyiniz.. oraya hemen biraz zeytinyağı veyahut diğer yağlı bir madde sıvayınız. Çıkmasını çok kolaylaştırır.

KİRLENMİŞ AYNALAR

Kirlenmiş aynaları temizlemek için en iyi ve pratik usul onları sirkeye batırılmış bir bezle ovup silmektir. Sonra aynayı kuru bir bezle kurulayınız. Üzerlerinde hiçbir leke ve kir kalmaz.

Kirli çamaşır sandığı

Gördüğünüz kutu alelâde bir portakal sandığından vücude getirilmiştir

Portakal sandığından vücude getirilen kirli çamaşır sandığı

Kirli çamaşırları saklayacak bir [illegible] ekseri evler için halli [illegible] bir meseledir. Kirli ça- [illegible] sepette mi, torbada mı saklamalı yoksa bir dolap köşesine

Şık ve basit elbiseler

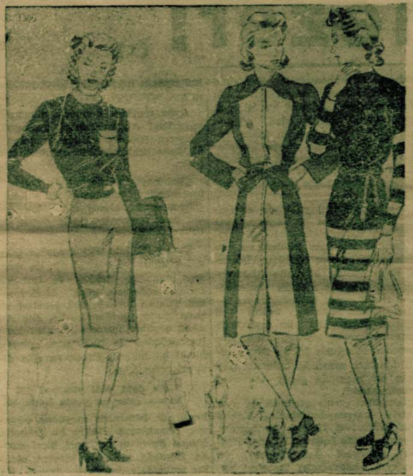

SOLDAN SAĞA: 1 — Bürolarda çalışan yahut öğretmenlik mesleğinde bulunan kadınlar için sportif bir kıyafet. İki çeşit yünlü kumaştan, yahut iki cinsi sun'î ipekli kumaştan vücuda getirilir. Korsaj kısmı iki taraftan pililerle süslüdür. Kolların ucu yuvarlak kapaklıdır. Cepler aplikedir.

2 — Bu kıyafetin vücuda getirilmesinde kol nihayetleri, yaka kenarları üzülmüş bir mantonun kumaşı kullanılabilir. Korsaj kısmile eteğin önündeki parçalar asıl kumaşın rengile bir tezat teşkil edecek renklerden intihap edilmelidir. Esas kumaştan belde ortası fiyangolu bir kuşak mevcuttur.

3 — Düz bir kumaşla kalın sopalı kumaş karıştırılarak vücuda getirilmiş bir elbise. Bu kıyafetin en esaslı süsü elbisenin rengine uygun bir kordondan yapılmış bir kuşaktır.

Emzikli anneler

Çocuklarına kendileri süt verenlerin beslenme yolları

ANNE olan bir kadının çocuğunu kendi sütile beslemek istediği takdirde sıhhatine son derece ihtimam etmesi lâzımdır. Bunun için: İyi ve kâfi derecede yemesi, uyuması, hareket etmesi lâzımdır.

Bilhassa çocuk doğmadan evvel fazla hareket etmek itiyadında olmıyan, yol yürümiyen annenin, evvelâ azar azar olmak şartile her gün bir miktar yol yürümesi ve gittikçe yürüme müddetini arttırması lâzımdır. Fakat yorgunluk hisseder etmez de yürümekten vazgeçmelidir. Çünkü yürüyüş sütün bol gelmesine yardım ettiği gibi besleme kuvvetinin de iyi olmasını temin eder.

Çocuklu olan bir annenin gece süt vermesi neticesi uykusunun intizamını kaybedeceği muhakkak olduğundan gündüzleri biraz uyuması gerektir.

Mizaç itibarile asabi olan anneyi her şey kızdırabilir. Bu sinirlilik süte tesir eder ve bu sütü için çocuk da hasta olur. Bunun için asabi olan annelerin sinirlerine sükûnet verecek her türlü tedbirleri almaları lâzımdır.

Ekseriya yeni anne olan kimselere birçok dostları yiyeceği yemekler hususunda muhtelif tavsiyelerde bulunurlar. Bunların herbirine ayrı ayrı ehemmiyet vererek tatbike kalkışıldığı takdirde en zararlı bir hareket yapılmış olur. Bunun için aşağıdaki noktalara dikkat ederek gıdasını tanzim eden bir anne çocuğunun da sıhhatını düşünmüş de-

sütlâç, mahallebi, bisküit, kahve veya çay, yumurta, tereyağı.

Öğle yemeği: Pirzola, veya söğüş patates, sebze, sütlü kakao, sütlü ve yumurtalı bir tatlı, meyva.

Akşam yemeği: Çorba, et, patates, sebze ve yine süt ve yumurtalı tatlı ve meyva.

Mutfak

Portakal ve mandaline marmelâtları

Şimdi tam mevsimi olduğu için size portakal ve mandalina marmelâtlarının nasıl yapılmaları lâzım geldiğini kısaca tarif etmeği faydadan uzak bulmuyoruz:

Portakal marmelâdı: Malzeme: On beş portakal, iki kilo şeker, iki litre su, bir limon.

Yapılması: Portakallar haşlanır. İki defa su değiştirilmek şartile yirmi dört saat portakallar suda bırakılır. Kabukları çıkarılır. İçerisinin çekirdekleri ve beyaz kısmı ayıklanır. Suyu çıkarılır. Kabuklar ve suyundan kalan posası makineden geçirilir. Portakal suyu ve posası iki litre su ve şekerle karıştırılır. Bir gün bırakılır. Ateşe konur ve elli dakika pişirilir. Ateşten indirilir. Limon sıkılır, ertesi güne kadar bırakılır. Tekrar elli dakika pişirilir. Ateşten indirilir. Ve kavanozlara konur.

Mandalina marmelâdı malzeme: Büyükçelerinden on tane mandalina. Yedi yüz elli gram şeker. Bir limon.

Yapılması: Mandalinalar yıkanır. Kabukları hafif rendelenir. İçi çıkarılır. Kabukları makineden geçirilir. İçinin suyu çıkarılır. Şekerle karıştırılır. Bir gün olduğu gibi bırakılır. Ertesi gün kaynatılarak şurup haline getirilir. Makineden çekilmiş kabuklar içerisine atılır. Koyulaşınca limon sıkılır. Bir kere kaynadıktan sonra ateşten indirilir. Kavanozlara konur.

EV VE EŞYA

ÇİVİSİZ MUŞAMBA DÖŞEMEK

Muşamba parçalarının boyu uzunluğunda ve on tantim eninde Amerikan bezi alıp bir tarafını iyice tutkallamalı. Ve muşambaları yanyana getirerek bir parçasını bu tutkallı bezin yarısı üzerine yapıştırmalı, diğer parçasını kalan yarısı üzerine çekmek ve iki muşamba parçası sım sıkı ıntibak etmek üzere yapıştırmalıdır. Bu suretle muşambalar hem daha düzgün olur hem de çivileterek yırtılmaz.

Sağlığımızı korumak için

Şu beş esaslı şarta mutlaka riayet etmemiz lâzımdır

VÜCUDUMUZUN sağlığını koruyabilmek için yeme içmeden sonra riayet etmemiz lâzım gelen esaslar şunlardır: Mümkün olduğu kadar fazla açık havada gezmek, kabil olursa geceleri açık pencereli odalarda yatmak, dik durmak, uykuyu ihmal etmemektir. Şimdi bunları sırasile ve beraberce gözden geçirelim:

1 — Açık hava: Yaşayabilmek için hava, gıdadan evvel lâzımdır. İnsan muayyen bir saate kadar yemek yemeden yaşayabilirse de havasız yaşayamaz. Onun için durmadan teneffüs ederek aldığımız havanın lâ-

ni olmadıkça — değişmez bir halde kalmalıdır. Yatılan oda fazla sıcak olmamalı, üst fazla örtülmemeli, fakat üşünecek derecede ince yorganlarla da yatılmamalıdır.

4 — Jimnastik ve oyun: Hareket, hayatın esası olduğu gibi jimnastik ve oyun da aynı derecede ehemmiyetlidir. Bilhassa küçük çocuklar harekete oyundan başlarlar. Fakat oyun deyince yalnız çocukların yapabileceği bir hareket anlaşılmamalı. Her yaştaki insanın oynayabileceği oyunlar da vardır. Meselâ (basketbol), (beyizbol), tenis oyunları ve yüzme ekzersizleri en zevkli jimnas-

Sinema

FRANCES FARMER

Binlerce delikanlı bu genç kızla evlenmek istemişti. Fakat...

Binlerce delikanlının evlenmek istediği Frances Farmer

BU HAFTA şehrimizde geçmekte olan «Çıplak âşıklar» filminin kahramanı Frances Farmer gerçekten tabiatın bir hârikasıdır. Allah onu cidden överek ve övünerek yaratmıştır. Parlak bakışlı gözleri, muntazam yüzü, mütenasip bir vücudu vardır. Biraz burnu sivricedir ama, o kadarcık kusur malûm ya, kadı kızında bile vardır.

Çocukluğu her küçük mahlûkunki gibi geçmiş on sekiz yaşına kadar başına fevkalâde hiçbir vaka gelmemiştir. Lâkin, o tam gençlik ve güzellik devresi kendisine öyle bir sürpriz hazırlamıştı ki pek nadir kimseler hayatında bunun bir mislini daha görmüşlerdir.

Bir gün Amerikan gazetelerinden biri bir müsabaka tertip etmişti. Müsabakanın mevzuu şu idi: Gazeteye her gün beş genç kızın resmi basılacak. Yirmi günde, basılan resimler tamam olacak. Yani okuyucular yüz tane genç kız çehresi seyredecekler. Çünkü resimlerde kafa ayrı bir fotoğrafta, vücut da ayrı bir fotoğrafta görünüyordu. Bu yüz genç kızdan bir tanesile evlenmek için talip olacaklar. Tabiî hiçbir taahhüde girişmemek şartile.. Maamafih, müsabakaya giren kızlar da mutlaka kendilerine talip olanlarla evlenmeği taahhüt etmiyorlardı!. Hoş etseler de hangisi ile evlenecekler.. Ne ise uzatmıyalım, hangi genç kıza en fazla talip çıkarsa müsabakayı o kazanacak ve mükâfat olarak da mükellef bir Avrupa seyahati yapmıya hak kazanacak.

Ne dersiniz, bu müsabakanın birinciliğini Frances Farmer kazanmaz mı? Genç kız, bir hafta içinde eksikliklerini tamamlıyarak eski dünyanın yolunu tuttu. Fransanın, İtalyanın meşhur şehirlerinde ve görülmeğe lâyık yerlerinde, gezdi, dolaştı.

Amerikaya dönüşte, film âmili Sam Goldwyn kendisine sinemaya intisap etmesi teklifinde bulundu.

Genç kız, henüz birinci sürprizin ruhuna serptiği hayret ve şaşkınlıktan ayılmamış iken ikincisi onu sevinçten âdeta bayıltacaktı. Tabiî derhal:

RTB-1,95-4

— Evet!

Cevabını verdi. İki üç ay içinde sinema artistliğine lâzım olan vasıfları iktisap etti. İlk filmini Edward Arnold ile oynıyacaktı. Kordelânın adı «Yıkıcı, tahrip edici erkek» konmuştu. Tabiî E. Arnold'u şimdiye kadar seyrettiniz, bu ad, onun tipine ve oynayış tarzına ne kadar uygundur.

Yalnız, henüz mesleğinin başlangıcında olan Frances Farmer'e bu eserde iki güç rol birden tevdi edilmişti. Bir taraftan, geçmiş zamanlardaki cesur ve kahraman bir genç kızı temsil edecek. Sonra diğer taraftan bu asrın iptidasındaki gayet terbiyeli ve nazik bir yavrucağı beyaz perdede canlandıracak..

Güzel olduğu kadar kurnaz ve zeki olan Frances Farmer bu ağır yük karşısında katiyen yılmadı. İşin içinden muvaffakiyetle sıyrılıp çıktı. Bu zafer üzerine Holivuttaki sanat hareketlerile yakından alâkadar Paris ve Londrada bu yeni artistten sık sık bahsedilmeğe başlandı.

Hal tercümelerine dikkat edilecek olursa, temsil sanatkârlarının yüzde doksan dokuzu evvelâ kendisini tiyatroda göstermiş, sonra sinema artistliğine geçmiştir. Frances Farmer de bu iş tamamile aksi olmuş, genç kız, beyaz perdede kariyer'ni yaptıktan sonra Amerikanın belli başlı sahnelerinde alkış toplamıya koyulmuştur.

Frances Farmerde temsil sanatının inceliklerine olduğu kadar sinemanın tehlikeli rollerine karşı da büyük bir meclûbiyet vardır. Onun için herhangi bir akrobatik rolü veya hayatını tehdit edecek şekilde olan vazifeleri de kabul eder. Bu, büyük bir ihtiras olduğuna delâlet eder değil mi? Evet, fakat sanat sahasında.. paraya karşı fazla muhabbeti yoktur. Onun için kendi sanatına mensup artistlerden daha az bir haftalık alır. Kocasile sevişerek evlenmiştir ve stüdyoda çalışmadığı zamanlarda hakiki bir ev kadınıdır. Erkeğinin istirahati için elinden gelen hiçbir şeyi esirgemez.

Bıyıklı mı, Bıyıksız mı?

Bütün Amerika gibi, Holivut da halli güç bir meseleyi çözmekle uğraşıyor. Erkekler tekrar bıyık salıversinler mi, salıvermesinler mi? Bu harbin sebep olduğu bir ruh haleti değişikliğinden mi, yoksa son zamanlarda bazı jönprömiyelerin birkaç filmi bıyıklı olarak çevirmelerinden dolayı mı, nedir, Amerikalı kadınlar erkeklerin yeniden bıyık salıvermelerine taraftar görünüyorlar. Fakat, Holivut henüz kararını vermiş değildir. Stüdyolar, Birleşik devletlerin muhtelif köşelerinde anket yaptırmakla meşguller. Alınacak neticeye göre bundan sonraki filmlerde jönprömiyeleri bıyıklı veya bıyıksız olarak çıkaracaklar.

Holivud'un

En lüzumlu ve becerikli adamı

Biz beyaz perdenin ön tarafını görürüz. Artistleri çok iyi tanırız.. rejisörleri de şöyle böyle.. fakat perdenin arkasında diğer mühim bir takım şahsiyetler daha vardır ki biz onlarla pek meşgul olmayız. Onlar bize büsbütün meçhul bir âlemdir.

Hollivuttaki bütün sinema şirketlerinin kendisinden istiğna gösteremiyecekleri çok mühim bir insan vardır ki ona «propman» derler.

Propman'ın öyle becerikli bir mahlûk olması lâzımdır ki kendisinden en münasebetsiz zamanda en akla gelmiyecek bir şey istendiği halde onu bulmakta tereddüt etmesin!

Meselâ, bir gün herhangi bir sahne için üzerinden dumanlar çıkan bir ördek kızartmasına ihtiyaç vardır, değil mi, propman onu yarım saat üç çeyrek içinde tedarik edip getirmeğe mecburdur. Başka bir gün de ondan üç dört saat içinde bulunup buluşturulmak üzere 17 nci asırda kralların, prenslerin başlarına taktıkları tüyler istenir. Propman derhal bunlar için kime müracaat edileceğini hatırlar, adamlarını yollayıp o tüyden bir tane getirtir.

Yüz sene evvelki bir lokomotif, elli sene evvelki otomobil tipini propmanın bilmemesi, bunların birer nümunesinin kendisinde bulunmaması veya böyle işlerle uğraşanlardan birisinden tedarik edip getirmemesi imkânı yoktur.

Görülüyor ki propmanın müthiş bir dosyası ve muazzam bir deposu mevcut olması lâzımdır. Bu

GLENDA FARRELL

"Altın Madeninin Esrarı„ isminde yeni bir filim vücude getiriyor

vam etmiş ve 16 yaşında evlenmiş, Tommy adında bir erkek çocuğu olmuş, iki sene sonra da kocasından ayrılmıştır. O vakit kendisini büsbütün sanatkârlık hayatına vermiştir.

Glendanın ismi senelerce Broadway'ın ışıklı reklâmlarında her gece parlamış ve bu muvaffakiyeti nihayet kendisini diğer birçok artistler gibi Holivuda sürüklemiştir. Broadwayda sahnede beraber oynadığı Clark Gable, Alice Brady, George Brent gibi aktör ve aktrislere orada da partöner olmuştur.

şını temiz sudan geçirme-
r.

KIRILMIŞ YUMURTALAR

Kırılmış yumurtaların dışarıya atıp beyazlarının sarılarından ayrılması ne fenadır. Sarıların bozulmamasını temin için onları üzerine biraz süt döküp pek fazla hava ile temas etmiyecekleri bir yere bırakmak kâfidir.

SERT ETLER

Sert etleri yumuşatmak için muhtelif usuller vardır. Fakat şu tarif edeceğimiz metod en kolay ve en pratiğidir. Üstüne herhangi alkollü bir maddeden bir miktar serpiniz. Bu etin miktarına ve cinsine göre bir veya iki çorba kaşığı olabilir. Eti bu vaziyette havadar bir yerde bıraktığınız takdirde on beş yirmi dakika sonra alkolün kokusu uçar ve et yumuşak bir hale gelmiş olur.

ÇAY LEKESİ

Masanın beyaz örtüsü üzerine çaydanlığınızın ucundan çay döküldü değil mi, birçokları çay lekesi çok güç çıkar derler ama, telâş etmeyiniz.. oraya hemen biraz zeytinyağı veyahut diğer yağlı bir madde sıvayınız. Çıkmasını çok kolaylaştırır.

KİRLENMİŞ AYNALAR

Kirlenmiş aynaları temizlemek için en iyi ve pratik usul onları sirkeye batırılmış bir bezle ovup silmektir. Sonra aynayı kuru bir bezle kurulayınız. Üzerlerinde hiçbir leke ve kir kalmaz.

Kirli çamaşır sandığı

Gördüğünüz kuta alelâde bir portakal sandığından vücude getirilmiştir

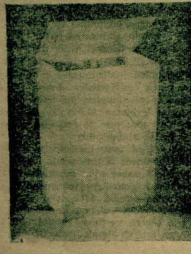

Portakal sandığından vücude getirilen kirli çamaşır sandığı

Kirli çamaşırları saklayacak bir [illegible] ekseri evler için halli [illegible] bir meseledir. Kirli ça[illegible] sepette mi, torbada mı saklamalı, yoksa bir dolap köşesine mi tıkmalı, karyolanın altına mı atmalı? Bu kutuyu yapacak olursanız artık bu endişelerin hiçbirine düşmenize hacet yoktur. Resmini gördüğünüz pratik kirli çamaşır sandığı aynı zamanda çok da pratiktir.

Onu yapmak için bir portakal sandığı alıp üste gelecek yan tarafını açmalı, keza iki yanlarını da çıkarıp mukavva ile kapatmalıdır. İki yanı ve alt kısmı tahtadan diğer iki yanı mukavvadan olan bu kutunun üstüne güzelce büyük temiz kâğıtlar yapıştırmalıdır. Sonra üstten çıkmış tahtanın da üstünü altını kâğıt yapıştırıp örtmeli ve iki menteşe ile asıl kutuya raptetmelidir.

Sandığınız artık hazır demektir. İçine kirli çamaşırları koyup muhafaza edebilirsiniz. Hem büyük bir gaileden kurtulmuş olur, hem de her tarafı fazla sıkıca kapalı olmadığı için kirli çamaşırlarınızın torbada veya dolapta durduğu vaziyette kokmamasını temin edersiniz!

Dr. Hafız Cemal
LOKMAN HEKİM
Divanyolu 104
Muayene saatleri: Pazar hariç her gün 2,5. Tel. : 22398

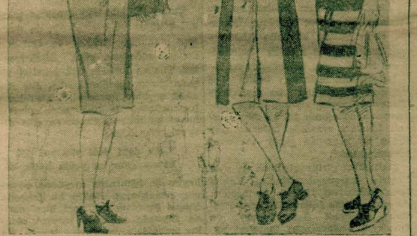

SOLDAN SAĞA: 1 — Bürolada çalışan yahut öğretmenlik mesleğinde bulunan kadınlar için sportif bir kıyafet. İki çeşit yünlü kumaştan, yahut iki cinsi sun'î ipekli kumaştan vücuda getirilir. Korsaj kısmı iki taraftan pililerle süslüdür. Kolların ucu yuvarlak kapaklıdır. Cepler aplikedir.

2 — Bu kıyafetin vücuda getirilmesinde kol nihayetleri, yaka kenarları üzülmüş bir mantonun kumaşı kullanılabilir. Korsaj kısmile eteğin önündeki parçalar asıl kumaşın rengile bir tezat teşkil edecek renklerden intihap edilmelidir. Esas kumaştan belde ortası fiyangolu bir kuşak mevcuttur.

3 — Düz bir kumaşla kalın sopalı kumaş karıştırılarak vücuda getirilmiş bir elbise. Bu kıyafetin en esaslı süsü elbisenin rengine uygun bir kordondan yapılmış bir kuşaktır.

Emzikli anneler

Çocuklarına kendileri süt verenlerin beslenme yolları

ANNE olan bir kadının çocuğunu kendi sütile beslemek istediği takdirde sıhhatine son derece ihtimam etmesi lâzımdır. Bunun için: İyi ve kâfi derecede yemesi, uyuması, hareket etmesi lâzımdır.

Bilhassa çocuk doğmadan evvel fazla hareket etmek itiyadında olmıyan, yol yürümiyen annenin, evvelâ azar azar olmak şartile her gün bir miktar yol yürümesi ve gittikçe yürüme müddetini arttırması lâzımdır. Fakat yorgunluk hisseder etmez de yürümekten vazgeçmelidir. Çünkü yürüyüş sütün bol gelmesine yardım ettiği gibi besleme kuvvetinin de iyi olmasını temin eder.

Çocuklu olan bir annenin gece süt vermesi neticesi uykusunun intizamını kaybedeceği muhakkak olduğundan gündüzleri biraz uyuması gerektir.

Mizaç itibarile asabi olan anneyi her şey kızdırabilir. Bu sinirlilik süte tesir eder ve bu sütü için çocuk da hasta olur. Bunun için asabi olan annelerin sinirlerine sükûnet verecek her türlü tedbirleri almaları lâzımdır.

Ekseriya yeni anne olan kimselere birçok dostları yiyeceği yemekler hususunda muhtelif tavsiyelerde bulunurlar. Bunların herbirine ayrı ayrı ehemmiyet vererek tatbike kalkışıldığı takdirde en zararlı bir hareket yapılmış olur. Bunun için aşağıdaki noktalara dikkat ederek gıdasını tanzim eden bir anne çocuğunun da sıhhatını düşünmüş demektir.

1 — Çocuk doğmadan evvel yemeği âdet ettiği gıdaları yemek ve fazla yememek.

2 — Ara sıra balık ve kâfi miktarda et yemelidir. Zira bunlar sütü arttırır ve kuvvetlendirir.

3 — Bilhassa kabız hissedildiği zaman fazla sebze ve meyva yemeli.

4 — Asla kabız olmamıya çalışmalı.

5 — Fazla yenmediği takdirde ekşi yemenin zararı yoktur.

6 — Yenilen gıdalar vücudun umumî ihtiyacına karşı gelecek vasıflarda olmakla beraber daima ayni şeyler olmamalı.

7 — Annenin aldığı gıda hem kendi vücudunu, hem de çocuğu besliyeceği için miktar itibarile her zamankinden biraz üstün olmalı. Bunun için de günde üç defa kuvvetli gıda almalı. Sabah, öğle, akşam, yemek yemeli, kuşluk ve ikindi kahvaltılarını da ihmal etmemelidir. Fakat bu kahvaltılar, yemeklere tesir ediyorsa bırakıp iştihalı yemek yemelidir.

Yemeklerde ve kahvaltılarda şu maddeler tercih olunmalıdır:

Kahvaltı: Sütle ve şekerle pişmiş hububat ve hububat unları, meselâ sütlâç, mahallebi, bisküit, kahve veya çay, yumurta, tereyağı.

Öğle yemeği: Pirzola, veya söğüş patates, sebze, sütlü kakao, sütlü ve yumurtalı bir tatlı, meyva.

Akşam yemeği: Çorba, et, patates, sebze ve yine süt ve yumurtalı tatlı ve meyva.

portakallar suda bırakılır. Kabukları çıkarılır. İçerisinin çekirdekleri ve beyaz kısmı ayıklanır. Suyu çıkarılır. Kabuklar ve suyundan kalan posası makineden geçirilir. Portakal suyu ve posası iki litre su ve şekerle karıştırılır. Bir gün bırakılır. Ateşe konur ve elli dakika pişirilir. Ateşten indirilir. Limon sıkılır, ertesi güne kadar bırakılır. Tekrar elli dakika pişirilir. Ateşten indirilir. Ve kavanozlara konur.

Mandalina marmelâdı malzeme: Büyükçelerinden on tane mandalina. Yedi yüz elli gram şeker. Bir limon.

Yapılması: Mandalinalar yıkanır. Kabukları hafif rendelenir. İçi çıkarılır. Kabukları makineden geçirilir. İçinin suyu çıkarılır. Şekerle karıştırılır. Bir gün olduğu gibi bırakılır. Ertesi gün kaynatılarak şurup haline getirilir. Makineden çekilmiş kabuklar içerisine atılır. Koyulaşınca limon sıkılır. Bir kere kaynadıktan sonra ateşten indirilir. Kavanozlara konur.

EV VE EŞYA

ÇİVİSİZ MUŞAMBA DÖŞEMEK

Muşamba parçalarının boyu uzunluğunda ve on santim eninde Amerikan bezi alıp bir tarafını iyice tutkallamalı. Ve muşambaları yanyana getirerek bir parçasını bu tutkallı bezin yarısı üzerine yapıştırmalı, diğer parçasını kalan yarısı üzerine çekmek ve iki muşamba parçası sım sıkı intibak etmek üzere yapıştırmalıdır. Bu suretle muşambalar hem daha düzgün olur hem de çivilenerek yırtılmaz.

Sağlığımızı korumak için

Şu beş esaslı şarta mutlaka riayet etmemiz lâzımdır

VÜCUDUMUZUN sağlığını koruyabilmek için yeme içmeden sonra riayet etmemiz lâzım gelen esaslar şunlardır: Mümkün olduğu kadar fazla açık havada gezmek, kabil olursa geceleri açık pencereli odalarda yatmak, dik durmak, uykuyu ihmal etmemektir. Şimdi bunları sırasile ve beraberce gözden geçirelim:

1 — Açık hava: Yaşayabilmek için hava, gıdadan evvel lâzımdır. İnsan muayyen bir saate kadar yemek yemeden yaşayabilirse de havasız yaşayamaz. Onun için durmadan teneffüs ederek aldığımız havanın lâzım olan vazifesini yapabilmesi için temiz olması lâzımdır. Çünkü hava, ciğerlerimiz vasıtasile vücudumuza dahil olarak hazmettiğimiz gıdanın yanmasile vücudun hararetini temin ettiği gibi, bütün harektlerimizi tanzim eden enerjiyi de meydana getirir. O halde havanın çok temiz olması lâzımdır.

Bu itibarla mümkün olduğu kadar açık hava teneffüs etmeliyiz.

2 — Dik durma: Dik durmaya alışmış kimsenin ciğerleri fazla genişlediği için o nisbette çok hava alabildiği gibi midesi ve barsakları da vazifelerini iyi görürler. Meselâ fazla öne eğilerek oturan kimselerin mide ve barsakları sıkışık durduğundan vazifelerini iyi yapamazlar. Lâzım geldiği derecede bol hava almıyan mide ve barsakları iyi çalışmıyan kimseler de sıhhatsız olurlar. Bunun için yürürken ve otururken dik durmayı itiyat etmeliyiz.

3 — Uyku: Uyku vücude lâzım olan yemek ve hava kadar ehemmiyetli bir gıdadır. Bunun için uyku zamanını tayin etmek ve her gece lâzım olduğu kadar uyumak icap eder. Açık pencereli odada yatmasında mahzur olmıyanlar mutlaka bu usulü tatbik etmelidirler. Yatağa yatma ve yattıktan sonra kalkma zamanları da — büyük bir mâni olmadıkça — değişmez bir halde kalmalıdır. Yatılan oda fazla sıcak olmamalı, üst fazla örtülmemeli, fakat üşünecek derecede ince yorganlarla da yatılmamalıdır.

4 — Jimnastik ve oyun: Hareket, hayatın esası olduğu gibi jimnastik ve oyun da aynı derecede ehemmiyetlidir. Bilhassa küçük çocuklar harekete oyundan başlarlar. Fakat oyun deyince yalnız çocukların yapabileceği bir hareket anlaşılmamalı. Her yaştaki insanın oynayabileceği oyunlar da vardır. Meselâ (basketbol), (beyizbol), tenis oyunları ve yüzme ekzersizleri en zevkli jimnastik ve oyunlardandır. Bunlarla her kes, her yaşta meşgul olabilir.

Bilhassa ağır [illegible] ağır hareketli oyunlar, derin nefes almıya sebep olduklarından ciğerleri genişlettikleri gibi aynı zamanda kalbi ve adaleleri de kuvvetlendirirler. Bu gibi hareketler, bilhassa şişmanlıyanlara tavsiye olunur. Bu gibi hareketlerin diğer bir faydası da çabuk acıktırmasıdır. Bu suretle vücudu hem gıda, hem hareket itibarile istifade ettirmiş oluruz.

5 — Yıkanma: Vücut, ter vasıtasile çıkardığı bir takım zehirli maddelerle ve dışarıdan gelen tozlarla kirlendiği için yıkanmak ve deri deliklerimizi her zaman açık bulundurmak sağlığı korumanın mühim şartlarından biridir. Kirli gezmek insanın görünüşünü [illegible] bir hale koyduğu gibi birçok hastalıklara da sebep olur. Bunun için mümkünse her sabah evvelâ ılıktan başlayarak soğuk su ile duş yapıp sabunlanmak ve bu suretle hem adalelerimizi hareket ettirmek, hem deri deliklerimizi temizlemek en çok tavsiye edilecek hareketlerdendir. Bu mümkün olmadığı takdirde, her gün boyun, kulak, kol, ve göğüs gibi uzuvlarımızı sabunlayıp aşağı yukarı haftada bir defa da sıcak su ile yıkanmalıdır.

gelmemiştir. Lakin, o tatlı gençlik ve güzellik devresi kendisine öyle bir sürpriz hazırlamıştı ki pek nadir kimseler hayatında bunun bir mislini daha görmüşlerdir.

Bir gün Amerikan gazetelerinden biri bir müsabaka tertip etmişti. Müsabakanın mevzuu şu idi: Gazeteye her gün beş genç kızın resmi basılacak. Yirmi günde, basılan resimler tamam olacak. Yani okuyucular yüz tane genç kız çehresi seyredecekler. Çünkü resimlerde kafa ayrı bir fotoğrafta, vücut da ayrı bir fotoğrafta görünüyordu. Bu yüz genç kızdan bir tanesile evlenmek için talip olacaklar. Tabiî hiçbir taahhüde girişmemek şartile.. Maamafih, müsabakaya giren kızlar da mutlaka kendilerine talip olanlarla evlenmeği taahhüt etmiyorlardı!. Hoş etseler de hangisi ile evlenecekler.. Ne ise uzatmıyalım, hangi genç kıza en fazla talip çıkarsa müsabakayı o kazanacak ve mükâfat olarak da mükellef bir Avrupa seyahati yapmıya hak kazanacak.

Ne dersiniz, bu müsabakanın birinciliğini Frances Farmer kazanmaz mı? Genç kız, bir hafta içinde eksikliklerini tamamlıyarak eski dünyanın yolunu tuttu. Fransanın, İtalyanın meşhur şehirlerinde ve görülmeğe lâyık yerlerinde, gezdi, dolaştı.

Amerikaya dönüşte, film âmili Sam Goldwyn kendisine sinemaya intisap etmesi teklifinde bulundu.

Genç kız, henüz birinci sürprizin ruhuna serptiği hayret ve şaşkınlıktan ayılmamış iken ikincisi onu sevinçten âdeta bayıltacaktı. Tabiî derhal:

— Evet!

Cevabını verdi. İki üç ay içinde sinema artistliğine lâzım olan vasıfları iktisap etti. İlk filmini Edward Arnold ile oynıyacaktı. Kordelânın adı «Yıkıcı, tahrip edici erkek» konmuştu. Tabiî E. Arnold'u şimdiye kadar seyrettiniz, bu ad, onun tipine ve oynayış tarzına ne kadar uygundur.

Yalnız, henüz mesleğinin başlangıcında olan Frances Farmer'e bu eserde iki güç rol birden tevdi edilmişti. Bir taraftan, geçmiş zamanlardaki cesur ve kahraman bir genç kızı temsil edecek. Sonra diğer taraftan bu asrın iptidasındaki gayet terbiyeli ve nazik bir yavrucağı beyaz perdede canlandıracak..

RTB-695-4

Binlerce delikanlının evlenmek istediği Frances Farmer

Güzel olduğu kadar kurnaz ve zeki olan Frances Farmer bu ağır yük karşısında katiyen yılmadı. İşin içinden muvaffakiyetle sıyrılıp çıktı. Bu zafer üzerine Holivuttaki sanat hareketlerile yakından alâkadar Paris ve Londrada bu yeni artistten sık sık bahsedilmeğe başlandı.

Hal tercümelerine dikkat edilecek olursa, temsil sanatkârlarının yüzde doksan dokuzu evvelâ kendisini tiyatroda göstermiş, sonra sinema artistliğine geçmiştir. Frances Farmer de bu iş tamamile aksi olmuş, genç kız, beyaz perdede kariyer'ni yaptıktan sonra Amerikanın belli başlı sahnelerinde alkış toplamıya koyulmuştur.

Frances Farmerde temsil sanatının inceliklerine olduğu kadar sinemanın tehlikeli rollerine karşı da büyük bir meclûbiyet vardır. Onun için herhangi bir akrobatik rolü veya hayatını tehdit edecek şekilde olan vazifeleri de kabul eder. Bu, büyük bir ihtiras olduğuna delâlet eder değil mi? Evet, fakat sanat sahasında.. paraya karşı fazla muhabbeti yoktur. Onun için kendi sanatına mensup artistlerden daha az bir haftalık alır. Kocasile sevişerek evlenmiştir ve stüdyoda çalışmadığı zamanlarda hakiki bir ev kadınıdır. Erkeğinin istirahati için elinden gelen hiçbir şeyi esirgemez.

Bıyıklı mı, Bıyıksız mı?

Bütün Amerika gibi, Holivut da halli güç bir meseleyi çözmekle uğraşıyor. Erkekler tekrar bıyık salıversinler mi, salıvermesinler mi? **Bu harbin sebep olduğu bir ruh haleti değişikliğinden mi,** yoksa son zamanlarda bazı jönprömiyelerin bir kaç filmi bıyıklı olarak çevirmelerinden dolayı mı, nedir, Amerikalı kadınlar erkeklerin yeniden bıyık salıvermelerine taraftar görünüyorlar. Fakat, Holivut henüz kararını vermiş değildir. Stüdyolar, Birleşik devletlerin muhtelif köşelerinde anket yaptırmakla meşguller. Alınacak neticeye göre bundan sonraki filmlerde jönprömiyeleri bıyıklı veya bıyıksız olarak çıkaracaklar.

GLENDA FARRELL

"Altın Madeninin Esrarı" isminde yeni bir filim vücude getiriyor

Glenda Farrell

HOLİVUTTAN son gelen haberler vaktile «Mumyalar müzesi» nde görüp çok beğendiğimiz sarışın güzel Glenda Farrell'in «Altın madeninin esrarı» isminde bir film çevirmekte olduğunu bildiriyor. Eserin mevzuu Amerikadaki «Klondike» altın madenlerinde cereyan etmektedir. Film âmilliğini Irwing Briskin ve rejisörlüğü de William Castl deruhte etmişlerdir.

Glenda Farrell epey zamandır sinema artistliği yapan bir sanatkârdır. Fakat ona bütün dünyada olduğu gibi memleketimizde de büyük bir şöhret kazandırmıya «Mumyalar müzesi» kordelâsı sebep olmuştur.

Glenda 1904 senesinde Amerikada dünyaya gelmiştir. Babası İrlandalı, annesi Almandı. Glenda çocukluğunun ilk senelerindenberi temsil sanatına heves etmiş ve yedi yaşında iken «Kamçılı medeniyet» filminin sessiz kopyesindeki küçük kız rolünü oynamıştır. Arada tahsiline devam etmiş ve 16 yaşında evlenmiş, Tommy adında bir erkek çocuğu olmuş, iki sene sonra da kocasından ayrılmıştır. O vakit kendisini büsbütün sanatkârlık hayatına vermiştir.

Glendanın ismi senelerce Broadway'ın ışıklı reklâmlarında her gece parlamış ve bu muvaffakiyeti nihayet kendisini diğer birçok artistler gibi Holivuda sürüklemiştir. Broadwayda sahnede beraber oynadığı Clark Gable, Alice Brady, George Brent gibi aktör ve aktrislere orada da partöner olmuştur.

Glendanın Amerikan sinema merkezinde çevirdiği ilk film E. G. Robinsonun başerkek rolünü temsil ettiği «Küçük Sezar» ismindeki macera ve zabıta kordelâsıdır. Onu 933 den itibaren şu eserler takip etmiştir: «Hayat başlıyor!», «Kumar gemisi», «Mary Stevens», «Bir günlük hanım», «Havanalı dul kadın», «Kara tesadüf», «Kaybolmuş adamlar klübü», «Büyük zelzele», «Hey Nelli!», «Renoda evlenen kadınlar», «Büyümüş de küçülmüş!», «Kansaslı prenses», «1935 altın arayıcıları», «Büyük sırlar», «Durmadan gezen kadın», «Casino de Paris», «Büyük göl», «Hayatın doğuşu», «Para, para!» «İnkaliyente».

WALLACE BEERY'NİN EVLATLIGI DA ARTİST OLDU

Wallace Beery'nin küçükten alıp büyüttüğü Carol Ann isminde bir kız evlâtlığı vardı. 12 yaşına basan Carol Ann Holivutta çevrilen filmlerden birinde ilk defa olarak rol almıştır.

NAPOLYON ZAMANINA AİT BİR FİLM ÇEVRİLİYOR

Amerikada tarihi yeni bir film çevrilmektedir. Filmin mevzuu Napolyon devrine aittir, adı «Tatyana» olduğuna göre vaka Rusyada cereyan etmektedir.Başerkek rolünü Paul Lukas oynıyacaktır. Başkadın rolü için henüz kimse angaje edilmemiştir.

Holivud'un

En lüzumlu ve becerikli adamı

Biz beyaz perdenin ön tarafını görürüz. Artistleri çok iyi tanırız.. rejisörleri de şöyle böyle.. fakat perdenin arkasında diğer mühim bir takım şahsiyetler daha vardır ki biz onlarla pek meşgul olmayız. Onlar bize büsbütün meçhul bir âlemdir.

Holivuttaki bütün sinema şirketlerinin kendisinden istiğna gösteremiyecekleri çok mühim bir insan vardır ki ona «propman» derler.

Propman'ın öyle becerikli bir mahlûk olması lâzımdır ki kendisinden en münasebetsiz zamanda en akla gelmiyecek bir şey istendiği halde onu bulmakta tereddüt etmesin!

Meselâ, bir gün herhangi bir sahne için üzerinden dumanlar çıkan bir ördek kızartmasına ihtiyaç vardır, değil mi, propman onu yarım saat üç çeyrek içinde tedarik edip getirmeğe mecburdur. Başka bir gün de ondan üç dört saat içinde bulunup buluşturulmak üzere 17 nci asırda kralların, prenslerin başlarına taktıkları tüyler istenir. Propman derhal bunlar için kime müracaat edileceğini hatırlar, adamlarını yollayıp o tüyden bir tane getirir.

Yüz sene evvelki bir lokomotif, elli sene evvelki otomobil tipini propmanın bilmemesi, bunların birer nümunesinin kendisinde bulunmaması veya böyle işlerle uğraşanlardan birisinden tedarik edip getirmemesi imkânı yoktur.

Görülüyor ki propmanın müthiş bir dosyası ve muazzam bir deposu mevcut olması lâzımdır. Bu kolay bir iş değildir, milyonlarca dolar sermayeye ihtiyaç kesbeden bir iştir. Onun için Amerikada ekseriya propman vazifesini büyük şirketler görürler ve bu şirketlerin her sinema kumpanyası nezdinde birer mümessili vardır.

O dosyalarda ve depolarda neler bulunmaz. Her devre ve stile göre eşya.. hem de taklit olmamak, hakiki olmak şartile.. çünkü her nedense Amerikan film âmilleri ve rejisörleri taklit şeylerden hoşlanmazlar..

Muhtelif asırların harp silâhları, insan kıyafetleri, ehli ve vahşi hayvanların bütün cinsleri.. velhasıl diş fırçasından tutun da, dalgıç elbiselerinin muhtelif çeşitlerine kadar her şey.. her şey..

Onun için propmanın veya onların vazifesini ifa eden şirketlerin dünyanın her köşesinde, her memleketinde ajanları vardır. Bütün müzayedelerden, satışlardan haberdar olurlar. İşlerine yarayacak eşyayı satın alıp Holivuda celbederler. Bunlar içerisinde bazan şişe tıpaları, eski çoraplar, mendiller, pertal ayakkabılar bile vardır. Belli olmaz, beğenmediğimiz bu şeyler, bir gün bakarsınız, müthiş işe yararlar ve o adamın, yahut şirketin akla hayale gelmiyecek derecede bir para kazanmasına sebep olurlar.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-695-4

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB-695-4

Eminönü halkevlileri Ankara yolunda

Halkevleri yıldönümü olan 20 şubatta kompozitör Ahmet Adnan Saygın'ın eseri (Bir Orman Masalı) isimli 6 tabloluk feeri baleyi temsil etmek üzere Eminönü Halkevimizin bediî raks elemanlarından 40 kişiyi mütecaviz bir kafile öğretmenleri Bayan Arzamanova ile birlikte dün akşamki ekspresle Ankaraya hareket etmişlerdir. Ankara Halkevinde 2 müsamere verip döneceklerdir.

Haydarpaşa garı arkadaşlarını uğurlamıya gelmiş olan Halkevlilerle dolmuştu. Tren büyük bir neş'e ve alkış arasında hareket etmiştir.

Yukarıdaki resim Halkevlilerin Ankaraya hareketleri esnasında alınmıştır.

Et 360 kuruş

(1 inci sahifeden devam)

olmadığı yine kendi içlerinden ve bu işlerden anlıyanlar tarafından ısrarla söylenmektedir.

Şehrin umumî et istihlâki 2000 - 2500 arasındadır. Celeplerin ayakta hayvan satışı fiyatlarını yükseltmesi üzerine toptancı kas[illegible]r mukavemet ederek et almamıya karar vermişlerse de bu vaziyet daha fazla devam edememiştir. Çünkü bir taraftan okullar, diğer taraftan muhtelif müesseseler müteahhitleri kasapları sıkıştırmıya başlamışlardır.

Nihayet dün Mezbahada 400 hayvan kesilmiştir. Tabiatile bu miktar şehrin ihtiyacını karşılamaktan çok uzaktır. Bu yüzden birçok semtlerde pahalı da olsa et bulmak imkânı kalmamıştır.

Dün vaziyet hemen hemen ıslah edilmiş bir hale girerek Mezbahada 1800 koyun, 200 büyük baş hayvan ve 800 de kuzu kesilmiştir. Görülüyor ki şehrin âzamî ihtiyacı olan 2500 kesimlik hayvandan 300 fazla olarak 2800 kesim yapılmıştır.

Buna rağmen fiyatlar yine her tarafta en yüksek haddini muhafaza etmiye devam etmiştir. Perakende olarak dün muhtelif semtlerde karamanın kilosu 280, kıvırcık 340, 360, pek az miktarda bulunan dağlıç da 300 kuruştan satılmıştır.

Borsada canlı olarak satılan hayvanlar da kilo itibarile şu fiyatlarla satılmıştır. Koyun 115 - 150, kuzu 155 - 187, sığır 75 - 115, manda 60-90 arasında. Kasaplar canlı olarak hesap edilen bu fiyatların dükkânda müşteriye verilir bir hale getirilmesi için yüzde yüz nisbetinde bir zam kabul etmektedirler.

Belediye pahalılık vaziyetini ehemmiyetle tetkik etmektedir. İşin iç yüzünde ihtikâr ve fırsattan istifade gibi gayrimeşru sebepler bulunduğu muhakkak görülmektedir. Belediye İktısat Müdürlüğü iki gündenberi Mezbahaya gönderdiği tahkikat heyetine meseleyi tetkik ettirmektedir. Suiniyet sahipleri ve suçlu görülenler Millî korunma mahkemesine verileceklerdir.

Yukarıda da izah ettiğimiz gibi dün şehirde bol miktarda hayvan kesildiği halde fahiş fiyatlar el'an ayni seviyede bulunmaktadır. Bunun sebep ve hikmetini sorduğumuz alâkadar bir zat ise şu garip cevabı vermiştir: «Fiyatlar bir kere yükselmiştir. Kolay kolay indirilemez. Birkaç gün bu vaziyete katlanmak lâzımdır.» Bizim bu cevapta anlıyamadığımız ve hiçbir kimsenin de anlıyamıyacağını tahmin ettiğimiz cihet ortada bir hadsiz pahalılık olduğu ve bunun illeti de meydanda bulunduğu halde sırf indî mülâhazalarla bu pahalılığın seyyiesini çekmiye mecbur bulunduğumuz zihniyetidir. Halbuki halkın en mübrem ihtiyacını hudutsuz kazançlarına âlet eden muhtekirlere bir dakikalık olsun fırsat vermemek, en keskin ve süratli silâhlarla mukabele etmek lâzım geldi midir?

Günün yazısı

Finlândiya münferit sulh yapabilir mi?

(Başmakaleden devam)

başta İngiltere ve Fransa gibi zengin milletler olmak üzere hepsi borçlarını ödemekten kaçındıkları halde yalnız küçük Finlândiya borcunu, her taksit vakti geldikçe günü gününe sonuna kadar ödemek dürüstlüğünü ve mertliğini göstermişti. İşte üç dört büyük ve çok zengin Avrupa milletinin taahhütlerini ifa husus undaki zâflarına mukabil, küçük Finlândiyanın bilâkis taahhütlerine son derece sadakat göstermiş olması idi, ki Amerikalıların bu millete karşı samimî surette sevgi ve saygı beslemelerine saik olmuştu.

Bu harbin bidayetindeki Rus taarruzuna gelince, bu taarruz o zaman Amerika efkârı umumiyesini galeyana getirmiş ve Amerikalılar Finlândiyaya fiilen yardım için ellerinden geleni yapmağa karar vermişlerdi. Fakat bu yardım daha vuku bulmadan, Finlândiya nihayet müthiş bir sayı ve silâh üstünlüğünün karşısında zebun olarak müsalâha yapmak mecburiyetinde kalmıştı.

İşte bugün Amerikanın ikide birde Rusya ile sulh yapmağa icbar eylemek istediği Finlândiyaya karşı üç sene evvel hisleri ve düşünceleri böyle idi.

Bugün vaziyette büyük bir değişiklik vardır. Amerika Rusyanın dostu, hattâ harp bakımından müttefiki olmuştur. Üç sene evvel Rusyaya karşı Finlândiyaya silâh vermek istiyen Amerika bugün Finlândiyayı, Rusya ile sulh yapmağa icbar etmekte, yapmazsa münasebatı kesmekle tehdit eylemektedir.

İşte Finlândiyanın vakit vakit sulh yapacağı hakkındaki şayialar kısmen de bu Amerika müdahalesi yüzünden zu-

SON HABERLER

Dahiliye Vekili zelzele felâketini izah ediyor

(Birinci sahifeden devam)

Bu defaki zelzelenin mümeyyiz vasıflarından biri de nüfus zayiatının daha ziyade köylerimizde oluşudur. Bu rakam, maatteessüf yüksektir. Köylerdeki ağır yaralılar da kasabalardakiler gibi peyderpey merkezlere alınarak yatırılmış ve icabına göre Ankara veya İstanbula gönderilmiştir. Buralarda açıkta kimse bırakılmamış, iaşe işi tanzim edilmiştir. Mahallî vazifedar hükûmet memurlarile garnizon komutanları halkla elele vererek bu içtimaî yaranın her çeşit ıztırabını hafifletmiye çalışıyorlar. Bu hususta hem merkezden ve hem de halk yardımından geniş mikyasta faydalanıyorlar. Maddî hasarın giderilmesi tabiî bir zaman meselesidir. Fakat ben bu defa Hendek'i ve Adapazarını gördükten sonra bunun da üzüntü verecek kadar uzun olmıyacağına kanaat getirdim.

Gerek Hendek'in, gerek Adapazarının dün ve bugün tekmil çarşı ve mahallelerini dolaştım. Her iki kasabayıda yakın birzelzele geçirmiş bir kasaba manzarasından tamamen uzak buldum ve halkımızın hayat ve kalkınma kudretine hayran oldum. Hendek ve Adapazarında halkımızı, simasında hiçbir harabi eseri kalmamış kasabalar sokaklarında ve aynı zamanda bol mahsul almış olmanın neşesi içinde buldum. Ve komşu Bolu'luların da pek yakında ayni hayatiyeti göstereceklerine inandım ve sevindim.»

BURSADA ZELZELE

Bursa, 9 (TASVİR) — Burada saat 21,55 te çok şiddetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Halk son zelzelelerin verdiği büyük korku ve heyecan içinde sokaklara fırlamış, sinemalar, kahvehaneler ve oteller boşanmıştır. Hiçbir hasar ve zayiat yoktur. Yalnız bazı kahvehanelerin camları dışarıya fırlıyan halk tarafından kırılmıştır.

DAHİLİYE VEKİLİ DÜZCEDE

Düzce, 9 (A.A.) — Dahiliye Vekili 7 şubatta Düzceye gelmiş ve zelzeleden ağır hasar gören müessese ve mahalleri gezmiştir. Vekil bundan sonra kaymakamlık çadırında mahalle mümessillerini kabul ederek halkın dilek ve ihtiyaçlarını dikkat ve alâka ile dinlemiştir. Felâketzedelerin iskân ve iaşe durumu hakkındaki tedbir ve tertipleri teferruatile inceliyerek icabeden direktifleri vermiştir. Geceyi Düzcede geçiren Vekil sabahleyin tetkiklerini ikmal ederek saat 13 te Adapazarına hareket etmiştir.

YARDIMLAR

Ankara, 9 (A.A.) — Son yer depreminden müteessir olan yurtdaşlara vilâyetler, müesseseler ve şahıslar tarafından aşağıdaki bağışlar yapılmıştır:

İstanbulda Küçük Deniz Motörleri Nakliyat Birliğinden 100, İstanbulda Bay Ahmet Sait Onuktan 100, İstanbulda Bay Rifat Akyoldan 50, İstanbulda Bay Vitman ve şeriki Bayer acentesinden 200, İstanbulda Beyoğlu Klübü âzalarından 300, İstanbulda Ethem Pertev ve şeriki tarafından 250, İstanbulda Ali Aktar tarafından 750, Ankarada ismini vermiyen Türkiyedeki İngilizlerden 63, Ankarada Türk Maarif Cemiyeti ilk kısım 4 A talebelerinden 54, Ankarada Temyiz âzasından Bay Nuri König'den 50, Ankarada İrfan Demiralp'tan 50, Muğladan 1.019, Bayındırdan 1.924, Bodrumdan 126, Karacasu'dan 117, Meriçten 200, Urfa parti ve ilkokul talebeleri tarafından 315 lira.

RTB-695-5

★

Bandırma, 9 (TASVİR) — Şehrimiz Halkevi, temin ettiği bir vagon unu son zelzele felâketzedeleri için Kızılay emrine vermiştir.

Bayan Mevhibe İnönü

(1 inci sahifeden devam)

lunmuşlardır. Profesör bu konserde birçok kıymetli parçalarla beraber Bethoven'in 5 inci piyano konsertosu

Alman konsolosluk memurlarından biri

(1 inci sahifeden devam

ren isminde bir zat Müttefikler safına iltihak etmiştir.

24 yaşında olan Erich Vermehren tanınmış Alman kadın muharrirlerinden Vera Vermehren'in oğludur. Erich Vermehren İlkkânun 942 de Türkiyeye gelerek o tarihten itibaren Türkiyedeki Alman İstihbarat servisi reisi doktor Paul Leverkueh'ün emri altında çalışmaktaydı.

Erich Vermehren'in refikası 34 yaşında olan kontes Elizabeth Vermehren Alman Büyük Elçisi von Papen'in kuzinidir.

Erich Vermehren'le refikası halihazırda sağ ve salim olarak İngiliz toprağında bulunuyorlar. Müttefikler safına iltihak eden bu Alman diplomatı, bugünkü Alman rejiminin takip ettiği dahilî tedhiş hareketlerinden nefret ettiğinden müttefikler safına geçerek hür ve demokratik bir Almanya uğrunda çarpışmak niyetinde olduğunu beyan etmiştir.

Türkiyedeki Alman mahfilleri, Erich Vermehren'in intihar ettiğine dair şayialar ortaya çıkarmışlarsa da bunun tamamile asılsız bir haber olduğu anlaşılmıştır.

T. P. AJANSINA GÖRE

Ankara, 9 (T.P.) — İstanbul Alman başkonsolosluğu büro memurlarından 24 yaşındaki Dr. Erich Vermehren birkaç gün evvel karısile birlikte yabancı bir memlekete kaçmıştır. Yapılan tahkikat neticesinde mumaileyhin askerliğini yapmamak maksadile ve mühim bir miktar devlet parasını zimmetine geçirerek firar ettiği tesbit edilmiştir. Dr. Vermehren'in diplomatik bir vazifeyi haiz olduğu veya bugünkü Alman rejimini düşürmeği istihdaf eden bir teşkilâtın mevcut olduğuna veya ona mensup olduğuna dair düşman basınında çıkan bütün haberlerin hiçbir asıl ve esası yoktur.

Ankara, 9 (TASVİR) — Birkaç gün evvel İstanbul Alman başkonsoloshanesi memurlarından Dr. Vermehren karısile beraber hudutlarımız haricinde bulunan bir memlekete iltica etmiştir. Dr. Vermehren Alman başkonsolosluğunda hukuk müşaviri olarak bulunmakta idi.

Mumaileyhin 80,000 liralık bir ihtilâs yüzünden bu harekete tevessül ettiği zannolunmaktadır.

SULH ŞAYİALARININ ASLI YOK

Dün sabah intişar eden gazetelerdenbiri bundan bir müddet evvel şehrimize Alman propaganda nezareti mensuplarından salâhiyetli bir şahsın gelmesinin ve Almanyanın Ankara Büyük Elçisi von Papen'in ayni tarihte İstanbulda bulunmasının ve müteakiben Bursaya gitmiş olmasının bazı sulh şayialarına yol açtığını yazmakta idi. Alman Büyük Elçisi Bursadan şehrimize dönmüş ve Ankarayaya gitmiştir.

Çıkarılan bu kabil şayiaların hiç bir asıl ve esasa istinat etmediği alâkadarlarca söylenmektedir.

Nettunoda Alman taarruzu başladı

(1 inci sahifeden devam

lerini toplamalarını kolaylaştırmıştır. Müttefiklerle Almanların topladıkları bu kuvvetlerin çok büyük oldukları tahmin edilmektedir. Almanların bu bölgeye kadar getirdikleri beş tümenin hangi kuvvetlerden teşekkül ettiği tesbit olunmuştur.

Kesserling, Romaya ve Romanın cenubundaki münakalâta Müttefikler tarafından yöneltilen tehdidi önlemek maksadile elinde bulunan tank kuvvetlerini israf edecek bir şekilde kullanmaktadır. Cassino'nun gerisinde beşinci ordu kesiminde Almanlar, Amerikan kıtalarını Roma - Casilina yolundan ayıran son kilometre toprağı ellerinde tutmak için ümitsiz bir surette harbetmektedirler.

Muharebe şimdi Hageur manastırının yamaçlarına doğru sirayet etmektedir. Amerikalılar burada Nassino manastırına birkaç yüz metre yaklaşmış bulunmakta ve buradan Casilina'yı görmektedirler.

ROMA CİVARINA YAPILAN HAVA AKINLARI

vesair çok küçük kasabalar üzerine ağır hava akınları yapılmıştır. Bazı yerlerde halk arasında ağır kayıplar olmuştur. Umumi ve hususi binalarda büyük tahribat vardır. Floransa üzerine ya-

Finlândiyaya ültimatom

(Birinci sahifeden devam)

Hariciye Nazırı C. Hull'in bir demecine göre, Finlandiyanın Vaşington orta elçisi memleketinin durumunda bir değişiklik olmadığını bildirmiştir. Fin elçisi Helsinki şehri hava akınları neticesinde yerle bir olsa dahi Finlandiyanın teslim olmıyacağını belirtmiştir.

PRAVDANIN FİNLERE AGIR BİR İHTARI

Moskova, 9 (A.A.) — Pravda gazetesi başmakalesinde Helsinkiye yapılan hava akınlarının bundan sonra indirilecek daha ağır ve daha tahripkâr darbelere bir başlangıç teşkil ettiğini yazmaktadır. Finlândiyanın toprak taleplerine telmih eden Pravda şunları yazmaktadır:

«Finlandiyanın iştihası büyük olduğu muhakkaktır. Bu memleket Leningradı, Leningraddan Ladoga gölüne uzanan boğazı ve Onega gölünü istiyor. Fin haydutları hudutlarını Rus istilâsına karşı müdafaa edeceklerini söylemek cüretini gösteriyorlar, onların, kızılordunun Helsinki bölgesindeki Rusya hudutlarını müdafaa edecek kabiliyete tamamile malik olduğunu öğrenecekleri zaman yaklaşmıştır. Fin haydutlarının Rusyaya karşı işledikleri cinayetin cezasını çekecekleri saat yakındır.»

HELSİNKİ BOŞALTILIYOR

Londra, 9 (RADYO) — Helsinkinin tahliyesi bugün başlamıştır. Halk, el çantalarından başka bir şey almadan şehri terketmektedir.

FİNLANDİYAYA KARŞI GENİŞ RUS HAZIRLIGI

Stokholm 9 (A.A.) — Moskova ve Vaşington tarafından Finlere iki ihtar yapıldığına dair verilen haberlere şimdi de kızılordunun Finlândiyaya karşı bir kara ve deniz hareketi yapmak için hazırlıklarını tâcil ettiğine dair gelen bir haber de ilâve edilmektedir.

Zannedildiğine göre, Birleşik Amerika Finlandiya hükûmetine, Rusya ile ayrı bir sulh imzalamadığı ve Almanlara yardım etmekten vaz geçmediği takdirde Finlândiya bozguna uğradıktan sonra Amerikadan hiçbir yardım beklememesi lâzım geldiğini bildirmiştir.

Söylendiğine göre Vaşingtondaki Fin Elçiliğinin sözcüsü Cordell Hull'ün beyanatını öğrendikten sonra Helsinki tamamile tahrip edilse bile Finlerin teslim olmıyacaklarını söylemiştir.

İzvestia gazetesi Finlere yakında harbin çok uzamış olmasından dolayı pişman olacaklarını ihtar etmiştir.

İyi haber alan bir tefsirci dün akşam Stokholmda beyanatta bulunarak Finlândiyanın mart ayına kadar harpten çıkacağına inanmak için çok sebepler mevcut olduğunu söylemiştir.

Londra 9 (R.S.) — Stokholmdan gelen Finlandiya sulhuna dair haberler hakkında, Londra resmî sözcüleri az alâka göstermektedirler. Bu hususta şöyle denmektedir: Anlaşılan Finlandiyada sulh hareketi gittikçe artmaktadır. Maamafih ilk adımın Moskova tarafından atılması beklenmektedir. Bu düşünce tamamile hayalden ibarettir.

Finlandiyalılar sulh veyahut mütareke istiyorlarsa bizzat kendileri müracaat edebilirler. Fazla tereddüde düştükleri takdirde, şartların daha ağır olacağı âşikârdır.

GÖNÜL HİKÂYELERİ
Çıktı.
4 renkli nefis bir kapak tanınmış hikâyecilerimizin hikâyeleri
Her yerde 25 kuruş

Edebiyat 1943 Yılının hikâyeleri

— 3 —

Naim H. Tirali

1943 senesi hikâyecilik bakımından oldukça zengin geçmiştir. Neşrettiğimiz bu tetkik yazısında 1943 senesi içinde neşredilen hikâye kitaplarının kısa fakat özlü bir tetkikini bulacaksınız.

X ABDULLAH EFENDİNİN RÜYALARI — Ahmet Hamdi Tanpınar'ın hikâye kitabı, hakkında en fazla yazı yazılan bir eserdir. İlk iki hikâye, muharririn edebiyatımızın en bâkir mevzularından birinde muvaffakiyetle yürüdüğünü gösteriyor. Abdullah Efendinin başından geçenleri anlatmıya ne lüzum var? Gayri şuurun hükümran olduğu rüya âlemi... Rabıtasız hareketler... Rüyadaki adamı Ahmet Hamdi Tanpınar, «Ülkü» dergisinin yeni seri 50 nci sayısındaki «Şiir ve Rüya» adlı özlü yazısında bakın ne güzel anlatıyor:

«Yaşadığı âlemde had ve adet fikirleri yoktur. Onun için benliği sayısızdır. Her kımıldanışında ölümün derinliğinden yeni bir şey çekiyor ve her nefes alışında ona birçok şey iade diyor. Kulağile duyuyor, nabzile işitiyor, şuur ve muhakeme melekeleri ilga edildiği için, bütün sonsuzlukla, perdesiz olarak konuşuyor.

Zaman mefhumu artık onun için yoktur. Saniyeler bu gölgeler âleminde ebediyet kadar uzundur, yahut daha iyisi, mahsus ve münfail yaratıcısı olduğu bu dünyada tasavvur kendi başına bir andır.

Mücerredin terkibi yaşıyor.»

Hikâyede de Abdullah Efendi tek değil, birçok varlık. Hattâ hikâye de şöyle nihayet buluyor: «Fakat kirli bir sabahın aydınlattığı yolda ne billûr sürahi parçası, ne de küçük su birikintisi vardı. Sadece son derece mustarip ve yorgun halli bir adamın ağır adımlarla köşeyi döndüğünü gördü. Ona öyle geldi ki bu kendisi, yani Abdullah Efendi idi.»

Diğer hikâyelerin isimleri: Geçmiş Zaman Elbiseleri - Bir Yol - Erzurumlu Tahsin - Evin Sahibi.

Kitabın bütün hikâyeleri kuvvetli. Lâkin Ahmet Hamdi Tanpınar üstadımızın üslûbu bazan çok ağırlaşıyor. İnsan âdeta nefes alamıyor. Şiirlerinde de görülen müphemiyetlerden kurtulamadıkça, Ahmet Hamdi Tanpınar herkesin zevkle okuyacağı bir muharrir, bir sanatkâr olamıyacaktır.

XI HA GAYRET HASİP EFENDİ — Kemal M. Altınkaya'dan artık meçhul bir muharrir gibi bahsedemeyiz. «Bizim Mahalle» ve «Adam Sen de» romanları muellifinin üslûbundaki akıcılık, anlatışındaki ustalık, (Kemal M. Altınkayanın) pek genç bir muharrir olmadığını gösteriyor.

Ahmet Halit Kitabevi'nin, yirminci yıl münasebetile yayınlamağa başladığı «Millî Romanlar ve Hikâyeler Serisi» nin (8) inci kitabını teşkil eden bu eser üç büyük hikâyeden müteşekkildir: Ha Gayret Hasip Efendi - Hasan Beyin Başına Gelenler - Ben Sana Bir Şey Söyliyeyim mi?

Birinciyi, bir daire mümeyyizinin ağzından dinliyoruz. Evrak şefi Hasip Efendi ufak tefek bir adamdır. Annesinin de biricik çocuğu. Nihayet annesinin isteğile, kırkından sonra bir helâl süt emmişi ile evlenir. Fakat evlilikte şiir bile arayan Hasip Efendinin, iki yakası bir araya gelemiyor. Meğer, adamcağız kayınpederinin evinin masrafını da kendisi görüyormuş da haberi yokmuş. Karısının günü yaklaşınca da evden başlarlar doğacak sâbi için alınması lâzım gelen eşyaları istemeğe. Netice. Netice feci. Hasip Efendinin âkıbetini, mümeyyize annesi şöyle haber veriyor.

«Hasipçiğim dün öğleyin mahalleye gelir. Önüne gelene bir takım kumaşlardan bahseder.. Dört metre şu, beş metre bu... Çoluk çocuk arkasına takılır. Zavallı evlâtçığım aklını oynatmış, Bakırköyüne götürdüler.»

İkinci hikâyede, uzun zaman işsiz kalan Fazıl Tıknazoğlunun yeni bir

bir parça karanlık. «Son Hikâye» de tatmin etmiyor. Belli ki müşahedeye dayanmıyan, hayalî bir şey.

Fakat, hikâyelerin sonlarındaki tarihlere bakınca görüyoruz ki, muharrir yıldan yıla olgunlaşmaktadır. Bu daimî terakki, sevindirici bir hâdisedir.

XIII AKŞAMLAR İÇİNDE — İsmine bakıp da, romantik bir hikâye ile başlanmış bir kitap zannetmeyin. «Akşamlar İçinde». Yani Akşam gazetesinin eski nüshaları içinde. Hâtemi Senih Sarp, kitabının önsözünde hikâyeleri hakkında okuyucuyu aydınlatıor:

«Bunların hemen birçoğu, 1922 - 26 yılları arasında, «Akşam» da H. S. imzasile yazılmış yazılardır.

Beni yakından tanıyan birkaç dostun tavsiesile, bunları, senelerden sonra, bir araya getirmek için, tekrar göz gezdirdiğim zaman, bir virgül bile değiştirmedim; ve onların — bu kadar yıl evvelki — saflıklarile karşılaşmak, beni, boyuna değişen insanda, sabit kalan hangi unsurdur, diye düşündürdü...»

Hikâyelerin isimleri: Kırılmış Testi - Hazin Bir Çift - Kızmayın Bana - Köylü Kızı - Yalovada Bir Gece - Köy Hasreti - Kırılan Gurur - Eski Bir Gece - Beni unutunuz - Kaybedilmiş saadet - Minik Kedi - Son Karar - Unutulmuş - Son Mektup - Gurbet Akşamı - Meçhul Tanıdık - Yıllardan Sonra - Uğursuz Zincir - Fındık Dalları - Leylâ.

«Akşamlar İçinde» Ahmet Halit Kitabevinin «Millî Romanlar ve Hikâyeler Serisi» nin (6) ncı kitabıdır. Gazete hikâyesi deyip geçmiyelim. Hâtemî Senih Sarp'ın hikâyeleri, edebî bir lisanla yazılmış ve yer yer fikirlerle yüklüdür.

XIV SEL GELİYOR — «Cenup» isimli şiir kitabile imzasını tanıtan Baki Süha Edipoğlu, son yıllarda «Cumhuriyet» gazetesinde yazdığı küçük hikâyeleri «Sel Geliyor» adlı bir kitap halinde toplamıştır. Kitabı birkaç kitapçıya sordum, haberleri yok. İstanbulda yayımlanan bir kitabın aranıp bulunamaması, bu işlerle uğraşanların ne derece lâkayıt olduklarını gösteren tam bir misaldir. Onun için, burada bu kitaptan daha fazla bahsedemiyeceğim için müteessirim.

Kitap, gazete ve mecmuaların istenilen yerde bulunamaması, bizim ezelî dertlerimizdendir. Bilhassa fikir mecmualarını bayilerin dağıtmak istememeleri memleket kültürünün bünyesini sarsan bir cihettir. «Verim» isimli fikir dergisinin bayiler tarafından kötü karşılanışı çok yeni bir hâdisedir. Bu böyle olduğu halde, alâkadar makamlar dağıtma işini bir düzene koymamakta ısrar mı ediyorlar? Muntazam teşkilâtsızlık yüzünden bu işte de ihtikârın alıp yürüdüğüne inanmamız gerekmektedir.

NETİCE: Hikâyeciliğimiz, inkâr kabul etmez bir inkişaf safhasındadır. İstikbali doğuracak genç imzalar hiç de azımsanmıyacak bir yekûn tutuyorlar: Cahit Beğenç, İhsan Devrim, Salim Şengil, Turgut Evren, Zeynel İlhan.

Diğer taraftan, kıymetleri takdir edilmiş hikâyecilerimiz de eser vermiye devam etmeliler ki, gençlere de önayak olabilsinler. Fakat «Telli Kavak» la çok şeyler vâdeden Samim Kocagöz iki yıldır susuyor. Yoksa ümitlerimiz boşa mı çıkacak?

Naim H. TİRALİ

Macar - Alman münasebatı

(Birinci sahifeden devam)

manların muvafakatlarını elde etmeğe uğraşıyorlar. Buna mukabil Almanlar, kendi harp [illegible] mütecaviz bir kafile öğretmenleri Bayan Arzamanova ile birlikte dün akşamki ekspresle Ankaraya hare-

Yukarıdaki resim Halkevlilerin Ankaraya hareketleri esnasında alınmıştır.

Et 360 kuruş

(1 inci sahifeden devam)

olmadığı yine kendi içlerinden ve bu işlerden anlıyanlar tarafından ısrarla söylenmektedir.

Şehrin umumî et istihlâki 2000 - 2500 arasındadır. Celeplerin ayakta hayvan satışı fiyatlarını yükseltmesi üzerine toptancı kasaplar mukavemet ederek et almamıya karar vermişlerse de bu vaziyet daha fazla devam edememiştir. Çünkü bir taraftan okullar, diğer taraftan muhtelif müesseseler müteahhitleri kasapları sıkıştırmıya başlamışlardır.

Nihayet dün Mezbahada 400 hayvan kesilmiştir. Tabiatile bu miktar şehrin ihtiyacını karşılamaktan çok uzaktır. Bu yüzden birçok semtlerde pahalı da olsa et bulmak imkânı kalmamıştır.

Dün vaziyet hemen hemen ıslah edilmiş bir hale girerek Mezbahada 1800 koyun, 200 büyük baş hayvan ve 800 de kuzu kesilmiştir. Görülüyor ki şehrin âzamî ihtiyacı olan 2500 kesimlik hayvandan 300 fazla olarak 2800 kesim yapılmıştır.

Buna rağmen fiyatlar yine her tarafta en yüksek haddini muhafaza etmiye devam etmiştir. Perakende olarak dün muhtelif semtlerde karamanın kilosu 280, kıvırcık 340, 360, pek az miktarda bulunan dağlıç da 300 kuruştan satılmıştır.

Borsada canlı olarak satılan hayvanlar da kilo itibarile şu fiyatlarla satılmıştır. Koyun 115 - 150, kuzu 155 -187, sığır 75 - 115, manda 60-90 arasında. Kasaplar canlı olarak hesap edilen bu fiyatların dükkânda müşteriye verilir bir hale getirilmesi için yüzde yüz nisbetinde bir zam kabul etmektedirler.

Belediye pahalılık vaziyetini ehemmiyetle tetkik etmektedir. İşin iç yüzünde ihtikâr ve fırsattan istifade gibi gayrimeşru sebepler bulunduğu muhakkak görülmektedir. Belediye İktısat Müdürlüğü iki gündenberi Mezbahaya gönderdiği tahkikat heyetine meseleyi tetkik ettirmektedir. Suiniyet sahipleri ve suçlu görülenler Millî korunma mahkemesine verileceklerdir.

Yukarıda da izah ettiğimiz gibi dün şehirde bol miktarda hayvan kesildiği halde fahiş fiyatlar el'an ayni seviyede bulunmaktadır. Bunun sebep ve hikmetini sorduğumuz alâkadar bir zat ise şu garip cevabı vermiştir: «Fiyatlar bir kere yükselmiştir. Kolay kolay indirilemez. Birkaç gün bu vaziyete katlanmak lâzımdır.» Bizim bu cevapta anlıyamadığımız ve hiçbir kimsenin de anlıyamıyacağını tahmin ettiğimiz cihet ortada bir hadsiz pahalılık olduğu ve bunun illeti de meydanda bulunduğu halde sırf indî mülâhazalarla bu pahalılığın seyyiesini çekmiye mecbur bulunduğumuz zihniyetidir. Halbuki halkın en mübrem ihtiyacını hudutsuz kazançlarına âlet eden muhtekirlere bir dakikalık olsun fırsat vermemek, en keskin ve süratli silâhlarla mukabele etmek lâzım değil midir?

Diğer taraftan Belediye, istihsal mıntakalarile de doğrudan doğruya muhabereye başlamıştır. Bilhassa Erzurum ve havalisinde bulunan hayvan miktarı sorulduğu gibi mevcut malların süratle nakli için de tedbirlere tevessül edilmiştir. Buralardan henüz kat'î cevaplar gelmemekle beraber Erzuruzda sevkedilmek üzere 50 bin hayvan bulunduğu söylenmektedir. Kış aylarında deniz yolile bunların gönderilmesi kabil olmadığından bilhassa trenlerden istifade edilecektir.

Devlet Demiryolları idaresi bu hayvanların İstanbula nakli için her celebe üç vagon tahsis etmiştir. Bunların yükletilmesi için her celebe iki ayda bir sıra gelmektedir. 50 - 60 celep bu suretle hayvanları İstanbula kısa bir müddet içerisinde ve devamlı bir şekilde nakledebileceklerdir. Şehrin et ihtiyacının bu suretle karşılanacağı ümit edilmektedir.

Devlet Denizyollarının Aksu vapuru cumartesi günü şehrimize 1480 koyun, Karadeniz vapuru 310 koyun, 307 sığırla ayni günde limanımıza gelecektir. Tarı vapuru da Trabzonda bulunan 1200 koyunla Hopadan yüklettiği 50 sığırı birkaç gün sonra şehimize getirecektir.

Bu hayvanlar geldikten sonra et fıkdanı kalmıyacağı muhakkak görülmektedir.

Günün yazısı

Finlândiya münferit sulh yapabilir mi?

(Başmakaleden devam)

başta İngiltere ve Fransa gibi zengin milletler olmak üzere hepsi borçlarını ödemekten kaçındıkları halde yalnız küçük Finlândiya borcunu, her taksit vakti geldikçe günü gününe sonuna kadar ödemek dürüstlüğünü ve mertliğini göstermişti. İşte üç dört büyük ve çok zengin Avrupa milletinin taahhütlerini ifa hususundaki zâflarına mukabil, küçük Finlândiyanın bilâkis taahhütlerine son derece sadakat göstermiş olması idi, ki Amerikalıların bu millete karşı samimî surette sevgi ve saygı beslemelerine saik olmuştu.

Bu harbin bidayetindeki Rus taarruzuna gelince, bu taarruz o zaman Amerika efkârı umumiyesini galeyana getirmiş ve Amerikalılar Finlândiyaya fiilen yardım için ellerinden geleni yapmağa karar vermişlerdi. Fakat bu yardım daha vuku bulmadan, Finlândiya nihayet müthiş bir sayı ve silâh üstünlüğünün karşısında zebun olarak müsalâha yapmak mecburiyetinde kalmıştı.

İşte bugün Amerikanın ikide birde Rusya ile sulh yapmağa icbar eylemek istediği Finlândiyaya karşı üç sene evvel hisleri ve düşünceleri böyle idi.

Bugün vaziyette büyük bir değişiklik vardır. Amerika Rusyanın dostu, hattâ harp bakımından müttefiki olmuştur. Üç sene evvel Rusyaya karşı Finlândiyaya silâh vermek istiyen Amerika bugün Finlândiyayı, Rusya ile sulh yapmağa icbar etmekte, yapmazsa münasebatı kesmekle tehdit eylemektedir.

İşte Finlândiyanın vakit vakit sulh yapacağı hakkındaki şayialar kısmen de bu Amerika müdahalesi yüzünden zuhur ediyor zannındayız.

Bu şayialara rağmen Finlândiyanın Almanyadan ayrılarak yalnız başına Rusya ile sulh yapacağına inanmak güçtür. Çünkü bir kere Finlândiyalıların çok maruf olan namuskârlıkları ve mertlikleri, böyle müttefiklerini yarı yolda bırakmağa mânidir. Diğer taraftan, siyaset icabı dostluk ve vefakârlık alâkaları, garplıların itiyadı mucibince ayaklar altına alınsa da, Finlândiyalıların yalnız başlarına sulh yapabilmeleri imkân haricinde görünmektedir. Çünkü buna Almanların fiilen mümanaat edecekleri muhakkaktır.

Finlândiyalılar, müttefikinden ayrılarak münferit sulh yapmanın bir memleket için harbe devamdan daha çok felâketi mucip olduğunu İtalyanın başına gelen hallerle pek iyi görmektedir. Ortada böyle bir nümune varken herhalde Finlândiyalıların İtalyanların yaptıkları hatâyı tekrarlıyarak ayni âkıbete düşmekten çekinecekleri muhakkak nazarile bakılabilir.

TASVİRİ EFKÂR

kanaat getirdim.

Gerek Hendek'in, gerek Adapazarının dün ve bugün tekmil çarşı ve mahallelerini dolaştım. Her iki kasabayıda yakın birzelzele geçirmiş bir kasaba manzarasından tamamen uzak buldum ve halkımızın hayat ve kalkınma kudretine hayran oldum. Hendek ve Adapazarında halkımızı, simasında hiçbir harabi eseri kalmamış kasabalar sokaklarında ve aynı zamanda bol mahsul almış olmanın neşesi içinde buldum. Ve komşu Bolu'luların da pek yakında ayni hayatiyeti göstereceklerine inandım ve sevindim.»

BURSADA ZELZELE

Bursa, 9 (TASVİR) — Burada saat 21,55 te çok şiddetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Halk son zelzelelerin verdiği büyük korku ve heyecan içinde sokaklara fırlamış, sinemalar, kahvehaneler ve oteller boşanmıştır. Hiçbir hasar ve zayiat yoktur. Yalnız bazı kahvehanelerin camları dışarıya fırlıyan halk tarafından kırılmıştır.

DAHİLİYE VEKİLİ DÜZCEDE

Düzce, 9 (A.A.) — Dahiliye Vekili 7 şubatta Düzceye gelmiş ve zelzeleden ağır hasar gören müessese ve mahalleri gezmiştir. Vekil bundan sonra kaymakamlık çadırında mahalle mümessillerini kabul ederek halkın dilek ve ihtiyaçlarını dikkat ve alâka ile dinlemiştir. Felâketzedelerin iskân ve iaşe durumu hakkındaki tedbir ve tertipleri teferruatile inceliyerek icabeden direktifleri vermiştir. Geceyi Düzcede geçiren Vekil sabahleyin tetkiklerini ikmal ederek saat 13 te Adapazarına hareket etmiştir.

YARDIMLAR

Ankara, 9 (A.A.) — Son yer depreminden müteessir olan yurtdaşlara vilâyetler, müesseseler ve şahıslar tarafından aşağıdaki bağışlar yapılmıştır:

İstanbulda Küçük Deniz Motörleri Nakliyat Birliğinden 100, İstanbulda Bay Ahmet Sait Onuktan 100, İstanbulda Bay Rifat Akyoldan 50, İstanbulda Bay Vitman ve şeriki Bayer acentesinden 200, İstanbulda Beyoğlu Klübü âzalarından 300, İstanbulda Ethem Pertev ve şeriki tarafından 250, İstanbulda Ali Aktar tarafından 750, Ankarada ismini vermiyen Türkiyedeki İngilizlerden 63, Ankarada Türk Maarif Cemiyeti ilk kısım 4 A talebelerinden 54, Ankarada Temyiz âzasından Bay Nuri König'den 50, Ankarada İrfan Demiralp'tan 50, Muğladan 1.019, Bayındırdan 1.924, Bodrumdan 126, Karacasu'dan 117, Meriçten 200, Urfa parti ve ilkokul talebeleri tarafından 315 lira.

★

Bandırma, 9 (TASVİR) — Şehrimiz Halkevi, temin ettiği bir vagon unu son zelzele felâketzedeleri için Kızılay emrine vermiştir.

Bayan Mevhibe İnönü

(1 inci sahifeden devam)

lunmuşlardır. Profesör bu konserde birçok kıymetli parçalarla beraber Bethovenin 5 inci piyano konsertosunu da büyük bir muvaffakiyetle çalmış ve şiddetle alkışlanmıştır.

★

Eminönü Halkevinden: Değerli sanatkâr Dr. Gieseking'in 11 şubat 944 te Taksim Belediye gazinosunda vereceği müsamerenin biletleri çok az kalmıştır. Kaçırılmıyacak bir fırsattan istifadeyi ihmal etmeyiniz.

yetinde olduğunu beyan etmiştir.

Türkiyedeki Alman mahfilleri, Erich Vermehren'in intihar ettiğine dair şayialar ortaya çıkarmışlarsa da bunun tamamile asılsız bir haber olduğu anlaşılmıştır.

T. P. AJANSINA GÖRE

Ankara, 9 (T.P.) — İstanbul Alman başkonsolosluğu büro memurlarından 24 yaşındaki Dr. Erich Vermehren birkaç gün evvel karısile birlikte yabancı bir memlekete kaçmıştır. Yapılan tahkikat neticesinde mumaileyhin askerliğini yapmamak maksadile ve mühim bir miktar devlet parasını zimmetine geçirerek firar ettiği tesbit edilmiştir. Dr. Vermehren'in diplomatik bir vazifeyi haiz olduğu veya bugünkü Alman rejimini düşürmeği istihdaf eden bir teşkilâtın mevcut olduğuna veya ona mensup olduğuna dair düşman basınında çıkan bütün haberlerin hiçbir asıl ve esası yoktur.

Ankara, 9 (TASVİR) — Birkaç gün evvel İstanbul Alman başkonsoloshanesi memurlarından Dr. Vermehren karısile beraber hudutlarımız haricinde bulunan bir memlekete iltica etmiştir. Dr. Vermehren Alman başkonsolosluğunda hukuk müşaviri olarak bulunmakta idi.

Mumaileyhin 80,000 liralık bir ihtilâs yüzünden bu harekete tevessül ettiği zannolunmaktadır.

SULH ŞAYİALARININ ASLI YOK

Dün sabah intişar eden gazetelerdenbiri bundan bir müddet evvel şehrimize Alman propaganda nezareti mensuplarından salâhiyetli bir şahsın gelmesinin ve Almanyanın Ankara Büyük Elçisi von Papen'in ayni tarihte İstanbulda bulunmasının ve müteakiben Bursaya gitmiş olmasının bazı sulh şayialarına yol açtığını yazmakta idi. Alman Büyük Elçisi Bursadan şehrimize dönmüş ve Ankaraya gitmiştir.

Çıkarılan bu kabil şayiaların hiç bir asıl ve esasa istinat etmediği alâkadarlarca söylenmektedir.

Nettunoda Alman taarruzu başladı

(1 inci sahifeden devam

lerini toplamalarını kolaylaştırmıştır. Müttefiklerle Almanların topladıkları bu kuvvetlerin çok büyük oldukları tahmin edilmektedir. Almanların bu bölgeye kadar getirdikleri beş tümenin hangi kuvvetlerden teşekkül ettiği tesbit olunmuştur.

Kesserling, Romaya ve Romanın cenubundaki münakalâta Müttefikler tarafından yöneltilen tehdidi önlemek maksadile elinde bulunan tank kuvvetlerini israf edecek bir şekilde kullanmaktadır. Cassino'nun gerisinde beşinci ordu kesiminde Almanlar, Amerikan kıtalarını Roma - Casilina yolundan ayıran son kilometre toprağı ellerinde tutmak için ümitsiz bir surette harbetmektedirler.

Muharebe şimdi Hageur manastırının yamaçlarına doğru sirayet etmektedir. Amerikalılar burada Nassino manastırına birkaç yüz metre yaklaşmış bulunmakta ve buradan Casilina'yı görmektedirler.

ROMA CİVARINA YAPILAN HAVA AKINLARI

Roma, 9 (T.P.) — İngiliz ve Amerikan hava teşkilleri tarafından Roma civarında Fraskati, Vitorbe vesair çok küçük kasabalar üzerine ağır hava akınları yapılmıştır. Bazı yerlerde halk arasında ağır kayıplar olmuştur. Umumi ve hususi binalarda büyük tahribat vardır. Floransa üzerine yapılan bir akın esnasında tanınmış kadın sanatkâr Lina Cavallieri ölmüştür.

larını Rus istilasına karşı müdafaa edeceklerini söylemek cüretini gösteriyorlar, onların, kızılordunun Helsinki bölgesindeki Rusya hudutlarını müdafaa edecek kabiliyete tamamile malik olduğunu öğrenecekleri zaman yaklaşmıştır. Fin haydutlarının Rusyaya karşı işledikleri cinayetin cezasını çekecekleri saat yakındır.»

HELSİNKİ BOŞALTILIYOR

Londra, 9 (RADYO) — Helsinkinin tahliyesi bugün başlamıştır. Halk, el çantalarından başka bir şey almadan şehri terketmektedir.

FİNLANDİYAYA KARŞI GENİŞ RUS HAZIRLIGI

Stokholm 9 (A.A.) — Moskova ve Vaşington tarafından Finlere iki ihtar yapıldığına dair verilen haberlere şimdi de kızılordunun Finlândiyaya karşı bir kara ve deniz hareketi yapmak için hazırlıklarını tâcil ettiğine dair gelen bir haber de ilâve edilmektedir.

Zannedildiğine göre, Birleşik Amerika Finlândiya hükûmetine, Rusya ile ayrı bir sulh imzalamadığı ve Almanlara yardım etmekten vaz geçmediği takdirde Finlândiya bozguna uğradıktan sonra Amerikadan hiçbir yardım beklememesi lâzım geldiğini bildirmiştir.

Söylendiğine göre Vaşingtondaki Fin Elçiliğinin sözcüsü Cordell Hull'ün beyanatını öğrendikten sonra Helsinki tamamile tahrip edilse bile Finlerin teslim olmıyacaklarını söylemiştir.

İzvestia gazetesi Finlere yakında harbin çok uzamış olmasından dolayı pişman olacaklarını ihtar etmiştir.

İyi haber alan bir tefsirci dün akşam Stokholmda beyanatta bulunarak Finlândiyanın mart ayına kadar harpten çıkacağına inanmak için çok sebepler mevcut olduğunu söylemiştir.

Londra 9 (R.S.) — Stokholmdan gelen Finlandiya sulhuna dair haberler hakkında, Londra resmî sözcüleri az alâka göstermektedirler. Bu hususta şöyle denmektedir: Anlaşılan Finlandiyada sulh hareketi gittikçe artmaktadır. Maamafih ilk adımın Moskova tarafından atılması beklenmektedir. Bu düşünce tamamile hayalden ibarettir.

Finlândiyalılar sulh veyahut mütareke istiyorlarsa bizzat kendileri müracaat edebilirler. Fazla tereddüde düştükleri takdirde, şartların daha ağır olacağı âşikârdır.

GÖNÜL HİKÂYELERİ

Çıktı.

4 renkli nefis bir kapak tanınmış hikâyecilerimizin hikâyeleri

Her yerde 25 kuruş

Wandell Willkie

Tek Bir Dünya

Willkie'nin bu harp içinde Ortaşark Afrika, Türkiye, Rusya ve Çine yaptığı seyahatin intıbaları

BİR İKİ GÜNE KADAR ÇIKIYOR

Tasvir Neşriyatı

Mütercimi: Tefik Sadullah

anlatıyor:

«Yaşadığı âlemde had ve adet fikirleri yoktur. Onun için benliği sayısızdır. Her kımıldanışında ölümün derinliğinden yeni bir şey çekiyor ve her nefes alışında ona birçok şey iade diyor. Kulağile duyuyor, nabzile işitiyor, şuur ve muhakeme melekeleri ilga edildiği için, bütün sonsuzlukla, perdesiz olarak konuşuyor.

Zaman mefhumu artık onun için yoktur. Saniyeler bu gölgeler âleminde ebediyet kadar uzundur, yahut daha iyisi, mahsus ve münfail yaratıcısı olduğu bu dünyada tasavvur kendi başına bir andır.

Mücerredin terkibi yaşıyor.»

Hikâyede de Abdullah Efendi tek değil, birçok varlık. Hattâ hikâye de şöyle nihayet buluyor: «Fakat kirli bir sabahın aydınlattığı yolda ne billûr sürahi parçası, ne de küçük su birikintisi vardı. Sadece son derece mustarip ve yorgun halli bir adamın ağır adımlarla köşeyi döndüğünü gördü. Ona öyle geldi ki bu kendisi, yani Abdullah Efendi idi.»

Diğer hikâyelerin isimleri: Geçmiş Zaman Elbiseleri - Bir Yol - Erzurumlu Tahsin - Evin Sahibi.

Kitabın bütün hikâyeleri kuvvetli. Lâkin Ahmet Hamdi Tanpınar üstadımızın üslûbu bazan çok ağırlaşıyor. İnsan âdeta nefes alamıyor. Şiirlerinde de görülen müphemiyetlerden kurtulamadıkça, Ahmet Hamdi Tanpınar herkesin zevkle okuyacağı bir muharrir, bir sanatkâr olamıyacaktır.

XI HA GAYRET HASİP EFENDİ — Kemal M. Altınkaya'dan artık meçhul bir muharrir gibi bahsedemeyiz. «Bizim Mahalle» ve «Adam Sen de» romanları muellifinin üslûbundaki akıcılık, anlatışındaki ustalık, (Kemal M. Altınkaya'nın) pek genç bir muharrir olmadığını gösteriyor.

Ahmet Halit Kitabevi'nin, yirminci yıl münasebetile yayınlamağa başladığı «Millî Romanlar ve Hikâyeler Serisi» nin (8) inci kitabını teşkil eden bu eser üç büyük hikâyeden müteşekkildir: Ha Gayret Hasip Efendi - Hasan Beyin Başına Gelenler - Ben Sana Bir Şey Söyliyeyim mi?

Birinciyi, bir daire mümeyyizinin ağzından dinliyoruz. Evrak şefi Hasip Efendi ufak tefek bir adamdır. Annesinin de biricik çocuğu. Nihayet annesinin isteğile, kırkından sonra bir helâl süt emmişi ile evlenir. Fakat evlilikte şiir bile arayan Hasip Efendinin, iki yakası bir araya gelemiyor. Meğer, adamcağız kayınpederinin evinin masrafını da kendisi görüyormuş da haberi yokmuş. Karısının günü yaklaşınca da evden başlarlar doğacak sâbi için alınması lâzım gelen eşyaları istemeğe. Netice. Netice feci. Hasip Efendinin âkıbetini, mümeyyize annesi şöyle haber veriyor.

«Hasipçiğim dün öğleyin mahalleye gelir. Önüne gelene bir takım kumaşlardan bahseder.. Dört metre şu, beş metre bu... Çoluk çocuk arkasına takılır. Zavallı evlâtçığım aklını oynatmış, Bakırköyüne götürdüler.»

İkinci hikâyede, uzun zaman işsiz kalan Fazıl Tıknazoğlunun, yeni bir işe girinceye kadar geçirdikleri anlatılıyor. Bir parça acaip vakalar var.

Bu iki hikâyede de, muharrir, memur hayatını, müdürden odacıya kadar en realist bir kalemle resmetmiştir.

Üçüncü hikâye mizahî janrın çok güzel bir örneği. Pinti ve zararsız bir zengin delinin «Ben Sana Bir Şey Söyliyeyim mi?» diye başlayan traşları. Mahkeme faslı. Ve adlî tıptaki konuşmalar, v.s...

Kemal M. Altınkaya'dan tek dileğim: Eser.

XII TEPELİ — Yeni bir imza: Zeynel İlhan. Kitabında tam (12) hikâye var: Tepeli - Takla - Şaban - Puço Dede - Ahmet Dayı - Sıkıntı - Gazeteci - Üç No. lu Ev - Çakır - Tehlike - Muharrem - Son Hikâye.

Zeynel İlhan, gençler arasında en çok ümit verenlerdendir. Çünkü hikâyelerinde, ufak tefek tekrarlamalar ve ihmalkârlıklardan başka can sıkan nokta yok. (Canlı tipler yaratıyor. Dikkatimizi çeken tipler. Herhalde bu genç muharrir, Maksim Gorkiyi çok okuyor. Zira kahramanları Gorki'nin insanlarına tamamile benzemektedir. Tepeli ve arkadaşı Tevfik, Taklacı, Şaban, Puço Dede, Ahmet Dayı, Çakır, Muharrem ilh...

«Tepeli» hikâyesinin son kısmı, yucuyu aydınlatıyor:

«Bunların hemen birçoğu, 1922 - 26 yılları arasında, «Akşam» da H. S. imzasile yazılmış yazılardır.

Beni yakından tanıyan birkaç dostun tavsiyesile, bunları, senelerden sonra, bir araya getirmek için, tekrar göz gezdirdiğim zaman, bir virgül bile değiştirmedim; ve onların — bu kadar yıl evvelki — saflıklarile karşılaşmak, beni, boyuna değişen insanda, sabit kalan hangi unsurdur, diye düşündürdü...»

Hikâyelerin isimleri: Kırılmış Testi - Hazin Bir Çift - Kızmayın Bana - Köylü Kızı - Yalovada Bir Gece - Köy Hasreti - Kırılan Gurur - Eski Bir Gece - Beni unutunuz - Kaybedilmiş saadet - Minik Kedi - Son Karar - Unutulmuş - Son Mektup - Gurbet Akşamı - Meçhul Tanıdık - Yıllardan Sonra - Uğursuz Zincir - Fındık Dalları - Leylâ.

«Akşamlar İçinde» Ahmet Halit Kitabevinin «Millî Romanlar ve Hikâyeler Serisi» nin (6) ncı kitabıdır. Gazete hikâyesi deyip geçmiyelim. Hâtemi Senih Sarp'ın hikâyeleri, edebî bir lisanla yazılmış ve yer yer fikirlerle yüklüdür.

XIV SEL GELİYOR — «Cenup» isimli şiir kitabile imzasını tanıtan Baki Süha Edipoğlu, son yıllarda «Cumhuriyet» gazetesinde yazdığı küçük hikâyeleri «Sel Geliyor» adlı bir kitap halinde toplamıştır. Kitabı birkaç kitapçıya sordum, haberleri yok. İstanbulda yayımlanan bir kitabın aranıp bulunamaması, bu işlerle uğraşanların ne derece lâkayıt olduklarını gösteren tam bir misaldir. Onun için, burada bu kitaptan daha fazla bahsedemiyeceğim için müteessirim.

Kitap, gazete ve mecmuaların istenilen yerde bulunamaması, bizim ezelî dertlerimizdendir. Bilhassa fikir mecmualarını bayilerin dağıtmak istememeleri memleket kültürünün bünyesini sarsan bir cihettir. «Verim» isimli fikir dergisinin bayiler tarafından kötü karşılanışı çok yeni bir hâdisedir. Bu böyle olduğu halde, alâkadar makamlar dağıtma işini bir düzene koymamakta ısrar mı ediyorlar? Muntazam teşkilâtsızlık yüzünden bu işte de ihtikârın alıp yürüdüğüne inanmamız gerekmektedir.

NETİCE: Hikâyeciliğimiz, inkâr kabul etmez bir inkişaf safhasındadır. İstikbali doğuracak genç imzalar hiç de azımsanmıyacak bir yekûn tutuyorlar: Cahit Beğenç, İhsan Devrim, Salim Şengil, Turgut Evren, Zeynel İlhan.

Diğer taraftan, kıymetleri takdir edilmiş hikâyecilerimiz de eser vermiye devam etmeliler ki, gençlere de önayak olabilsinler. Fakat «Telli Kavak» la çok şeyler vâdeden Samim Kocagöz iki yıldır susuyor. Yoksa ümitlerimiz boşa mı çıkacak?

Naim H. TİRALİ

Macar - Alman münasebatı

(Birinci sahifeden devam)

manların muvafakatlarını elde etmeğe uğraşıyorlar. Buna mukabil Almanlar, kendi harp [illegible] Macarların daha faal bir [illegible] tirak etmelerini istiyorlar [illegible]

BULGAR DAHİLİYE NAZ[illegible] NUTKU

Sofya 9 (T.P.) — Bulgar Dahiliye Nazırı Hristof, sanayi şehirlerinden Gabrovo'da büyük bir işçi kütlesine hitaben bir nutuk söylemiş ve Türk - Bulgar münasebetleri hakkında şöyle demiştir:

«Bu münasebetlerin bugün dahi çok iyi olduğunu söylemek mecburiyetindeyim. Şimdiye kadar hiçbir Bulgar hükûmeti yabancı topraklara göz dikmemiştir.»

Alman - Bulgar münasebetlerine geçen Bulgar Dahiliye Nazırı söylevine şu suretle devam etmiştir:

«Bulgaristanın Almanya ile olan ittifakından vazgeçmesi mevzubahis değildir. Olaylar katî bir safhaya girmek üzeredir. Bulgaristan hakkaniyet için çarpışan kuvvetlerin zaferine kadar bütün ıstıraplara dayanabilmek için kuvvetlerini toplamalıdır.»

Bu nutuktan sonra Gabrovo belediye reisi, Dahiliye Nazırına bombardımanlardan zarar görenler için sarfedilmek üzere bir milyon leva vermiştir.

TURAL

Öksürük ilâcı — 35 kuruş

Hasan Kuvvet Şurubu

Terkibinde İYOT TANEN ve GLİSERO FOSFAT vardır. KANSIZLIĞA, VEREME istidadı olanlara, SİNİR HASTALIKLARINA, Yücudun zayıf kısımlarına, genç kızlara, SARACA ve KEMİK hastalıklarına, teverrüme müsait çocuklara, hastalıktan yeni kalkanlara yarar ve şifa verir. Kanı artırır, iştiha verir. Her eczanede bulunur.

KONFERANS

Kadıköy Halkevinden: 10/11/944 perşembe günü saat 18,30 da Bay İsmail Hakkı Baltacıoğlu tarafından (Türke doğru) mevzulu bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

NEŞRİYAT

AYIN BİBLİOGRAFYASI

Memleketimizin muhtelif köşelerinde intişar eden eserler hakında geniş ve etraflı malûmat veren, bunlar hakkında yazılmış bir çok tahlil ve tenkit yazılarını da ihtiva eden Ayın Bibliografyası mecmuasının 21-22 nci sayıları da bir arada çıkmıştır. Kitabsever okuyuculara faydası muhakkak olan bu dergiyi tavsiye ederiz.

●

★ **GÜN DOGARKEN** — Ölmez Eserler Neşriyatevi Fransalı büyük edip Romain Rolland'nın şaheseri olan Jean Christophe serisinin birincisini tercüme etirip neşretti. Romain Rolland hakkındaki araştırmalarile tanınmış genç mütefekkirlerimizden Adnan Cemgil, bu büyük ve kıymetli eseri, aslına lâyık bir güzellikle türkçeye çevirmiştir. Eserin tercümesine esas olan Fransızca metnin, kitabın 226 ncı tabı olduğunu söylemek, kıymeti hakkında tam bir fikir vermeğe kâfidir.

Fransızcası kadar güzel olan bu tercümeyi bütün okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

Bir tavsiye:

Emlâk Almak ve Satmak İstiyenlere
FERDİ SELEK
Türk Emlâk Bürosu:
Ömer Abet han 2/23. Galata
Tel: 42368. Pk. 1063

Üsküdar Asliye Hukuk Hâkimliğinden:

Fazlı Ak tarafından karısı Sacide Ak aleyhine açılan boşanma dâvası neticesinde tarafların boşanmalarına ve çocukların hakkı velâyetinin babaya tevdiine dair 29/1/944 tarihinde verilen karar M. aleyh Sacidenin ikametgâhının meçhul olduğundan dolayı tebliğ edilememiş ve tebliğ makamına kaim olmak üzere ilâmın bir sureti mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan müddeti zarfında M. aleyh temyiz etmediği surette hükmün kat'ileşeceği ilân olunur.

TİYATRO

ŞEHİR TİYATROSU
Dram Kısmında
Bu akşam saat 20,30 da
YAPRAK DÖKÜMÜ
Yazan: Reşad Nuri Güntekin
Telefon: 42157

●

KOMEDİ KISMINDA
Bu akşam saat 20,30 da
CİMRİ
Yazan: *Moliere*
Türkçesi: *İsmail Hami Danişmend*
Yazan: *Musahipzade Celâl*
Pazar günleri: 15,30 da matine
Telefon: 40409

●

SES TİYATROSU TEMSİLLERİ
Geceleri tam saat 20,30 da
Cumartesi, Pazar
Çarşamba matine
15 te
LÜKÜS HAYAT
Büyük Operet
3 perde

Yazan: Ekrem Reşit; müzik: Cemal Reşit.

Çarşamba gün ve geceleri tenzilâtlı talebe ve Halk temsilleri. Geceleri tramvay temin edilmiştir.

UYUZ ve DERİ KAŞINTILARINI
DERMOLİV
Çabuk geçirir

İstanbul Asliye 12 nci Hukuk Mahkemesinden:

Müddei: Eleni Aliki; müddeialeyh: Yani Diyanis, Galata Yenicamide Fermenecilerde No. 132 ve Cihangir Oba sokak 9 No. lı apartımanda iken hâlen adresi meçhul.

Müddei Eleni Aliki tarafından müddeialeyh Yani Diyanis aleyhine açılan boşanma dâvasına ait arzuhal sureti müddeialeyhe tebliğ edilmek üzere yazılı adresine gönderilmişse de ikametgâhını terk ile semti meçhule gittiğinin beyanile iade kılınması üzerine Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 141, 142, 143 ve 153 üncü maddelerine tevfikan dâva arzuhali ile muhakeme gününü gösterir dâvetiyenin mahkeme divanhanesine asılmasına ve 944/541 numarada kayıtlı işbu dâvaya müddeialeyhin 15 gün içinde cevap vermesine karar verilmiş ve bermucibi karar arzuhal ile dâvetiye mahkeme divanhanesine asılmış olmakla Yani Diyonis yukarıda yazılı müddet zarfında dâvaya cevap vererek tayin kılınan 15/3/944 çarşamba günü saat 10 da mahkemede hazır bulunması veya kanuni bir vekil göndermesi lüzumu tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

GÖZ HEKİMİ
Dr. Murat R. Aydın
Beyoğlu Parmakkapı, İmam sokak No. 2; Tel: 41553
Salı ve cuma saat 16 dan 18 e kadar parasız

Kimdir? Nedir?

● Serisi ●

Ziya Gök Alp

Kimdir?

Türkçülük

Nedir?

Münevverler ve gençlik arasında fevkalâde alâka uyandıran «Kimdir? Nedir?» serisinin beşinci kitabı çıktı.

Büyük Türk milliyetçisinin hayatını ve akidesini derli toplu olarak bu kitapta bulacaksınız. Fiyatı her yerde 50 kuruş

Posta Kutusu: İstanbul— 440

İstanbul: Cağaloğlu, Şeref sokağı 35 Nu.

T Neşriyatı

İstanbul Levazım Amirliğinden Verilen Askeri Kıtaat İlânları

Kapalı zarfla on ton sığır eti satın alınacaktır. Teminatı 1050 liradır. İhalesi 2/3/944 günü saat 15 de Çorlu 117 No. lı askerî satın alma komisyonunda yapılacağından taliplerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri (1716-1629)

* * *

Pazarlıkla 25 adet çadır eteği yaptırılacaktır. Tutarı beheri için 1200 lira olup katî teminatı hepsi için 4500 liradır. Pazarlığı 21/2/944 pazartesi günü saat 15,30 da Ankarada M. M. V. 3 No. lı satın alma komisyonundadır. Taliplerin belli gün ve saatte komisyona müracaatları. (2720-1633)

Her Türk çocuğuna bir kumbara lâzım

Holivut Dünyası

Holivut dünyasının yıllık nüshası zengin münderecatla çıkmıştır
Okuyuculara tavsiye ederiz

1944 senesinin teknik ve zarafet rekorunu kırmıştır. Başlıca saatçilerde ısrarla isteyiniz. Emsalinin fevkinde ve fiyatı diğerlerinden ucuzdur.

Deposu: Sirkeci 4 üncü Vakıf han karşısında MİNE han Lipar saat deposu.

ÇOK MÜHİM BİR TAVSİYE:

Her cins ve her kıymette emlâk almak ve satmak, emlâkini kiraya vermek, idare ettirmek, muamele yaptırmak istiyenlerin:

(FERDİ SELEK)

Türk Emlâk Bürosuna müracaat etmeleri en kısa en kestirme yoldur.

ADRESE DİKKAT: Ömer Abet han kat 2 No. 23. Galata İstanbul Telefon: (42368) Posta kutusu: (1063)

5000 liradan 1.000.000 liraya kadar emlâk alım satım işleri kabul ve en kısa zamanda takrir yapar ve emlâk idaresini üzerine alır. Satılık emlâk repertuarı yüz milyonu aşmaktadır. Resmî dairelerin emlâk satın alma işlerini yapmaktadır. Referansı çok kuvetlidir.

Toprak Mahsulleri Ofisinden:

Ofisimiz hesabına çalışan değirmenlerde hâlen mevcut ve ihale tarihinden itibaren üç ay zarfında peyderpey istihsal edilecek olan çıkıntılarla pis tozların ayrı ayrı ve açık pazarlıkla satışı 11/2/1944 cuma günü saat 14 te Sirkecide, Liman Hanında Ofisimiz Müdürlüğünde yapılacaktır. İstiyenler şartları Ofisimizin un satış servisinden öğrenebilirler ve malları Kasımpaşa, Hasköy, Ayvansaray, Balat ve Mumhane değirmenlerinde mahallinde görebilirler. Satış, Umum Müdürlüğümüzün tasvibinden sonra katiyet kesbeder. Ofisimiz pazarlık neticesinde satışı yapıp yapmamakta serbesttir.

Hayalet Bataklıkları

H. G. Wells'in ilk defa dilimize çevrilmiş olan romanı

Çeviren: Firuzan Tekil

Her kitapçıda bulunur. Fiyatı 60 kuruştur. Stad Neşriyatı.

Gümrük Muhafaza Genel K. İstanbul Satın Alma Komisyonundan:

İşin cinsi ve miktarı	Muhammen bedeli lira	Eksiltme şekli	İlk teminatı lira	İhale saat
2400 tane gedikli ve er kaput dikimi	4320	Açık eksiltme	324	10.30
3500 takım kışlık er elbisesi dikimi	8750	Kapalı zarf	656	12

Yukarıda yazılı iki işin 12 şubat 944 cumartesi günü hizalarında yazılı saatlerde eksiltmesi yapılacaktır. Şartnamelerile nümune kaput ve elbise komisyonda her gün görülebilir. Elbise dikimi isteklilerinin kanunî şekilde hazırlayacakları teklif mektuplarını en geç eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Galata - Mumhane caddesi 54 No. lı dairedeki komisyon reisliğine vermeleri ve açık eksiltmeye gireceklerin de teminat makbuzu ve kanunî belgelerile komisyona gelmeleri. (1011)

Bulmacamız

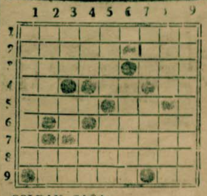

SOLDAN SAĞA:

1 — Bol. 2 — Benzeri çok değil, İntikamı. 3 — Bir peygamber, Bir cins toprak. 4 — Selb edatı. Harf, Yaşa. 5 — Evliya, Sıfat eki. 6 — Masaj yap. 7 — Bir hastalık. 8 — Çift yas. 9 — Haşarıya.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Büyük. 2 — Oymaklar, Harf. 3 — Kum, Bir gıda maddesi, Dış değil. 4 — Vazgeç, Asyada bir şehir. 5 — Büyültme, O söyler. 6 — Allahaısmarladık. 7 — Battal, Sadaka. 8 — Bücüş'ün önüne gelir, Yüz kuruş. 9 — Görüşme.

Evvelki Bulmacanın Halli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	D	O	N	D	U	R	M	A	■
2	E	■	A	■	■	■	A	H	
3	V	A	R	S	A	■	İ	M	A
4	Ş	■	K	E	Ş	İ	D	E	■
5	İ	Y	O	N	■	F	E	D	A
6	R	■	Z	■	Ö	T	■		H
7	M	İ	■	A	N	İ	B	A	L
8	E	S	E	R	■	R	Ü	Y	A
9	■	■	H	A	Z	A	K	A	T

RADYO

Bugünkü Program

ANKARA RADYOSU

7,30 Prog. Saat
7,32 Jimnastik
7,40 Haberler
7,55 Müzik
8,30

12,30 Prog. Saat
12,33 Şarkılar
12,45 Haberler
13,30 Müzik

18,00 Prog. Saat
18,03 Müzik
18,30 Konuşma

18,45 Müzik
19,00 Haberler
19,20 B. Fasıl
20,15 R. Gazetesi
20,45 Şarkılar
21,00 Konuşma
21,10 Müzik
21,30 Konuşma
21,45 Müzik
22,30 Konuşma
22,35 Haberler
22,50 Kapanış

İSTANBUL RADYOSU

19,15 Müzik
19,30 Haberler
19,45 Müzik
20,15 R. Gazetesi

20,45 Kuvartet
21,15 Türküler
22,00 Haberler
22,15 Kapanış.

BORSA

9/2/1944 MUAMELESİ

Londra	1	Sterlin	5.22
Nevyork	100	Dolar	130.50
Cenevre	100	Frank	30.3255
Madrit	100	Pezeta	12.89
Stokholm	100	İsveç	31.1325

ESHAM VE TAHVİLÂT

	Muameleli	*Muamelesiz*
1933 % 5 Ergani	—.—	21.30
1938 %5 İkramiyeli	—.—	19.77
%5 Millî Müdafaa	—.—	19.36
%7 Millî Müdafaa	—.—	19.50
Sivas-Erzurum I.	—.—	19.11
Sivas-Erzurum II-VII	—.—	19.25
1941 Demiryolu I.	—.—	19.33
1941 Demiryolu II.	20.26	—.—
1941 Demiryolu III.	—.—	19.80
%7,1/2 Türk borcu	—.—	15.—
Anadolu D. Yolu %60	—.—	22.75
Anadolu Tahvili 1-11	—.—	43.—
Anadolu Mü. Sen.	—.—	39.—

KIR
Kırıl
rıya atıp bi
rından ayrılm
Sarıların bozul
için onları
döküp p
mas et
rakma

Se
mul
şu
kola
herl
den bı
tin m
bir v
bilir.
bir yer
on be
kolün
muşak

Mas
ne ç
çay
ları ç
derler
oraya
veyahu
de sı
laylaş
K
Kir
me
on
be
ay
y
ve

Kim

Gö
bir

Portal

saklamalı, yoksa bi-
mi tıkmalı, karyola
atmalı? Bu kutuyu y
nız artık bu end
düşmenize
gördüğü
sandığı
tir.

sar
fı

★ **GÜN DOGARKEN** — Ölmez Eserler Neşriyatevi Fransalı büyük edip Romain Rolland'nın şaheseri olan Jean Christophe serisinin birincisini tercüme etirip neşretti. Romain Rolland hakkındaki araştırmalarile tanınmış genç mütefekkirlerimizden Adnan Cemgil, bu büyük ve kıymetli eseri, aslına lâyık bir güzellikle türkçeye çevirmiştir. Eserin tercümesine esas olan Fransızca metnin, kitabın 226 ncı tabı olduğunu söylemek, kıymeti hakkında tam bir fikir vermeğe kâfidir.

Fransızcası kadar güzel olan bu tercümeyi bütün okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

Bir tavsiye:

Emlâk Almak ve Satmak
İstiyenlere
FERDİ SELEK
Türk Emlâk Bürosu:
Ömer Abet han 2/23. Galata
Tel: 42368. Pk. 1063

Üsküdar Asliye Hukuk Hâkimliğinden:

Fazlı Ak tarafından karısı Sacide Ak aleyhine açılan boşanma dâvası neticesinde tarafların boşanmalarına ve çocukların hakkı velâyetinin babaya tevdiine dair 29/1/944 tarihinde verilen karar M. aleyh Sacidenin ikametgâhının meçhul olduğundan dolayı tebliğ edilememiş ve tebliğ makamına kaim olmak üzere ilâmın bir sureti mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan müddeti zarfında M. aleyh temyiz etmediği surette hükmün kat'ileşeceği ilân olunur.

SES TİYATROSU TEMSİLLERİ

Geceleri tam **saat** 20,30 da
Cumartesi, Pazar Çarşamba matine 15 te
LÜKÜS HAYAT
Büyük Operet
3 perde

Yazan: Ekrem Reşit; müzik: Cemal Reşit.

Çarşamba gün ve geceleri tenzilâtlı talebe ve Halk temsilleri. Geceleri tramvay temin edilmiştir.

UYUZ ve DERİ KAŞINTILARINI
DERMOLİV
Çabuk geçirir

İstanbul Asliye 12 nci Hukuk Mahkemesinden:

Müddei: Eleni Aliki; müddeialeyh: Yani Diyanis, Galata Yenicamide Fermenecilerde No. 132 ve Cihangir Oba sokak 9 No. lı apartımanda iken hâlen adresi meçhul.

Müddei Eleni Aliki tarafından müddeialeyh Yani Diyanis aleyhine açılan boşanma dâvasına ait arzuhal sureti müddeialeyhe tebliğ edilmek üzere yazılı adresine gönderilmişse de ikametgâhını terk ile semti meçhule gittiğinin beyanile iade kılınması üzerine Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 141, 142, 143 ve 153 üncü maddelerine tevfikan dâva arzuhali ile muhakeme gününü gösterir dâvetiyenin mahkeme divanhanesine asılmasına ve 944/541 numarada kayıtlı işbu dâvaya müddeialeyhin 15 gün içinde cevap vermesine karar verilmiş ve bermucibi karar arzuhal ile dâvetiye mahkeme divanhanesine asılmış olmakla Yani Diyonis yukarıda yazılı müddet zarfında dâvaya cevap vererek tayin kılınan 15/3/944 çarşamba günü saat 10 da mahkemede hazır bulunması veya kanuni bir vekil göndermesi lüzumu tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

GÖZ HEKİMİ
Dr. Murat R. Aydın
Beyoğlu Parmakkapı, İmam sokak No. 2; Tel: 41553
Salı ve cuma saat 16 dan 18 e kadar parasız

Senede 28,800 lira ikramiye

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında 11 Mart, 12 Haziran, 11 Eylûlve 11 Birincikânun keşide tarihlerinden bir ay evvelki matlup bakiyeleri 50 liradan az olmamakla beraber keşide tarihine kadar da matlup bakiyeleri bu miktardan aşağı düşmiyenler arasında senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1000	Liralık	4000	Lira
4	„	500	„	2000	„
4	„	250	„	1000	„
40	„	100	„	4000	„
100	„	50	„	5000	„
120	„	40	„	4800	„
160	„	20	„	3200	„

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Türkçülük
Nedir?

Münevverler ve gençlik arasında fevkalâde alâka uyandıran «Kimdir? Nedir?» serisinin beşinci kitabı çıktı.

Büyük Türk milliyetçisinin hayatını ve akidesini derli toplu olarak bu kitapta bulacaksınız. Fiyatı her yerde 50 kuruş

Posta Kutusu:
İstanbul— 440

İstanbul: Cağaloğlu,
Şeref sokağı 35 Nu.

T
Neşriyatı

İstanbul Levazım Amirliğinden Verilen Askeri Kıtaat İlânları

Kapalı zarfla on ton sığır eti satın alınacaktır. Teminatı 1050 liradır. İhalesi 2/3/944 günü saat 15 de Çorlu 117 No. lı askeri satın alma komisyonunda yapılacağından taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri
(1716-1629)

* * *

Pazarlıkla 25 adet çadır eteği yaptırılacaktır. Tutarı beheri için 1200 lira olup kati teminatı hepsi için 4500 liradır. Pazarlığı 21/2/944 pazartesi günü saat 15,30 da Ankarada M. M. V. 3 No. lı satın alma komisyonundadır. Taliplerin belli gün ve saatte komisyona müracaatları.
(2720-1633)

Her Türk çocuğuna bir kumbara lâzım

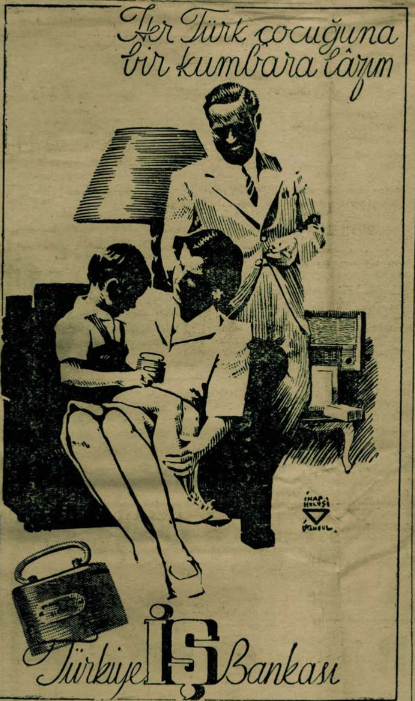
Türkiye İŞ Bankası

KUMBARALI VE KUMBARASIZ
KÜÇÜK CARİ HESAPLAR

1944 İKRAMİYE PLÂNI

1 adet ARSA (Ankara'da Kavaklıdere'de 1024 M2. İmar ada No. 254, parsel No. 3)		4 Adet	500 Lira
		10 »	200 »
		10 »	100 »
		100 »	50 »
1 Adet	2000 Lira	150 »	25 »
3 »	1000 »	300 »	10 »

Keşideler: 28 Sonkânun, 2 Mayıs, 25 Ağustos, 1 Sonteşrin tarihlerinde yapılır.

1944 senesinin teknik ve zarafet rekorunu kırmıştır. Başlıca saatçilerde ısrarla isteyiniz. Emsalinin fevkinde ve fiyatı diğerlerinden ucuzdur.

Deposu: Sirkeci 4 üncü Vakıf han karşısında MİNE han Lipar saat deposu.

ÇOK MÜHİM BİR TAVSİYE:

Her cins ve her kıymette emlâk almak ve satmak, emlâkini kiraya vermek, idare ettirmek, muamele yaptırmak istiyenlerin:

(FERDİ SELEK)

Türk Emlâk Bürosuna müracaat etmeleri en kısa en kestirme yoldur.

ADRESE DİKKAT: Ömer Abet han kat 2 No. 23. Galata İstanbul
Telefon: (42368) Posta kutusu: (1063)

5000 liradan 1.000.000 liraya kadar emlâk alım satım işleri kabul ve en kısa zamanda takrir yapar ve emlâk idaresini üzerine alır. Satılık emlâk repertuarı yüz milyonu aşmaktadır. Resmî dairelerin emlâk satın alma işlerini yapmaktadır. Referansı çok kuvetlidir.

Toprak Mahsulleri Ofisinden:

Ofisimiz hesabına çalışan değirmenlerde hâlen mevcut ve ihale tarihinden itibaren üç ay zarfında peyderpey istihsal edilecek olan çıkıntılarla pis tozların ayrı ayrı ve açık pazarlıkla satışı 11/2/1944 cuma günü saat 14 te Sirkecide, Liman Hanında Ofisimiz Müdürlüğünde yapılacaktır. İstiyenler şartları Ofisimizin un satış servisinden öğrenebilirler ve malları Kasımpaşa, Hasköy, Ayvansaray, Balat ve Mumhane değirmenlerinde mahallinde görebilirler. Satış, Umum Müdürlüğümüzün tasvibinden sonra katiyet kesbeder. Ofisimiz pazarlık neticesinde satışı yapıp yapmamakta serbesttir.

Hayalet Bataklıkları

H. G. Wells'in ilk defa dilimize çevrilmiş olan romanı

Çeviren: Firuzan Tekil

Her kitapçıda bulunur. Fiyatı 60 kuruştur. Stad Neşriyatı.

Gümrük Muhafaza Genel K. İstanbul Satın Alma Komisyonundan:

İşin cinsi ve miktarı	Muhammen bedeli lira	Eksiltme şekli	İlk teminatı lira	İhale saat
2400 tane gedikli ve er kaput dikimi	4320	Açık eksiltme	324	10.30
3500 takım kışlık er elbisesi dikimi	8750	Kapalı zarf	656	12

Yukarıda yazılı iki işin 12 şubat 944 cumartesi günü hizalarında yazılı saatlerde eksiltmesi yapılacaktır. Şartnamelerile nümune kaput ve elbise komisyonda her gün görülebilir. Elbise dikimi isteklilerinin kanuni şekilde hazırlayacakları teklif mektuplarını en geç eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Galata - Mumhane caddesi 54 No. lı dairedeki komisyon reisliğine vermeleri ve açık eksiltmeye gireceklerin de teminat makbuzu ve kanuni belgelerile komisyona gelmeleri. (1011)

ADEMİ İKTİDAR
VE BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI
HORMOBIN
Her Eczanede bulunur. P. K. 1255
Reçete ile satılır.

ZAYİ

Beylerbeyi nüfus memurluğundan almış bulunduğumuz nüfus hüviyet cüzdanını kaybettik. Yenisini çıkaracağımızdan eskisinin hükmü yoktur. *Sueda Berrin Tonger, Zeliha Nedime Tonger.*

●

Mukaddes Günebak ile bana ait nüfus tezkeresi ve evlenme kâğıtlarını Fatih nüfus dairesinde muamelenin takibi esnasında kaybettik. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. *İstanbul Cağaloğlu yokuşu No. 14 Güven Basımevinde Tahsin Gürhan.*

TAKVİM

ŞUBAT - Perşembe

1363 Hicri		1359 Rumi
Safer 15	10	2.cikânun 28
Gün: 41		Kasım 95

Vakitler	Ezani S.	Ezani D.	Vasati S.	Vasati D.
Güneş(yarın)	1	24	8	00
Öğle	6	54	13	28
İkindi	9	42	16	17
Akşam	12	00	18	36
Yatsı	1	32	20	09
İmsâk(yarın)	11	46	6	22

cins toprak. 4 — Selb edatı. Harf, Yaşa. 5 — Evliya, Sıfat eki. 6 — Masaj yap. 7 — Bir hastalık. 8 — Çift yas. 9 — Haşarıya.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Büyük. 2 — Oymaklar, Harf. 3 — Kum, Bir gıda maddesi, Dış değil. 4 — Vazgeç, Asyada bir şehir. 5 — Büyültme, O söyler. 6 — Allahaısmarladık. 7 — Battal, Sadaka. 8 — Bücüş'ün önüne gelir, Yüz kuruş. 9 — Görüşme.

Evvelki Bulmacanın Halli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	D	O	N	D	U	R	M	A	■
2	E	■	A	■	■	■	A	H	
3	V	A	R	S	A	■	İ	M	A
4	Ş	■	K	E	Ş	İ	D	E	■
5	İ	Y	O	N	■	F	E	D	A
6	R	■	Z	■	Ö	T	■		H
7	M	İ	■	A	N	İ	B	A	L
8	E	S	E	R	■	R	Ü	Y	A
9	■	■	H	A	Z	A	K	A	T

RADYO

Bugünkü Program

ANKARA RADYOSU

7,30 Prog. Saat	18,45 Müzik
7,32 Jimnastik	19,00 Haberler
7,40 Haberler	19,20 B. Fasıl
7,55 Müzik	20,15 R. Gazetesi
8,30	20,45 Şarkılar
12,30 Prog. Saat	21,00 Konuşma
12,33 Şarkılar	21,10 Müzik
12,45 Haberler	21,30 Konuşma
13,30 Müzik	21,45 Müzik
18,00 Prog. Saat	22,30 Konuşma
18,03 Müzik	22,35 Haberler
18,30 Konuşma	22,50 Kapanış

İSTANBUL RADYOSU

19,15 Müzik	20,45 Kuvartet
19,30 Haberler	21,15 Türküler
19,45 Müzik	22,00 Haberler
20,15 R. Gazetesi	22,15 Kapanış.

BORSA

9/2/1944 MUAMELESİ

Londra	1	Sterlin	5.22
Nevyork	100	Dolar	130.50
Cenevre	100	Frank	30.3255
Madrit	100	Pezeta	12.89
Stokholm	100	İsveç.	31.1325

ESHAM VE TAHVİLÂT

	Muameleli	Muamelesiz
1933 % 5 Ergani	—.—	21.30
1938 % 5 İkramiyeli	—.—	19.77
% 5 Millî Müdafaa	—.—	19.36
% 7 Millî Müdafaa	—.—	19.50
Sivas-Erzurum I.	—.—	19.11
Sivas-Erzurum II-VII	—.—	19.25
1941 Demiryolu I.	—.—	19.33
1941 Demiryolu II.	20.26	—.—
1941 Demiryolu III.	—.—	19.80
% 7,1/2 Türk borcu	—.—	15.—
Anadolu D. Yolu % 60	—.—	22.75
Anadolu Tahvili 1-11	—.—	43.—
Anadolu Mü. Sen.	—.—	39.—
Merkez Bankası	—.—	141.—
T. İş Bankası nama	—.—	13.40
T. İş Bankası Hâm.	—.—	14.00
Aslan Çimento	—.—	8.30
Şark Değirmenleri	—.—	4.20
İttihat değirmencilik	—.—	26.75

Borsa harici altın fiyatı

	Evvelki	Bugünkü
Reşadiye	37.85	37.85
Külçe altın gramı	5.03,5	5.02
İsviçre altını	32.50	32.50
İngiliz altını	41.10	41.10
Gulden	32.80	32.75

TASVIRI EFKAR

Nüshası (10) Kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	28	Lr. 56
Altı aylık	15	» 30
Üç aylık	8	» 16
Bir aylık	3	» yoktur

DİKKAT:
Dercolunmıyan evrak iade edilmez.

Umum Müdürü
Ziyad T. Ebüzziya
İmtiyaz Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Cihad BABAN
Basıldığı yer: Matbaai EBÜZZİYA

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No R 73-495-6